

Impactmeting basis jeugdhulp Groningen

Narratief onderzoek naar de impact van basis jeugdhulp op het welzijn van gezinnen
September 2024

Impactmeting basis jeugdhulp Groningen

Narratief onderzoek naar de impact van basis jeugdhulp op het welzijn van gezinnen

Onderzoek door SenseGuide in opdracht van de gemeente Groningen en WIJ Groningen
September 2024

Colofon

SenseGuide

Opsteller: Dave van Mourik

Foto voorpagina: stockfoto shutterstock

Samenvatting

Inzicht in de impact van basis jeugdhulp in Groningen

Dit rapport onderzoekt de impact van de basis jeugdhulp in de gemeente Groningen. Het richt zich op de vraag of deze hulp het welzijn van ouders en jeugdigen verbetert. Het rapport is bedoeld voor bestuurders, beleidsmakers en medewerkers van gemeente Groningen en WIJ Groningen om te beoordelen of de transformatie van de basis jeugdhulp succesvol is.

Nabijheid en doel van basis jeugdhulp

Sinds 1 januari 2023 wordt de basis jeugdhulp in Groningen door WIJ Groningen dichterbij de gezinnen georganiseerd. Deze toegankelijke vorm van jeugdhulp, die zonder gemeentelijke indicatie beschikbaar is, biedt individuele- en gezinsbegeleiding en lichte behandelingen in de eigen buurt of wijk. Het doel is om passende ondersteuning zo tijdig en dicht mogelijk bij het gezin te bieden, waarbij alle aspecten van het leven worden meegenomen.

Narratieve impactmeting

Narratieve impactmeting biedt inzicht in de complexiteit van jeugdproblematiek en de invloed van basis jeugdhulp op gezinnen en jeugdigen. Deze methode combineert persoonlijke verhalen van ouders, jeugdigen en medewerkers met kwantitatieve gegevens, waardoor een rijke dataset ontstaat. Dit helpt bij het monitoren van de effectiviteit van de ondersteuning: doen we de dingen goed? Het helpt ook bij het naleven van kernwaarden: doen we de goede dingen? Zo draagt de impactmeting consistent bij aan het behalen van doelstellingen.

Verantwoording

Voor de impactmeting is gebruikgemaakt van een gecombineerde aanpak, waarbij zowel kwalitatieve als kwantitatieve onderzoeksmethoden in samenhang zijn ingezet, met een bijzondere nadruk op het narratieve aspect. Deze benadering bood diepgaand inzicht in de persoonlijke ervaringen en motivaties van de deelnemers.

In totaal namen 100 gezinnen deel aan het onderzoek, wat resulteerde in een zeer betrouwbare dataset. Hoewel een kleinere steekproef voldoende zou zijn geweest om een betrouwbaar beeld te geven, verhoogt het grotere aantal deelnemers de betrouwbaarheid van de resultaten aanzienlijk. Binnen de kwalitatieve onderzoekstraditie wordt erkend dat een grote steekproef niet nodig is vanwege het verschijnsel van dataverzadiging, waarbij na een bepaald punt geen nieuwe informatie meer wordt verkregen.

De representativiteit van de steekproef is gewaarborgd door een goede spreiding van de gezinnen, zowel qua leeftijd van de jeugdigen als naar het stadsdeel waar de gezinnen wonen. Bovendien hebben 71 medewerkers hun verhalen gedeeld, wat zorgt voor een evenwichtige weergave van de verschillende rollen en perspectieven binnen de basis jeugdhulp.

De data zijn verzameld via persoonlijke gesprekken en online platform, wat zorgde voor een diverse en diepgaande dataset. De consistentie van de bevindingen tussen de verhalen van gezinnen en medewerkers van de basis jeugdhulp versterkt de validiteit van het onderzoek verder. Deze overeenkomsten wijzen op een hoge mate van betrouwbaarheid en bieden een nauwkeurig beeld van de situatie binnen de basis jeugdhulp in Groningen.

Doen we dingen goed?

Grote meerderheid van gezinnen tevreden over basis jeugdhulp

De kernindicatoren laten zien dat de basis jeugdhulp sterk bijdraagt aan het welzijn van de gezinnen. Een grote meerderheid (84 procent) van de gezinnen is tevreden over de hulp. Dit hoge tevredenheidsniveau suggereert dat de basis jeugdhulp in grote mate aan de verwachtingen van de gezinnen voldoet.

Positieve impact op het gezinsleven

De meeste gezinnen ervaren de ondersteuning als positief. 75 procent rapporteert een positieve invloed. Slechts 6 procent ervaart negatieve gevolgen. Dit benadrukt de effectiviteit van de ondersteuning bij het verbeteren van de gezinsdynamiek.

Gunstige invloed op welzijn van jeugdigen

De ondersteuning heeft een positieve invloed op het welzijn van jeugdigen. 81 procent ziet een positieve impact. Slechts 6 procent ervaart negatieve effecten. Dit wijst op de overwegend gunstige impact van de basis jeugdhulp.

Bevordering van zelfstandigheid

In veel gevallen leidt ondersteuning vanuit basis jeugdhulp tot meer zelfstandigheid. Na de hulp kan 53 procent van de gezinnen zelfstandig verder zonder extra ondersteuning van de basis jeugdhulp of gespecialiseerde zorg. Dit aantal is aanzienlijk hoger dan het aantal gezinnen (25 procent) dat aangeeft nog wel gespecialiseerde hulp nodig te hebben.

Verskillende interpretaties van gespecialiseerde hulp

Dit verschil benadrukt hoe effectief de basis jeugdhulp is in het bevorderen van zelfstandigheid en het verminderen van de afhankelijkheid van gespecialiseerde zorg. Wel is het begrip 'gespecialiseerde hulp' niet altijd duidelijk voor iedereen. Sommige gezinnen zien basis jeugdhulp al als gespecialiseerde hulp, terwijl anderen nog meer of andere ondersteuning nodig hebben.

Flexibele en diverse vormen van ondersteuning

De basis jeugdhulp biedt flexibele en passende ondersteuning, waarbij de meeste hulp individueel aan het kind wordt geboden (51 gezinnen), gevolgd door gezinsgerichte ondersteuning (42 gezinnen). Individuele ondersteuning voor ouders of verzorgers komt ook veel voor (33 gezinnen), terwijl groepsondersteuning minder gebruikelijk is (4 gezinnen). Deze variëteit aan ondersteuningsvormen toont aan dat de hulp goed wordt afgestemd op de specifieke hulpvragen van elk gezin.

De klik met de hulpverlener is belangrijkste en best ervaren aspect

De relatie met de hulpverlener, oftewel de 'klik', wordt door gezinnen het vaakst genoemd als het belangrijkste en best ervaren aspect van de basis jeugdhulp. Naast deze persoonlijke relatie worden andere cruciale aspecten zoals passende hulp, tijdige ondersteuning, nabijheid van de hulp, samenwerking met professionals, toegankelijkheid van de hulp, en een integraal ondersteuningsplan ook als zeer belangrijk en overwegend positief ervaren. Deze aspecten onderstrepen de effectiviteit van de basis jeugdhulp in het bieden van kwalitatieve en toegankelijke ondersteuning.

Ruimte voor verbetering in sociale netwerken

Hoewel de meeste aspecten van de basis jeugdhulp positief worden beoordeeld, is er ruimte voor verbetering in het betrekken en versterken van het sociale netwerk van gezinnen. Dit aspect wordt als minder belangrijk en minder effectief ervaren dan andere aspecten van de basis jeugdhulp, wat aangeeft dat er kansen liggen om de sociale omgeving van gezinnen beter te integreren in de hulpverlening.

Overeenkomsten en verschillen in kernindicatoren gezinnen en medewerkers

De kernindicatoren tonen sterke overeenkomsten tussen de ervaringen van gezinnen en medewerkers. Beide groepen rapporteren hoge tevredenheid over de ontvangen en verleende ondersteuning, met positieve invloeden op het gezinsleven en het welzijn van jeugdigen. Ook zien beide groepen de ondersteuning als effectief in het bevorderen van zelfstandigheid, met een groot aantal gezinnen dat na de hulp zelfstandig verder kan.

Er zijn echter ook verschillen. Gezinnen hechten meer waarde aan de persoonlijke relatie met de hulpverlener, terwijl medewerkers ook nadruk leggen op samenwerking met professionals en een integraal ondersteuningsplan. Daarnaast verschillen de specifieke hulpbehoeften en verwachtingen van gezinnen, waarbij aansluiten met de juiste aanpak en professional binnen BJH essentieel blijft.

Doen we de goede dingen?

Eigen regie in ondersteuning

De meeste gezinnen (64 procent) ervaren dat ze aanzienlijke invloed hebben op de beslissingen die worden genomen tijdens de ondersteuning. Een goede mate van eigen regie is aanwezig, waarbij gezinnen het gevoel hebben dat hun behoeften en voorkeuren serieus worden genomen. Een klein percentage (11 procent) voelt echter geen of nauwelijks invloed, wat kan worden gezien als een urgent signaal dat er aandacht nodig is om ervoor te zorgen dat iedereen zich gehoord voelt.

Oordeelloos handelen door medewerkers

Gezinnen ervaren over het algemeen dat medewerkers van de basis jeugdhulp zonder vooroordeel handelen. Dit draagt bij aan het opbouwen van vertrouwen en een positieve werkrelatie. Toch is er een klein deel (5 procent) van de gezinnen dat enige vorm van vooroordeel ervaart, wat aangeeft dat verdere verbetering mogelijk is.

Effectief luisteren door medewerkers

Medewerkers worden hoog gewaardeerd voor hun luistervaardigheid, wat essentieel is voor effectieve communicatie en begrip van de behoeften van gezinnen. Dit aspect wordt het meest positief beoordeeld met een gemiddelde van 9 op een schaal van 0 tot 10, maar er is een kleine groep gezinnen (5 procent) die vindt dat er niet naar hen wordt geluisterd.

Betrokkenheid in het ondersteuningsplan

De betrokkenheid van gezinnen en professionals in het opstellen en uitvoeren van het ondersteuningsplan is goed verdeeld. De betrokkenheid van het sociaal netwerk van gezinnen is echter beperkt, wat een aandachtspunt kan zijn voor verbetering om de steun en effectiviteit van de hulpverlening te vergroten.

Balans in vakmanschap

Gezinnen ervaren een goede balans tussen de kennis en kunde van medewerkers, hun handelingsruimte, en de beschikbare middelen, wat bijdraagt aan effectief vakmanschap. Deze evenwichtige combinatie versterkt het vertrouwen van gezinnen in de basis jeugdhulp, omdat ze merken dat de medewerkers in staat zijn om kwalitatieve ondersteuning te bieden onder goede werkomstandigheden.

Belang van opvang en scholen in de ontwikkeling en preventie

Gezinnen beschouwen opvang/school en familie als de meest cruciale factoren in het leven van jeugdigen. Dit suggereert dat gestructureerde en veilige omgevingen voor gezinnen een grote rol spelen in de ontwikkeling van jeugdigen. Familie, educatie en opvang zijn belangrijk voor het bieden van stabiliteit, sociale interactie, en educatieve ondersteuning. Opvang en scholen kunnen dan ook een belangrijke rol spelen in preventie en vroegsignalering van problemen bij jeugdigen. Daarnaast worden vrienden, buurtvoorzieningen, en een veilige, kindvriendelijke omgeving ook als belangrijk beschouwd. Deze factoren zijn essentieel voor een gezonde ontwikkeling en moeten centraal staan in interventies om effectieve ondersteuning te bieden en de druk op gespecialiseerde hulp te verminderen.

Overeenkomsten en verschillen in kernwaarden ervaren door gezinnen en medewerkers

Zowel gezinnen als medewerkers ervaren een hoge mate van eigen regie en sterke verbinding binnen de basis jeugdhulp. Beide groepen geven aan dat gezinnen aanzienlijke invloed hebben op de beslissingen die in de ondersteuning worden genomen, en dat er sprake is van wederzijds begrip en effectieve communicatie. Daarnaast zien zowel gezinnen als medewerkers de betrokkenheid van het gezin en de professionals als cruciaal in het opstellen van een integraal ondersteuningsplan. Vakmanschap wordt door beide groepen als goed gebalanceerd ervaren, met een evenwichtige invloed van kennis, handelingsruimte, en beschikbare middelen.

Terwijl gezinnen factoren zoals familie, opvang/school en vrienden als de meest cruciale elementen in de leefomgeving van jeugdigen beschouwen, is een vergelijkbare meting onder medewerkers niet uitgevoerd.

Succes- en aandachtspunten

In de verdiepende analyses van de impactmeting wordt de nadruk gelegd op voortdurende professionele ontwikkeling en gezamenlijk leren binnen de basis jeugdhulp. Sensemaking speelt een cruciale rol in het analyseren en interpreteren van de data, waarbij indicatoren en verhalen in samenhang worden geanalyseerd. Dit proces helpt bij het identificeren van patronen en thema's die van belang zijn voor het verbeteren van de ondersteuning.

De impactmeting genereert een grote hoeveelheid data, waarvan slechts een deel in detail kan worden gerapporteerd. Daarom worden in dit rapport vijf essentiële analyses gepresenteerd die leiden tot de volgende zeven inzichten, belangrijk voor de doorontwikkeling van de basis jeugdhulp:

1. Belang van persoonlijke aanpak en goede matching in jeugdhulp

Zeer tevreden gezinnen benadrukken dat hun tevredenheid vooral voortkomt uit een persoonlijke, toegankelijke, en praktische benadering door de basis jeugdhulp. Snelle en concrete ondersteuning, gecombineerd met emotionele steun en continuïteit, zijn cruciaal voor positieve ervaringen. De klik tussen gezin en medewerker wordt door zowel gezinnen als medewerkers als het belangrijkste aspect van de ondersteuning gezien. Deze persoonlijke relatie blijkt een bepalende factor voor het succes van de jeugdhulpverlening. De tevredenheid van gezinnen wordt niet beïnvloed door de leeftijd van de jeugdigen of het stadsdeel waarin ze wonen, wat het belang van een goede match tussen medewerker en gezin onderstreept als een universele succesfactor in de basis jeugdhulp.

2. Kenmerken van een goede klik tussen gezin en medewerker

De persoonlijke klik tussen gezin en medewerker is cruciaal voor succesvolle jeugdhulpverlening. Gezinnen met jeugdigen van alle leeftijdsgroepen hechten grote waarde aan een sterke connectie met hun jeugdhulpverlener. Vooral gezinnen met jongere kinderen (jonger dan 12 jaar) ervaren de sterkste klik. Belangrijke kenmerken van een goede klik zijn empathie, betrouwbaarheid,

persoonlijke connectie, praktisch en passend advies, samenwerking, en emotionele ondersteuning. Hoewel deze kenmerken door gezinnen met jeugdigen uit alle leeftijdsgroepen worden gewaardeerd, variëren de specifieke behoeften per leeftijdsgroep. Jongere kinderen hebben meer baat bij speelse interacties, terwijl oudere jeugdigen (12-18 jaar) meer behoefte hebben aan begeleiding bij zelfredzaamheid, sociale vaardigheden en toekomstplanning.

Verhalen over stoeve relaties tussen gezin en medewerker onthullen de uitdagingen die hulpverleners tegenkomen, zoals een gebrek aan vertrouwen, scepticisme, slechte communicatie, herhaaldelijk afzeggen van afspraken, vermijden van hulpverlening, emotionele afstand en misverstanden, gebrek aan openheid voor verandering, negatieve houding tegenover hulpverleners en conflicten tussen ouders en hulpverleners. Deze factoren kunnen de effectiviteit van de ondersteuning aanzienlijk belemmeren.

3. Belang van expertise en persoonlijke relatie in jeugdhulp

De invloed van zowel expertise als de persoonlijke relatie (klik) tussen gezin en medewerker op de effectiviteit van de geboden ondersteuning is onderzocht, gemeten aan de hand van de tevredenheid van gezinnen. Hoewel de kwantitatieve gegevens aangaven dat er geen statistisch significant verschil was tussen de invloed van deze factoren op de tevredenheid van gezinnen, werd de persoonlijke relatie bijna twee keer zo vaak genoemd als expertise in de thematische analyses. Het grotere aantal gecodeerde fragmenten voor 'de klik' benadrukt dat gezinnen in hun verhalen en ervaringen de persoonlijke relatie vaak als

belangrijker ervaren. Dit suggereert dat, hoewel beide factoren belangrijk zijn en bijdragen aan de effectiviteit van de ondersteuning, de persoonlijke relatie wellicht meer gewaardeerd wordt of prominenter naar voren komt in narratieve contexten. De bevindingen onderstrepen het belang van een balans tussen het opbouwen van een sterke persoonlijke relatie en het bieden van deskundige hulp om de beste resultaten voor gezinnen te bereiken.

4. Invloed op beslissingen in de jeugdhulp: factoren en verbanden

Persoonlijke betrokkenheid, passende ondersteuning, continuïteit, vertrouwde relaties, en actieve betrokkenheid spelen een cruciale rol in zowel de tevredenheid van gezinnen als hun gevoel van invloed op beslissingen binnen de jeugdhulp. Gezinnen die veel invloed ervaren op de ondersteuning, rapporteren ook hogere tevredenheid, wat suggereert dat betrokkenheid in het beslissingsproces bijdraagt aan positieve ervaringen. Verhalen van gezinnen illustreren hoe open communicatie, praktische ondersteuning, en emotionele steun deze invloed versterken.

Daarnaast tonen de resultaten significante verbanden aan tussen de ervaren invloed op beslissingen en het gevoel van gehoord worden en oordeelloos handelen door medewerkers. Ouders die meer invloed ervaren, zijn positiever over de houding van de medewerkers. Daarentegen ondermijnt een gevoel van bevooroordeeldheid het vertrouwen en de ervaren invloed. Er is geen significante correlatie gevonden tussen ouders en jeugdigen of tussen stadsdelen en de mate van ervaren invloed, wat aangeeft dat deze factoren consistent zijn ongeacht woonomgeving of doelgroep.

In de verhalen van gezinnen die lage scores geven op hun invloed binnen de jeugdhulp (11 procent), wordt vaak aangegeven dat ze zich overweldigd, gemanipuleerd of gedwongen voelen om zorgpaden te volgen zonder voldoende inspraak. Ze ervaren de ondersteuning soms als rigide en autoritair, waarbij hun specifieke behoeften niet worden gehoord. Daarnaast wordt de hulpverlening soms gezien als tekortschietend door een gebrek aan expertise en bureaucratische obstakels, wat hun vertrouwen in het beslissingsproces verder ondermijnt.

Hoewel de meeste gezinnen aangeven dat ze invloed ervaren op de beslissingen binnen de jeugdhulp, zijn er nog steeds gezinnen die zich overweldigd voelen en weinig inspraak hebben in hun zorgtraject. Dit wijst op de noodzaak om de betrokkenheid van alle gezinnen te waarborgen, zodat ook zij zich gehoord en begrepen voelen. Het versterken van de inspraak voor deze gezinnen kan bijdragen aan een algeheel positiever gevoel van vertrouwen en tevredenheid binnen de hulpverlening, zonder de ervaringen van de gezinnen die wel tevreden zijn uit het oog te verliezen.

5. Rol van het sociale netwerk in gezinsondersteuning

Analyse toont aan dat de verantwoordelijkheid voor het ondersteuningsplan voornamelijk wordt gedeeld tussen gezinnen en professionals, met weinig betrokkenheid van het bredere sociale netwerk, zoals familie en vrienden. Dit is een belangrijk aandachtspunt, aangezien het versterken van het sociale netwerk een van de doelstellingen van de basis jeugdhulp is. Slechts een klein aantal verhalen van medewerkers beschrijft positieve bijdragen van het netwerk, wat benadrukt dat het activeren van

familieleden en andere steunfiguren cruciaal kan zijn voor het bieden van stabiliteit en het verminderen van druk op ouders.

Echter, de realiteit is dat gezinnen vaak een beperkt of soms zelfs schadelijk netwerk hebben, wat de effectiviteit van ondersteuning bemoeilijkt. Verhalen laten zien dat in sommige gevallen het ontbreken van een ondersteunend netwerk of de aanwezigheid van negatieve invloeden de problemen van gezinnen verergert. Dit onderstreept het belang voor hulpverleners om zorgvuldig te evalueren en, waar mogelijk, bij te dragen aan het opbouwen of versterken van positieve sociale banden om de ondersteuning te verbeteren.

6. Noodzaak voor een integrale aanpak

De analyse van hulpvragen uit verhalen van zowel gezinnen als medewerkers toont aan dat hulpvragen gerelateerd aan opvoeding en onderwijs de meest voorkomende en centrale hulpvragen zijn binnen de basis jeugdhulpverlening. Andere belangrijke kwesties, zoals sociale vaardigheden, onbegrepen gedrag, psychiatrische problematiek en ASS, bevestigen de variatie en complexiteit van de uitdagingen waarmee gezinnen te maken hebben. De consistentie in de gemelde hulpvragen tussen gezinnen en medewerkers benadrukt een gedeeld begrip van de kernproblemen, wat de robuustheid van de verzamelde data onderstreept.

De huidige interventies in de basis jeugdhulp sluiten goed aan bij de directe hulpvragen van gezinnen, zoals opvoeding, sociale vaardigheden en gedragsproblemen. Echter, analyse wijst ook op de noodzaak van bredere, sociaal-omgevingsgerichte interventies

die zich richten op economische moeilijkheden, scheidingsproblematiek en huiselijk geweld. Het is essentieel dat jeugdhulpverleners zich bewust blijven van de bredere sociale context waarin gezinnen functioneren en interventies daarop afstemmen. Deze bredere aanpak zou niet alleen de acute zorgbehoeften aanpakken, maar ook de contextuele factoren die bijdragen aan de problemen binnen gezinnen, wat zou leiden tot een meer integrale en effectieve jeugdhulpverlening.

7. Belangrijke kenmerken en verbeterpunten in samenwerking tussen jeugdhulpprofessionals

De samenwerking binnen de basis jeugdhulp wordt over het algemeen gekenmerkt door transparante communicatie, een sterk teamgevoel, en de bereidheid om elkaar te helpen. Medewerkers basis jeugdhulp ervaren de voordelen van een positieve werkomgeving, waarin sparren met collega's en gezamenlijke doelen centraal staan. Deze aspecten dragen bij aan de effectiviteit van de hulpverlening en zorgen ervoor dat medewerkers zich gesteund voelen.

Tegelijkertijd zijn er ook aandachtspunten voor verbetering. Er is bij sommige medewerkers behoefte aan een duidelijkere rolverdeling en betere coördinatie binnen de basis jeugdhulp en met externe hulpverleners om verwarring te voorkomen. Bovendien kan de communicatie verder worden gestroomlijnd, en is er behoefte aan meer training in samenwerkingsvaardigheden. Deze verbeterpunten zijn cruciaal om de samenwerking binnen de jeugdhulpverlening te versterken en zo de kwaliteit van de geboden ondersteuning te verhogen.

Belangrijke leeropbrengsten en ontwikkelpunten in basis jeugdhulp

De impactmeting leidt tot drie hoofdinzichten die essentieel zijn voor de verdere ontwikkeling van de basis jeugdhulp:

Matching van medewerker en gezin

De matching tussen medewerker en gezin is de meest bepalende factor voor effectieve ondersteuning. Een goede match, die rekening houdt met zowel de expertise als de persoonlijke klik, vergroot de kans op succesvolle samenwerking en tevredenheid over de geboden hulp. Deze bevinding benadrukt dat de focus in het matchingproces moet liggen op het vinden van medewerkers die qua persoonlijkheid en vaardigheden goed aansluiten bij de specifieke behoeften van gezinnen.

Doorleven van doelstellingen van de basis jeugdhulp

De impactmeting onderstreept het belang van structurele aandacht voor de doelstellingen van basis jeugdhulp bij de professionals. Dit benadrukt de noodzaak van voortdurende training en ondersteuning, zodat alle medewerkers de doelstellingen goed begrijpen en effectief kunnen toepassen.

Versterking van gemeenschapsgerichte jeugdhulp

Hoewel de basis jeugdhulp momenteel sterk gericht is op individuele ondersteuning, wijst de impactmeting op een groeiende behoefte aan bredere, sociaal-omgevingsgerichte interventies. Deze aanpak zou zich moeten richten op het versterken van informele en eigen netwerken binnen de gemeenschap, evenals op het bieden van ondersteuning bij

economische moeilijkheden, scheiding, en huiselijk geweld. Een betere balans tussen individuele zorg en gemeenschapsgerichte ondersteuning kan de veerkracht en zelfredzaamheid van gezinnen vergroten, en de algehele effectiviteit van de jeugdhulp verbeteren.

Nabeschuiving en vooruitblik

De narratieve impactmeting in de basis jeugdhulp heeft geleid tot waardevolle inzichten door een combinatie van cijfers en verhalen. De gezamenlijke analyse door de projectgroep heeft nieuwe perspectieven geopend, wat het leer- en verbeterproces in gang heeft gezet. Dit proces benadrukt het belang van monitoren als een middel voor continue verbetering en verantwoording.

In de nazomer worden sensemaking sessies georganiseerd met alle medewerkers en belanghebbenden om te reflecteren op de belangrijkste bevindingen, leeropbrengsten en ontwikkelpunten. Een jaarlijkse impactmeting kan een centralere rol spelen in de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) van de basis jeugdhulp, gericht op consistent handelen tussen monitoren, leren, ontwikkelen en opnieuw monitoren. Hierdoor wordt de impactmeting een waardevol instrument om de vinger aan de pols te houden en continu en consistent te werken aan de opgave om jeugdigen te laten opgroeien in een gezonde en veilige leefomgeving, op hun eigen manier en naar hun eigen mogelijkheden.

Inhoud

1	Inleiding	12	5	Verdiepende analyses	53
1.1	Basis jeugdhulp in Groningen	12	5.1	Tevredenheid over de ondersteuning	54
1.2	Doelstellingen basis jeugdhulp	12	5.2	Invloed op beslissingen	65
1.3	Impactmeting basis jeugdhulp	13	5.3	Integraal plan voor het gezin	68
1.4	Leeswijzer	15	5.4	Hulpvragen	72
2	Deelnemers aan de impactmeting	16	5.5	Samenwerking tussen professionals	79
2.1	Gezinnen	16	6	Leren en ontwikkelen	84
2.2	Medewerkers basis jeugdhulp	17	6.1	Matching van medewerker en gezin	84
3	Kernindicatoren	22	6.2	Doorleven doelstellingen basis jeugdhulp	85
3.1	Kernindicatoren gezinnen	22	6.3	Versterking van gemeenschapsgerichte jeugdhulp	85
3.2	Kernindicatoren medewerkers	30	7	Nabeschuwing en vooruitblik	87
3.3	Overeenkomsten en verschillen gezinnen en medewerkers	36	Bijlage 1	Methodische verantwoording	89
4	Kernwaarden basis jeugdhulp	38	Bijlage 2	Thema's en indicatoren impactmeting basis jeugdhulp	95
4.1	Kernwaarden ervaren door gezinnen	38	Bijlage 3	Geraadpleegde bronnen	101
4.2	Kernwaarden ervaren door medewerkers	45			
4.3	Overeenkomsten en verschillen gezinnen en medewerkers	51			

1 Inleiding

1.1 Basis jeugdhulp in Groningen

Gemeente Groningen organiseert per 1 januari 2023 de basis jeugdhulp en ondersteuning dicht bij de gezinnen. De basis jeugdhulp wordt in samenhang met de sociale basis en WMO in de stichting WIJ Groningen vormgegeven. Het college van de gemeente heeft hiertoe in oktober 2022 opdracht toegegeven.

Basis jeugdhulp is een laagdrempelige en toegankelijke vorm van jeugdhulpverlening die wordt aangeboden door WIJ Groningen zonder dat er een indicatie van de gemeente nodig is. Deze hulp richt zich op het bieden van individuele- en gezinsbegeleiding en lichte behandelingen aan ouders en hun kinderen in hun eigen buurt of wijk. Het doel is om passende ondersteuning tijdig en dicht bij de leefwereld van het gezin te organiseren, waarbij alle aspecten van het leven worden meegenomen in de beoordeling en behandeling.

De hulpverlening begint met een triagegesprek om de exacte hulpbehoefte te bepalen. Indien nodig kan deze basis jeugdhulp intensiever en langduriger worden aangeboden, en bij zwaardere hulpvragen wordt doorverwezen naar gespecialiseerde jeugdhulpaanbieders. Deze aanpak sluit aan bij landelijke

ontwikkelingen en heeft als voordeel dat het werkt vanuit de eigen leefwereld van kind en gezin, wat effectief blijkt te zijn.

1.2 Doelstellingen basis jeugdhulp

De basis jeugdhulp sluit aan op en geeft invulling aan de transformatie van de jeugdhulp, waarbij de volgende doelen gelden¹:

- Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk;
- Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren, door onder andere het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen;
- Eerder de juiste hulp bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen;
- Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen;
- Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten

¹ Implementatieplan De taak Samen: basis jeugdhulp en ondersteuning bij WIJ Groningen. Gemeente Groningen

in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten.

1.3 Impactmeting basis jeugdhulp

In december 2022 is het voorstel voor de monitoring van de basis jeugdhulp, gedurende de implementatiefase alsook structureel, uitgewerkt in het memo 'Voorstel monitoring basis jeugdhulp'. Dit is vastgesteld door de ambtelijke en bestuurlijke stuurgroep.

Als onderdeel van de monitoring van de basisjeugdhulp voert gemeente Groningen een impactmeting uit. Het doel is om de effecten van de ondersteuning door de basis jeugdhulp op inwoners en medewerkers in kaart te brengen, te achterhalen welke factoren het verschil maken in de ondersteuning en een vertaling maken naar de doelstellingen van de basis jeugdhulp. Bovendien voldoet het laatstgenoemde aan een wens van de Raad.

De Raad heeft bij de vaststelling van het implementatieplan 'De taak SAMEN: basis jeugdhulp en ondersteuning bij WIJ Groningen' in september 2022 een motie aangenomen waarin wordt verzocht om te rapporteren op de voortgang van de implementatie, maar ook op de doelstellingen van de transformatie.

Narratieve impactmeting basis jeugdhulp

Jeugdproblematiek beïnvloedt vaak ook het welbevinden van de ouders en het gezinsleven. Op het welzijn van het gezin zijn verschillende zichtbare en onzichtbare factoren van invloed die nooit volledig begrepen kunnen worden in termen van oorzaak en gevolg. Het effect van beleid is daardoor lastig uitsluitend in cijfers

uit te drukken. Cijfers zijn op hun best indicaties om verder te kijken en te onderzoeken wat het verhaal achter de cijfers is. Er is vooral behoefte aan informatie over de specifieke context, persoonlijke ervaringen en gemaakte afwegingen van de betrokkenen.

Het idee achter een narratieve impactmeting is dat ouders, jeugdigen en medewerkers van de basis jeugdhulp vrijuit en in hun eigen bewoordingen hun verhaal kunnen vertellen over hun situatie en hun ervaring met het ontvangen of verlenen van ondersteuning vanuit de basis jeugdhulp. Vervolgens geven zij door het beantwoorden van gesloten vragen meer context en duiding aan hun verhaal. Dit resulteert in zowel kwantitatieve indicatoren als samenhangende kwalitatieve informatie.

Met deze data monitoren we hoe kernindicatoren en kernwaarden van de basis jeugdhulp in de praktijk worden ervaren. Kernindicatoren zijn specifieke meetpunten die ons helpen te begrijpen of de basis jeugdhulp effectief is en of basis jeugdhulp de dingen goed doet. Kernwaarden bieden een moreel kompas voor reflectie op de vraag of de basis jeugdhulp de goede dingen doet. Het monitoringsproces zorgt voor consistentie en richting in het nastreven van de doelen en het aanpakken van uitdagingen.

Hoofd- en deelvragen narratieve impactmeting

De hoofdvraag van de narratieve impactmeting is 'Hoe ervaren jeugdigen, ouders/verzorgers en medewerkers basis jeugdhulp de ondersteuning die (in de basis jeugdhulp) geboden wordt?'

Deelvragen zijn:

- Doen we de dingen goed en doen we de goede dingen?
- Wat zijn succes- en aandachtspunten in de uitvoering van de basis jeugdhulp?
- Wat zijn leeropbrengsten en ontwikkelpunten?

Projectgroep impactmeting basis jeugdhulp

De impactmeting is een proces van monitoren, leren, verbeteren en verantwoorden, en is vooral mensenwerk. De betrokkenheid van mensen uit het werkveld, die met de uitkomsten aan de slag moeten, vormt de persoonlijke factor in dit proces. Onderzoek toont aan dat wanneer deze persoonlijke factor ontbreekt, de impact van het proces aanzienlijk lager is.

Vanuit deze gedachte is een projectgroep samengesteld, bestaande uit leidinggevenden en medewerkers van de basis jeugdhulp en beleidsmedewerkers jeugd en van de afdeling monitoring&informatie van gemeente Groningen. Deze projectgroep werd begeleid door een onafhankelijke onderzoeker van SenseGuide. De projectgroep was betrokken bij de opzet en het ontwerp van de impactmeting, evenals bij de analyse en interpretatie van de resultaten. De leden van de projectgroep beschikken over ruime kennis van en ervaring in het werkveld en stonden open voor een andere benadering van impactmeting. Dit zijn belangrijke criteria voor het waarborgen van de persoonlijke factor in de impactmeting.

Opzet impactmeting

Voor een afgewogen beeld hebben we in de impactmeting de perspectieven betrokken van zowel gezinnen (ouders of jeugdigen) als medewerkers basis jeugdhulp. De vragen waren voor beide doelgroepen zoveel mogelijk gelijk maar verschillenden soms in formulering. Zo konden we resultaten met elkaar vergelijken en op samenhang beoordelen. De onderzoekthema's en indicatoren zijn vastgesteld in werksessies met de projectgroep.

De impactmeting onder gezinnen is uitgezet onder gezinnen die langer dan 4 maanden ondersteuning ontvangen of van wie de ondersteuning in de laatste 12 maanden is afgesloten. Dit betrof een bestand van 291 gezinnen. Verhalen zijn deels 'opgehaald', wat betekent dat ze met behulp van een app tijdens een persoonlijk gesprek worden opgenomen en later in tekst worden omgezet. Dit gebeurde door medewerkers die niet bij ondersteuning van de gezinnen betrokken zijn. Ook konden gezinnen verhalen delen via internet. Alle verhalen en data werd verzameld tussen 21 maart en 12 juni 2024. Medewerkers basis jeugdhulp hebben hun verhalen via internet gedeeld tijdens een bijeenkomst op 18 januari 2024.

Voor een gedetailleerde methodische verantwoording verwijzen we naar bijlage 1 en 2.

1.4 Leeswijzer

Voor de lezer met weinig tijd, maar die toch goed geïnformeerd wil zijn, is er een samenvatting opgenomen waarin de belangrijkste bevindingen en beschouwingen beknopt worden gepresenteerd. Deze sectie biedt een overzicht van de belangrijkste inzichten zonder in te gaan op de details.

Fijnproevers die geïnteresseerd zijn in data, persoonlijke verhalen, diepgaande analyses, uitgebreide beschouwingen en een gedetailleerde methodologische verantwoording, vinden in de daaropvolgende hoofdstukken een volledige uiteenzetting van het onderzoeksproces, ondersteund door voorbeelden en uitgebreide toelichtingen.

Of u nu op zoek bent naar een snelle indruk of een grondige analyse, dit rapport biedt voor elk wat wils.

Belangrijk om te onthouden bij het lezen van de analyses in dit rapport:

- De kwantitatieve indicatoren in dit rapport zijn het geaggregeerde resultaat van antwoorden van respondenten op gesloten vragen. Met de beantwoording van deze gesloten vragen geven zij zelf duiding aan hun verhalen.
- Kwalitatieve data bestaan uit tekstfragmenten met quotes uit de verhalen van respondenten, waarin zij in hun eigen woorden over hun ervaringen vertellen.
- Kwantitatieve en kwalitatieve data zijn met elkaar verbonden. Opvallende resultaten uit de analyse van de kwantitatieve data worden met stippellijnen gekoppeld aan tekstfragmenten, om letterlijk de verhalen achter de cijfers te laten zien. Hierbij is een selectie gemaakt uit een omvangrijk bestand van 171 verhalen. Deze selectie weerspiegelt de rode draad tussen verhalen achter een cijfermatige indicatie, gevalideerd door zowel thematische analyse als kunstmatige intelligentie.
- Voor het zoeken naar significante verschillen werden de Pearson's Goodness of Fit-test, de Chi-kwadraattoets voor onafhankelijkheid, en t-tests toegepast. In dit rapport worden alleen significante correlaties benoemd die zowel duidelijk als statistisch betrouwbaar zijn. Het is belangrijk te benadrukken dat significante correlaties niet hetzelfde zijn als causaliteit; ze geven aan dat er een verband bestaat tussen de variabelen, maar bewijzen niet dat de ene variabele de andere veroorzaakt. Significante correlaties helpen om beter inzicht te krijgen in de samenhang tussen verschillende uitkomsten van de impactmeting.

2 Deelnemers aan de impactmeting

2.1 Gezinnen

De impactmeting van de basis jeugdhulp onder ouders en jeugdigen (gezinnen) biedt een kleurrijk en gevarieerd beeld van de deelnemende gezinnen. Met in totaal 100 verhalen, waarvan 82 afkomstig van ouders en 18 van jeugdigen, en een caseload van 465 ondersteuningstrajecten², hebben we een statistisch betrouwbare steekproef. Laten we de details van de deelnemende gezinnen eens nader bekijken en beschouwen.

Gezinssituatie

De variëteit in gezinssamenstellingen onder de deelnemers geeft inzicht in de diversiteit van de gezinnen die ondersteuning krijgen vanuit de basis jeugdhulp. Een groot deel van de gezinnen, namelijk 78, woont in één huis, wat een solide basis biedt voor de jeugdhulpverlening. Dit is belangrijk omdat een stabiele woonsituatie vaak een positief effect heeft op het welzijn van kinderen en de effectiviteit van de geboden hulp. Van deze 78 gezinnen zijn er 54 met twee ouders of verzorgers, wat wijst op potentieel stabielere opvoedingsomstandigheden. Tegelijkertijd zijn er 42 gezinnen met één ouder of verzorger, die mogelijk andere, specifieke ondersteuning nodig hebben.

De variatie in gezinssamenstelling wordt verder gekenmerkt door de aanwezigheid van huisdieren in 48 gezinnen, wat een indicatie kan zijn van de belangrijke rol die huisdieren spelen in het gezinsleven als bron van emotionele steun. Daarnaast hebben 44 gezinnen twee kinderen, terwijl 26 gezinnen slechts één kind hebben. Verder zijn er 20 gezinnen met drie kinderen, 11 gezinnen die verdeeld wonen over meerdere huizen, 9 gezinnen met vier kinderen of meer, en 5 samengestelde gezinnen. Deze variëteit benadrukt de noodzaak voor een flexibele aanpak die rekening houdt met de unieke dynamieken binnen verschillende gezinsstructuren.

Leeftijden van jeugdigen

De leeftijdsverdeling van de jeugdigen die ondersteuning ontvangen (Figuur 1), laat zien dat de grootste groep, 58 kinderen, jonger is dan 12 jaar. Dit benadrukt het belang van vroege interventie en ondersteuning in de kinderjaren, wanneer kinderen nog sterk in ontwikkeling zijn. De leeftijdsgroepen tussen 12 en 18 jaar, die samen 52 jeugdigen omvatten, wijzen op een aanzienlijke behoefte aan ondersteuning tijdens de adolescentie, een periode die vaak gekenmerkt wordt door grote veranderingen en uitdagingen. Het aantal jeugdigen in de categorie 19-23 jaar is, met slechts 2 deelnemers, relatief laag.

² Indicatie 1 februari 2024. Zie bijlage 1 methodische verantwoording voor afbakening van onderzoeksgroep

De verdeling van jeugdigen die basis jeugdhulp ontvangen komt naar leeftijd grotendeels overeen met de verdeling van de populatie (Tabel 2). De groepen van 12-15 jaar en 16-18 jaar lijken iets meer vertegenwoordigd te zijn onder de respondenten dan hun respectieve populatiepercentages, maar de algehele trend is vergelijkbaar. Dit suggereert dat de impactmeting een redelijk representatieve steekproef heeft, met een lichte oververtegenwoordiging van jeugdigen binnen de leeftijdsgroepen 12-15 en 16-18 jaar en lichte ondervertegenwoordiging van jeugdigen jonger dan 12 jaar.

Databronnen

De verhalen zijn verzameld via twee hoofdkanalen: een app en een webplatform. De keuze voor deze twee kanalen reflecteert een moderne benadering van dataverzameling, waarbij zowel persoonlijke interacties als digitale oplossingen worden ingezet. Via de app zijn 43 verhalen van ouders en 10 verhalen van jeugdigen verzameld, waarbij medewerkers basis jeugdhulp persoonlijk verhalen hebben 'opgehaald'. Dit komt de betrouwbaarheid en diepgang van de verhalen ten goede komen. Het webplatform leverde nog eens 39 verhalen van ouders en 8 verhalen van jeugdigen op, wat aantoont dat er ook een aanzienlijke groep is die liever op afstand hun ervaringen deelt. De combinatie van deze methoden zorgt voor een rijkere dataset en een breder inzicht in de ervaringen van de betrokkenen.

Geografische verdeling

De geografische spreiding van de deelnemers (Figuur 2) toont aan dat de impactmeting ten opzichte van het werkelijk aantal cliënten die basis jeugdhulp ontvangen (Tabel 1) een goede representatie

biedt van de diverse stadsdelen van Groningen. Met 31 procent van de deelnemers uit Oost inclusief Ten Boer, en 27 procent uit West, is duidelijk dat deze gebieden goed vertegenwoordigd zijn. Zuid inclusief Haren en de oude wijken zijn ook goed vertegenwoordigd met respectievelijk 18 en 17 procent.

Deze cijfers geven een kleurrijk en gevarieerd beeld van de gezinnen die gebruik maken van de basis jeugdhulp in Groningen. Ze benadrukken de noodzaak van een brede aanpak die rekening houdt met de verschillende situaties en behoeften van gezinnen in verschillende stadsdelen.

2.2 Medewerkers basis jeugdhulp

In totaal hebben 71 medewerkers hun verhalen gedeeld, waarvan 65 procent gezinscoach en 35 procent gezinsondersteuner zijn (Figuur 3). Deze verdeling biedt inzicht in de verschillende rollen en perspectieven binnen de basis jeugdhulp. Gezinscoaches en gezinsondersteuners spelen beide cruciale rollen, maar met verschillende accenten en verantwoordelijkheden. Het is belangrijk om beide perspectieven te hebben om een volledig beeld te krijgen van de jeugdhulpverlening.

De kenmerken van de gezinnen, zoals gerapporteerd door de medewerkers, komen overeen met de eerdergenoemde gegevens over leeftijden en gezinssituaties. De verdeling over de stadsdelen waar gezinnen uit de verhalen van medewerkers wonen toont een overeenkomstige verdeling met de impactmeting onder gezinnen. Volgens Figuur 4 komt 31 procent van de gezinnen uit Oost, 25 procent uit West, 21 procent uit Zuid, 18 procent uit de oude

wijken, 3 procent uit het centrum en 1 procent uit overige gebieden. Deze overeenkomst versterkt de validiteit van de impactmeting doordat het aantoont dat de gegevens van medewerkers en gezinnen op consistente wijze de geografische spreiding van de hulpverlening weerspiegelen.

Conclusie

De representativiteit van de impactmeting krijgt extra gewicht door de consistente bevindingen uit zowel het onderzoek onder de gezinnen als onder de medewerkers van de basis jeugdhulp. De gegevens tonen aan dat de verdeling van deelnemers uit verschillende stadsdelen van Groningen een goede afspiegeling biedt van de werkelijke populatie inwoners die jeugdhulp ontvangen. Stadsdelen zoals Oost, West, Zuid, en de oude wijken zijn allemaal goed vertegenwoordigd in de impactmeting, wat aantoont dat een breed scala aan ervaringen en situaties is vastgelegd.

Daarnaast komt de leeftijdsverdeling van de jeugdigen die aan de impactmeting hebben deelgenomen grotendeels overeen met de verdeling van de totale populatie jeugdigen die basis jeugdhulp ontvangen. Hoewel er sprake is van een lichte oververtegenwoordiging van jeugdigen in de leeftijdsgroepen 12-15 en 16-18 jaar, en een lichte ondervertegenwoordiging van jeugdigen jonger dan 12 jaar, blijft de algehele trend vergelijkbaar.

Wat de validiteit van het onderzoek nog verder versterkt, is dat de bevindingen uit het onderzoek onder de medewerkers van de basis jeugdhulp eenzelfde beeld schetsen. De verdeling van gezinnen naar stadsdelen zoals gerapporteerd door de medewerkers komt

overeen met de verdeling zoals gemeten onder de gezinnen zelf. Eveneens toont het onderzoek onder medewerkers een consistente leeftijdsverdeling van jeugdigen, vergelijkbaar met de eerdergenoemde gegevens. Deze overeenkomsten tussen de verschillende bronnen wijzen op een hoge mate van consistentie en betrouwbaarheid in de verzamelde data.

De combinatie van geografische en demografische representativiteit in de impactmeting, ondersteund door consistente resultaten uit verschillende perspectieven, bevestigt dat de resultaten een nauwkeurig en toepasbaar beeld geven van de jeugdhulp in Groningen. Dit benadrukt de effectiviteit van de basis jeugdhulp in het bereiken van een brede doelgroep. De data benadrukken bovendien de noodzaak van een flexibele en veelzijdige aanpak die kan inspelen op de diverse behoeften van gezinnen in verschillende stadsdelen en leeftijdsgroepen.

Verhalen van gezinnen (ouders en jeugdigen)

Doelgroep

Grand Total **100**

Ouders **82**

Jeugdigen **18**

Databron

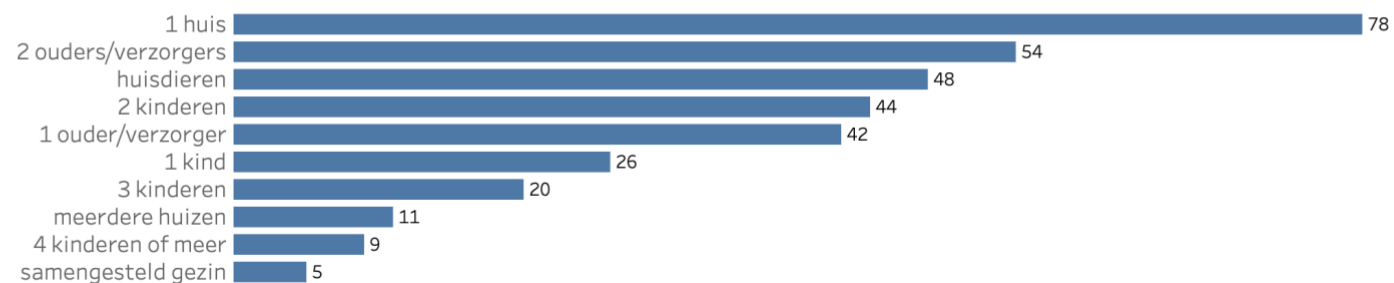
OudersApp **43**

OudersWeb **39**

JeugdigenApp **10**

JeugdigenWeb **8**

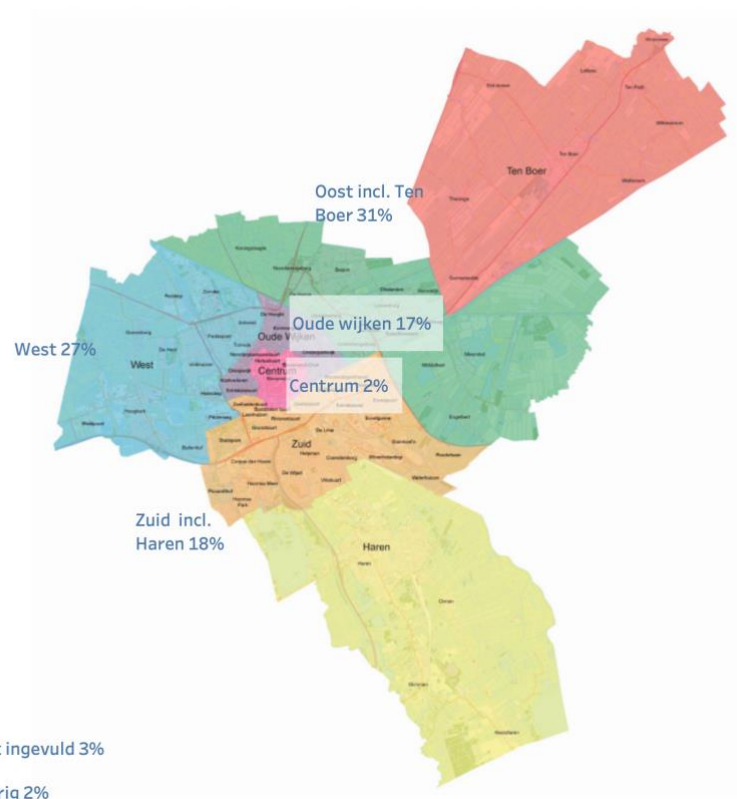
Gezinssituatie

Leeftijden van jeugdigen

Figuur 1- Ouders en jeugdigen die aan impactmeting hebben deelgenomen, gezinssituatie en leeftijd jeugdigen die ondersteuning krijgen. Databron App = via medewerker basis jeugdhulp, Web = via internet

Figuur 2- Verdeling van deelnemers uit gezinnen aan impactmeting over stadsdelen

Stadsdelen	Percentage cliënten basis jeugdhulp
Centrum	1%
Oost incl. Ten Boer	29%
Oude wijken	15%
West	33%
Zuid incl. Haren	18%
Overig	3%

Tabel 1- Percentuele verdeling cliënten basis jeugdhulp over stadsdelen per 1 aug. 2024
(bron: gemeente Groningen)

Leeftijdsgroepen	Percentage cliënten basis jeugdhulp
Jonger dan 12 jaar	64%
Tussen 12 en 15 jaar	22%
Tussen 16 en 18 jaar	13%
Tussen 19 en 23 jaar	1%

Tabel 2- Percentuele verdeling jeugdigen basis jeugdhulp naar leeftijdsgroep per 1 aug. 2024
(bron: gemeente Groningen)

Verhalen van medewerkers over de basis jeugdhulp

Medewerkers **71**

Rol medewerker basis jeugdhulp

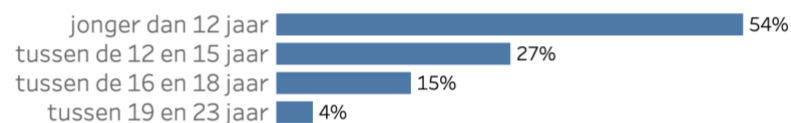

Figuur 3- Medewerkers basis jeugdhulp die aan impactmeting hebben deelgenomen

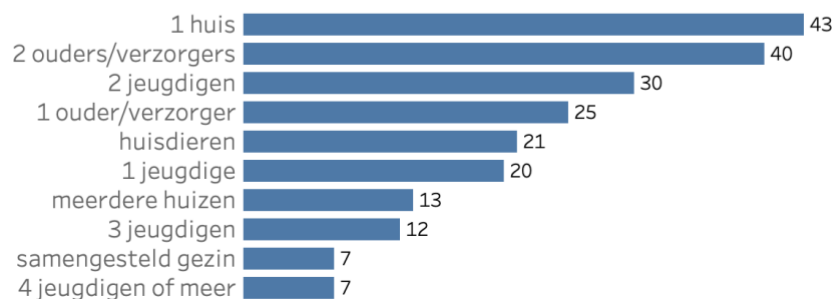
Stadsdelen gezinnen uit de verhalen

Leeftijden jeugdigen uit de verhalen

Gezinssituatie gezinnen uit de verhalen

Figuur 4- Kenmerken van gezinnen waar medewerkers over vertellen

3 Kernindicatoren

3.1 Kernindicatoren gezinnen

Kernindicatoren zijn specifieke meetpunten die ons helpen te begrijpen of de basis jeugdhulp effectief is en of basis jeugdhulp de dingen goed doet. Figuur 5 tot en met Figuur 11 op de volgende pagina's geven de volgende kernindicatoren van de ondersteuning van de basis jeugdhulp weer:

- De tevredenheid over de ontvangen ondersteuning.
- De tevredenheid over (de kwaliteit) van het gezinsleven.
- De invloed van de ondersteuning op het gezinsleven.
- De invloed van de ondersteuning op het leven van jeugdige(n).
- De maatschappelijke bijdrage van de ondersteuning.
- Soort ontvangen ondersteuning.
- Ervaring met en belang van aspecten in de ontvangen ondersteuning.

Tevredenheid over de ontvangen ondersteuning

Uit Figuur 5 blijkt dat de meeste gezinnen tevreden zijn over de ontvangen ondersteuning van de basis jeugdhulp. 46 procent van de respondenten geeft aan tevreden te zijn, terwijl 38 procent zelfs zeer tevreden is. Slechts een klein percentage van de respondenten is ontevreden (4 procent) of zeer ontevreden (4 procent). Dit hoge tevredenheidsniveau suggereert dat de basis jeugdhulp in grote mate aan de verwachtingen van de gezinnen voldoet en effectief bijdraagt aan hun welzijn.

Tevredenheid over (de kwaliteit van) het gezinsleven

Figuur 6 toont de tevredenheid over het gezinsleven. Hieruit blijkt dat 44 procent van de respondenten tevreden is en 28 procent zeer tevreden. Echter, 17 procent is noch tevreden noch ontevreden, wat kan duiden op gemengde ervaringen of on vervulde verwachtingen. Het aandeel ontevreden (4 procent) en zeer ontevreden (3 procent) respondenten is relatief laag. Deze cijfers geven aan dat, hoewel de meerderheid positief is over hun gezinsleven, er nog steeds ruimte is voor verbetering.

Invloed van de ondersteuning op het gezinsleven

Volgens Figuur 7 ervaren de meeste ouders en jeugdigen een positieve invloed van de ondersteuning op hun gezinsleven. 57 procent geeft aan dat de ondersteuning een positieve invloed heeft gehad, terwijl 18 procent zelfs een zeer positieve invloed rapporteert. Slechts een klein percentage ervaart een negatieve (4 procent) of zeer negatieve (2 procent) invloed. Deze resultaten benadrukken het belang en de effectiviteit van de geboden ondersteuning in het versterken van gezinsdynamieken en welzijn.

Invloed van de ondersteuning op het leven van jeugdige(n)

Figuur 8 laat zien dat de ondersteuning een zeer positieve (21 procent) of positieve (60 procent) invloed heeft gehad op het leven van de jeugdigen. Slechts een klein deel van de ouders en jeugdigen rapporteert geen invloed (7 procent), een negatieve invloed (4 procent), of een zeer negatieve invloed (2 procent). Deze resultaten suggereren dat de basis jeugdhulp een significante en overwegend positieve impact heeft op de jeugdigen die ondersteuning ontvangen.

Maatschappelijke bijdrage van de ondersteuning

Uit Figuur 9 blijkt dat 28 gezinnen verder kunnen zonder ondersteuning na het ontvangen van basis jeugdhulp, wat een positief teken is van het bereiken van zelfstandigheid. Daarnaast hebben 25 gezinnen verdere ondersteuning nodig van gespecialiseerde hulp, terwijl 19 gezinnen ondersteuning nodig hebben van hun sociaal netwerk en 6 gezinnen verdere ondersteuning nodig hebben met inzet van basisvoorzieningen dichtbij huis. Dit betekent dat in totaal 53 gezinnen verder kunnen zonder directe ondersteuning vanuit basis jeugdhulp of gespecialiseerde zorg, wat een aanzienlijk deel vormt in vergelijking met de 25 gezinnen die gespecialiseerde hulp nodig hebben.

De verhouding laat zien dat meer dan twee keer zoveel gezinnen zelfstandig verder kunnen of met steun vanuit hun netwerk en basisvoorzieningen dan er gezinnen zijn die gespecialiseerde hulp nodig hebben. Deze verhouding benadrukt de effectiviteit van de basis jeugdhulp in het bevorderen van zelfstandigheid en het verminderen van de afhankelijkheid van gespecialiseerde zorg.

Uit de verhalen blijkt bovendien dat het begrip 'gespecialiseerde hulp' niet altijd eenduidig is. Voor sommige gezinnen betekent dit specifieke ondersteuning vanuit een gespecialiseerd aanbod aan geïndiceerde jeugdhulp, terwijl anderen de begeleiding vanuit basis jeugdhulp zelf als gespecialiseerde hulp beschouwen.

16 ouders en jeugdigen geven aan een andere bijdrage van de ondersteuning te ervaren. Voor hen draagt ondersteuning er bijvoorbeeld toe bij om na een moeilijke periode op adem te

komen en op termijn zelfstandigheid te bereiken, terwijl anderen nog specifieke of intensievere hulp nodig hebben. De uiteenlopende reacties benadrukken het belang van passende ondersteuning en voortdurende evaluatie om de hulp effectief en passend te houden.

Dat wij als gezin op adem kunnen komen na een zeer zware tijd. En hopelijk ook op termijn verder kunnen zonder ondersteuning
We hebben geen ondersteuning meer
Draagt niets bij aan gezin
Doorgaan zoals het nu is
Het traject loopt nog, echter mag de ondersteuning meer frequent plaatsvinden en misschien ook nog voor onze jongste
I can move on with the help for a bepaalde tijd. if it suddenly stops we as a family would not be ready, considering the positive effect from the help
Ik heb nu wel een vraag over mijn zoon, ik zou graag zien dat iemand buiten activiteiten met hem doet
Niet verder kunnen
Nog steeds hulp nodig met school en met kinderen tijdens aankomende operatie
Nog wel hulp nodig van de gemeente
Ondersteuning loopt nog, graag ga ik na de tijd nogmaals in gesprek
Verder met de ondersteuning van de coach
Voortgang BJH, zit nog midden in het traject
We hebben een klein doel bereikt en voor de grotere ondersteuningsbehoefte (lange lijn, vanuit aansluiting bijdragen aan ontwikkeling) is binnen de jeugdhulp niet zo'n plek
We zijn er zelf uitgekomen
Niks

Tabel 3- Andere bijdragen van de ondersteuning volgens gezinnen

Soort ontvangen ondersteuning

Figuur 10 toont dat de meeste ondersteuning individueel aan het kind wordt geboden (51 gezinnen), gevolgd door ondersteuning

voor het hele gezin (42 gezinnen). Dit geeft aan dat de basis jeugdhulp flexibel is in het aanbieden van zowel individuele als gezinsgerichte ondersteuning. Individuele ondersteuning voor ouders of verzorgers is ook een belangrijke component (33 gezinnen), terwijl groepsondersteuning minder vaak voorkomt (4 gezinnen). Deze diversiteit in ondersteuningsvormen laat zien dat de basis jeugdhulp passende oplossingen biedt die aansluiten bij de specifieke behoeften van elk gezin.

Ervaring met en belang van aspecten in de ontvangen ondersteuning

Figuur 11 benadrukt verschillende aspecten van de ondersteuning die als belangrijk worden ervaren en hoe deze aspecten worden ervaren. Het hebben van een klik met de medewerker van de basis jeugdhulp wordt het vaakst genoemd en is gemiddeld gezien ook het best ervaren aspect (95 keer). Passende hulp wordt als een van de belangrijkste aspecten beschouwd (89 keer), maar wordt in verhouding tot andere aspecten minder goed ervaren, hoewel de ervaring op zich nog redelijk goed is. Andere belangrijke factoren zoals tijdige ondersteuning (79 keer), nabijheid van de hulp (86 keer), samenwerking met professionals (74 keer), toegankelijkheid van de hulp (74 keer) en een integraal ondersteuningsplan (75 keer) liggen dicht bij elkaar qua belangrijkheid en ervaring, en worden over het algemeen belangrijk en positief bevonden. Het sociale netwerk wordt in verhouding lager gepositioneerd in zowel belang als ervaring (66 keer).

Deze uitkomsten tonen aan dat een goede relatie met de hulpverlener en kwalitatieve, toegankelijke ondersteuning cruciaal zijn voor het succes van de basis jeugdhulp. De algehele positieve

beoordeling van de meeste aspecten wijst erop dat de basis jeugdhulp effectief is in het bieden van de nodige ondersteuning. Het relatief lagere belang en de ervaring van het sociale netwerk kunnen erop wijzen dat er nog ruimte is voor verbetering in het betrekken en versterken van de sociale omgeving van de gezinnen.

Doen we de dingen goed?

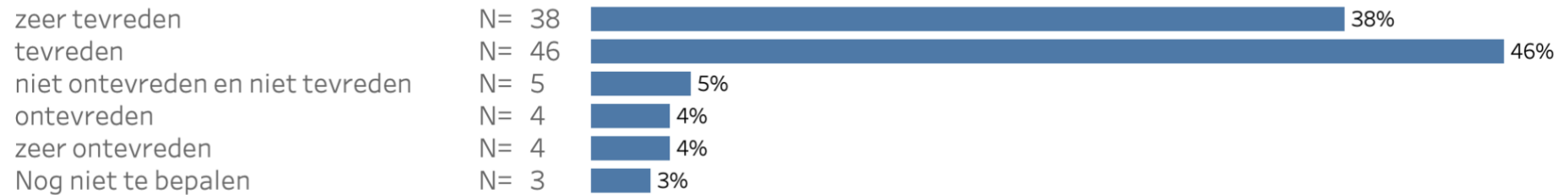
De kernindicatoren geven een duidelijk beeld van hoe goed de basis jeugdhulp functioneert vanuit het perspectief van de gezinnen. De hoge tevredenheid over de ontvangen ondersteuning en de positieve invloed op zowel het gezinsleven als het leven van de jeugdigen wijzen op een effectieve aanpak. Het feit dat meer dan de helft van de gezinnen na de ondersteuning zelfstandig verder kan, benadrukt de doeltreffendheid van de hulp in het bevorderen van zelfstandigheid en het verminderen van de afhankelijkheid van gespecialiseerde zorg.

De diverse vormen van ondersteuning, waaronder individuele, gezinsgerichte en soms groepsgerichte hulp, tonen aan dat de basis jeugdhulp flexibel kan inspelen op de behoeften van de gezinnen. De positieve ervaringen met belangrijke aspecten zoals de klik met de medewerker, passende hulp en tijdige ondersteuning, bevestigen dat de hulpverlening van hoge kwaliteit is en goed wordt ontvangen.

Echter, de relatief lagere scores voor het sociale netwerk suggereren dat er ruimte is voor verbetering in het betrekken en versterken van de sociale omgeving van de gezinnen. Dit kan een aandachtspunt zijn voor de verdere ontwikkeling van de basis jeugdhulp.

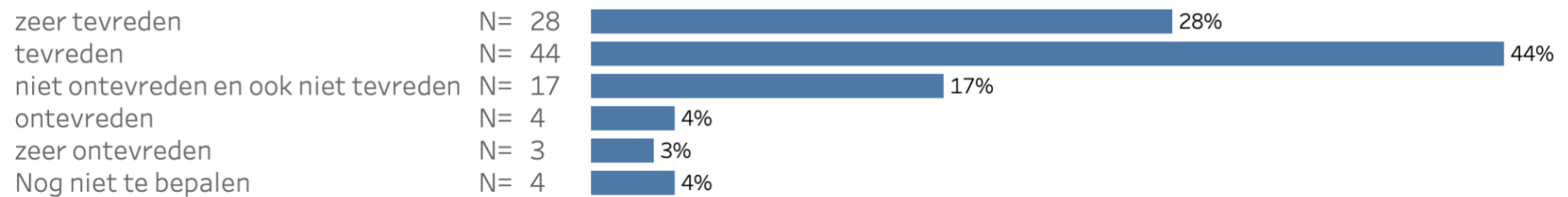
In conclusie, de kernindicatoren laten zien dat de basis jeugdhulp over het algemeen goed functioneert en effectief is in het bieden van de nodige ondersteuning aan gezinnen. De positieve resultaten en de gebieden waar nog verbetering mogelijk is, bieden waardevolle inzichten voor het blijven verbeteren van de diensten en het beter afstemmen van de hulp op de behoeften van de gezinnen.

Over het algemeen ben ik over de ondersteuning ...

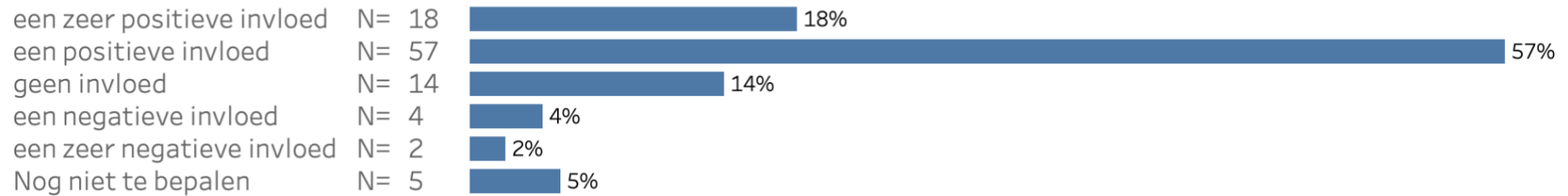
Figuur 5- Tevredenheid over ondersteuning vanuit basis jeugdhulp

Over het algemeen ben ik over ons gezinsleven op dit moment ...

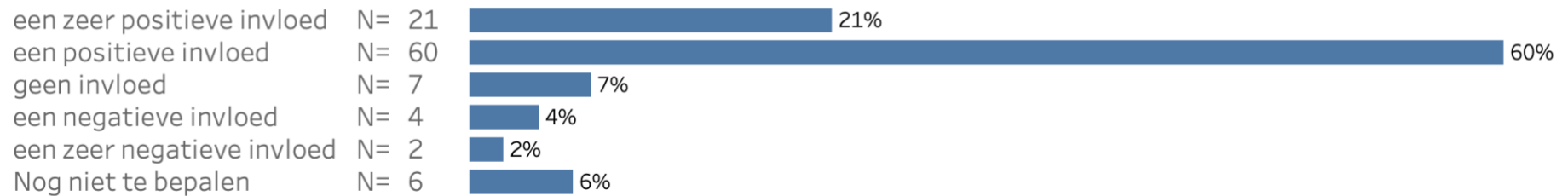
Figuur 6- Tevredenheid over gezinsleven

De ondersteuning heeft op ons gezinsleven ...

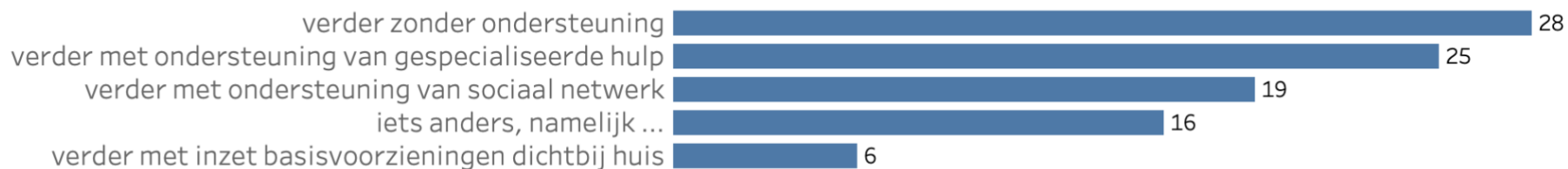
Figuur 7- Invloed van ondersteuning basis jeugdhulp op gezinsleven

De ondersteuning heeft op het leven van kind(eren) ...

Figuur 8- Invloed van ondersteuning basis jeugdhulp op leven van jeugdigen die ondersteuning krijgen

Maatschappelijke bijdrage basis jeugdhulp (Gezin kan .../meerdere antwoorden mogelijk)

Figuur 9- Maatschappelijke bijdrage ondersteuning basis jeugdhulp volgens gezinnen

Soort ondersteuning basis jeugdhulp (meerdere antwoorden mogelijk)

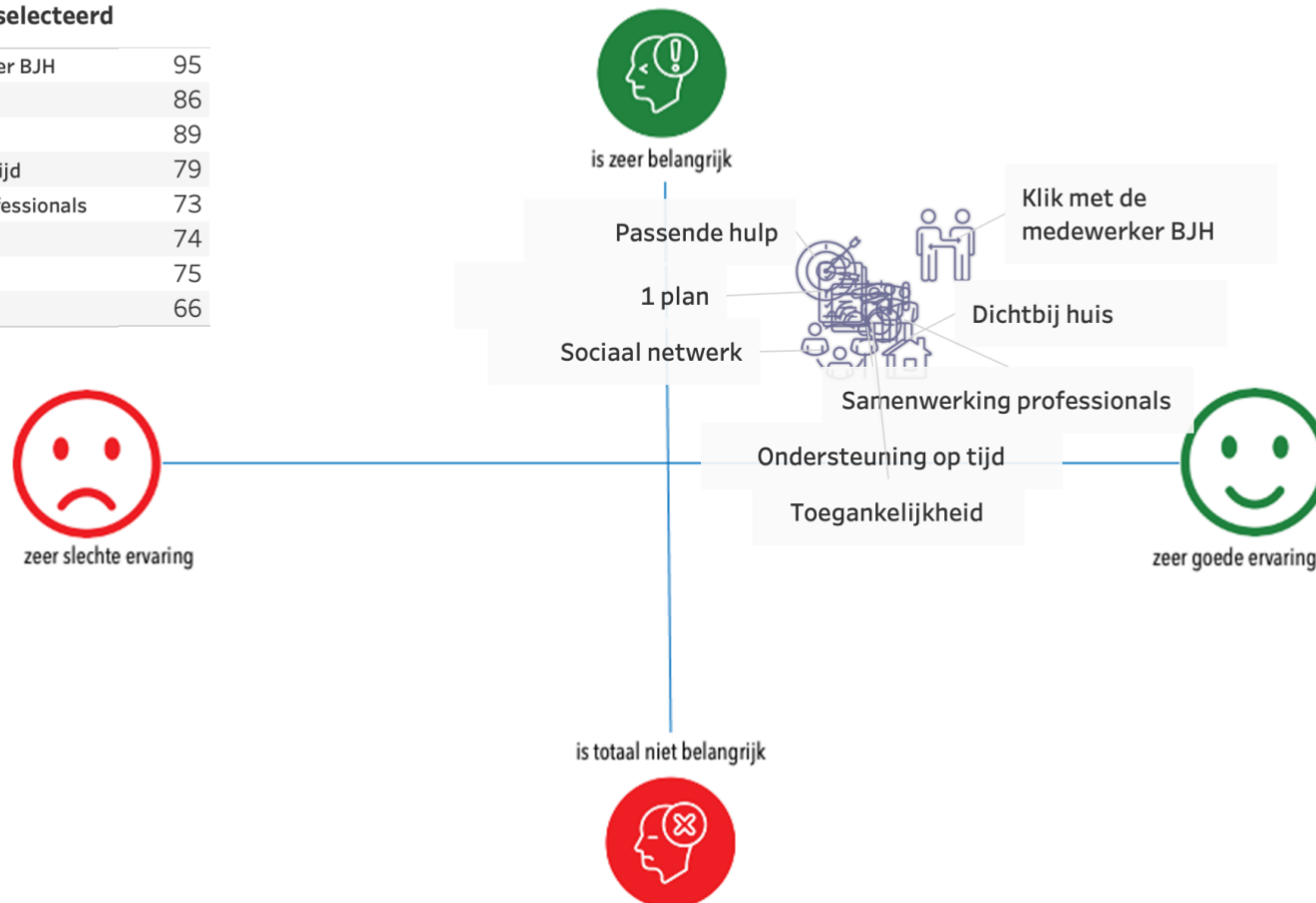

Figuur 10- Soort ondersteuning basisjeugdhulp die gezinnen ontvangen

Aspecten ondersteuning

Aantal keren geselecteerd

Klik met medewerker BJH	95
Dichtbij huis	86
Passende hulp	89
Ondersteuning op tijd	79
Samenwerking professionals	73
Toegankelijkheid	74
Één plan	75
Sociaal netwerk	66

Figuur 11- Ervaring met en belang van aspecten in de ontvangen ondersteuning volgens gezinnen

3.2 Kernindicatoren medewerkers

Figuur 12 tot en met Figuur 17 op de volgende pagina's geven de volgende kernindicatoren van de ondersteuning weer:

- De tevredenheid over de verleende ondersteuning.
- De invloed van de ondersteuning op de kwaliteit van leven van ouders.
- De invloed van de ondersteuning op het leven van jeugdige(n).
- De maatschappelijke bijdrage van de ondersteuning.
- Soort verleende ondersteuning.
- Ervaring met en belang van aspecten in de verleende ondersteuning.

Tevredenheid over de verleende ondersteuning

Figuur 12 toont de tevredenheid over de verleende ondersteuning. Hieruit blijkt dat 68 procent van de medewerkers tevreden is over de ondersteuning die ze hebben verleend, terwijl 21 procent zelfs zeer tevreden is. Slechts 11 procent van de medewerkers is niet ontevreden en niet tevreden. Dit hoge tevredenheidsniveau onder medewerkers suggereert dat zij over het algemeen positief zijn over hun werk en de kwaliteit van de ondersteuning die zij bieden.

Invloed van de ondersteuning op het leven van ouders

Volgens Figuur 13 ervaren de meeste medewerkers dat de ondersteuning een positief effect heeft op het leven van de ouders of verzorgers. 63 procent geeft aan dat de ondersteuning een positief effect heeft gehad, terwijl 28 procent zelfs een zeer positief effect rapporteert. Slechts een klein percentage (8

procent) geeft aan dat de ondersteuning geen effect heeft gehad. Deze resultaten benadrukken dat medewerkers de impact van hun werk op het gezinsleven als overwegend positief ervaren, wat cruciaal is voor het succes van de basis jeugdhulp.

Invloed van de ondersteuning op het leven van jeugdige(n)

Figuur 14 laat zien dat de ondersteuning een zeer positief effect (18 procent) of positief effect (75 procent) heeft gehad op het leven van de jeugdigen. Slechts 7 procent van de medewerkers rapporteert dat de ondersteuning geen effect heeft gehad. Deze cijfers suggereren dat de basis jeugdhulp een significante en overwegend positieve impact heeft op de jeugdigen, zoals ook wordt waargenomen door de medewerkers.

Maatschappelijke bijdrage van de ondersteuning

Uit Figuur 15 blijkt dat de ondersteuning bijdraagt aan de maatschappelijke positie van de gezinnen. 34 procent van de medewerkers geeft aan dat de ondersteuning bijdraagt aan het zelfstandig verder kunnen leven met hulp van familie, vrienden of kennissen. 28 procent ziet dat gezinnen zelfstandig verder kunnen zonder ondersteuning, en 25 procent denkt dat gezinnen voorlopig verder kunnen met ondersteuning van een indicatie.

De andere bijdragen die worden gezien, wijzen erop dat hoewel sommige gezinnen nog steeds ondersteuning nodig hebben, deze geleidelijk kan worden afgebouwd. Daarnaast kunnen gezinnen met specifieke behoeften, zoals jongeren met ASS, op termijn zelfstandig verder met hulp van hun sociale netwerk, vrijwilligers en eventueel aanvullende ondersteuning van andere partijen.

De hulp vanuit de basis jeugdhulp zal nog wel een tijdje nodig zijn, echter kan deze wel afgebouwd worden met de tijd.
Deels met een indicatie voor de jongeren met ASS en een ontwikkelingsachterstand, maar voor de rest kunnen ze straks zelfstandig verder met behulp van netwerk die moeder mogelijk heeft gemaakt via een nextdoorapp en vrijwilligers.
Mogelijk meer ondersteuning geboden moet worden
Nog aan het monitoren hoe het ontplooit.
Ondersteuning van BJH en eventueel nog een andere partij.
Verder kunnen met ondersteuning in het vrijwillige kader
Ze terug kunnen gaan naar de rust en uiteindelijk door kunnen zonder ondersteuning
Krijgen nog steeds ondersteuning vanuit WIJ

Tabel 4- Andere bijdragen van ondersteuning volgens medewerkers basis jeugdhulp

Wanneer we de cijfers nader bekijken, zien we dat 62 procent van de medewerkers aangeeft dat gezinnen zelfstandig verder kunnen, hetzij met hulp van hun sociale netwerk (familie, vrienden of kennissen) of volledig zelfstandig zonder verdere ondersteuning. Dit staat tegenover de 25 procent van de gezinnen die voorlopig verder kunnen met ondersteuning van een indicatie voor gespecialiseerde zorg. Dit betekent dat er meer dan tweeënhalf keer zoveel gezinnen in staat zijn om zonder intensieve, gespecialiseerde hulp verder te gaan dan er gezinnen zijn die dergelijke hulp nodig hebben.

Deze verhouding benadrukt de effectiviteit van de basis jeugdhulp in het bevorderen van zelfstandigheid onder gezinnen. Het feit dat een significant deel van de gezinnen zelfstandig verder kan leven met hulp van hun sociale netwerk of helemaal zonder hulp, wijst erop dat de basis jeugdhulp succesvol is in het versterken van de zelfredzaamheid van gezinnen. Dit is een positieve uitkomst, aangezien het verminderen van de afhankelijkheid van langdurige

gespecialiseerde zorg een van de doelstellingen is van de basis jeugdhulp.

Tegelijkertijd toont het percentage van 25 procent dat nog steeds gespecialiseerde zorg nodig heeft, aan dat er een aanzienlijke groep gezinnen is die niet volledig zonder verdere ondersteuning kan. Dit benadrukt het belang van een goed functionerend systeem van gespecialiseerde zorg dat naadloos aansluit op de basis jeugdhulp om ervoor te zorgen dat deze gezinnen de intensievere hulp krijgen die zij nodig hebben.

Soort verleende ondersteuning

Figuur 16 toont dat de meeste ondersteuning wordt verleend aan het hele gezin (42 procent), gevolgd door individuele ondersteuning voor jeugdigen (31 procent) en ouders/verzorgers (25 procent). Groepssteun komt minder vaak voor (2 procent). Deze diversiteit in ondersteuningsvormen laat zien dat de basis jeugdhulp flexibel is en passende oplossingen biedt die aansluiten bij de specifieke hulpvragen van elk gezin.

Ervaring met en belang van aspecten in de verleende ondersteuning

Figuur 17 benadrukt verschillende aspecten van de ondersteuning die als belangrijk worden ervaren en hoe deze aspecten worden ervaren. Het hebben van een klik met het gezin wordt het vaakst genoemd (68 keer) en is ook het best ervaren aspect. Passende hulp (55 keer) wordt als een van de belangrijkste aspecten beschouwd, maar wordt in verhouding tot andere aspecten minder goed ervaren, hoewel de ervaring op zich nog redelijk goed is.

Andere belangrijke factoren zoals samenwerking met professionals (54 keer), nabijheid van de hulp (56 keer), en een integraal ondersteuningsplan (39 keer) liggen dicht bij elkaar qua belangrijkheid en ervaring en worden over het algemeen positief en belangrijk bevonden. Het sociale netwerk wordt in verhouding lager gepositioneerd in zowel belang als ervaring (55 keer).

Doen we de dingen goed

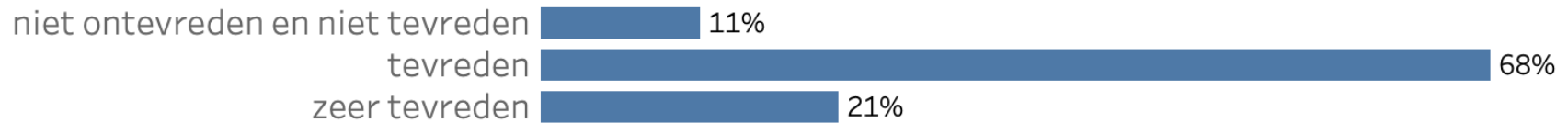
De kernindicatoren vanuit het perspectief van medewerkers geven een duidelijk beeld van de effectiviteit van de basis jeugdhulp. De hoge tevredenheid over de verleende ondersteuning en de positieve invloed op zowel het gezinsleven als het leven van de jeugdigen wijzen erop dat medewerkers hun werk als zinvol en impactvol ervaren. De maatschappelijke bijdrage van de ondersteuning, waarbij een significant aantal gezinnen zelfstandig verder kan leven, benadrukt de effectiviteit van de basis jeugdhulp in het bevorderen van zelfstandigheid en het verminderen van de afhankelijkheid van langdurige zorg.

De diverse vormen van verleende ondersteuning, waaronder individuele, gezinsgerichte en soms groepsgerichte hulp, tonen aan dat de basis jeugdhulp flexibel kan inspelen op de behoeften van de gezinnen. De positieve ervaringen met belangrijke aspecten zoals de klik met het gezin, passende hulp en samenwerking met professionals bevestigen dat de hulpverlening van hoge kwaliteit is en goed wordt ontvangen.

In conclusie, de kernindicatoren laten zien dat de basis jeugdhulp over het algemeen goed functioneert en effectief is in het bieden van de nodige ondersteuning aan gezinnen. De positieve resultaten

en de gebieden waar nog verbetering mogelijk is, bieden waardevolle inzichten voor het blijven verbeteren van de diensten en het beter afstemmen van de hulp op de behoeften van de gezinnen.

Tevredenheid over de verleende ondersteuning

Figuur 12- Tevredenheid over verleende ondersteuning

De ondersteuning heeft op het leven van de ouder/verzorger(s) ...

Figuur 13- Invloed van ondersteuning op (kwaliteit van) leven van ouders/verzorgers

De ondersteuning heeft op het leven van de jeugdige ...

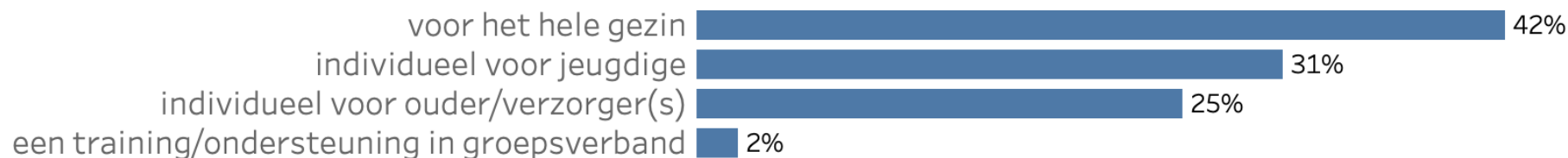
Figuur 14- Invloed van ondersteuning op (kwaliteit van) leven van jeugdigen

Maatschappelijke bijdrage ondersteuning (De ondersteuning draagt eraan bij dat jeugdige en ouder/verzorger(s) ...)

Figuur 15- Maatschappelijke bijdrage ondersteuning basis jeugdhulp volgens medewerkers basis jeugdhulp

Soort verleende ondersteuning

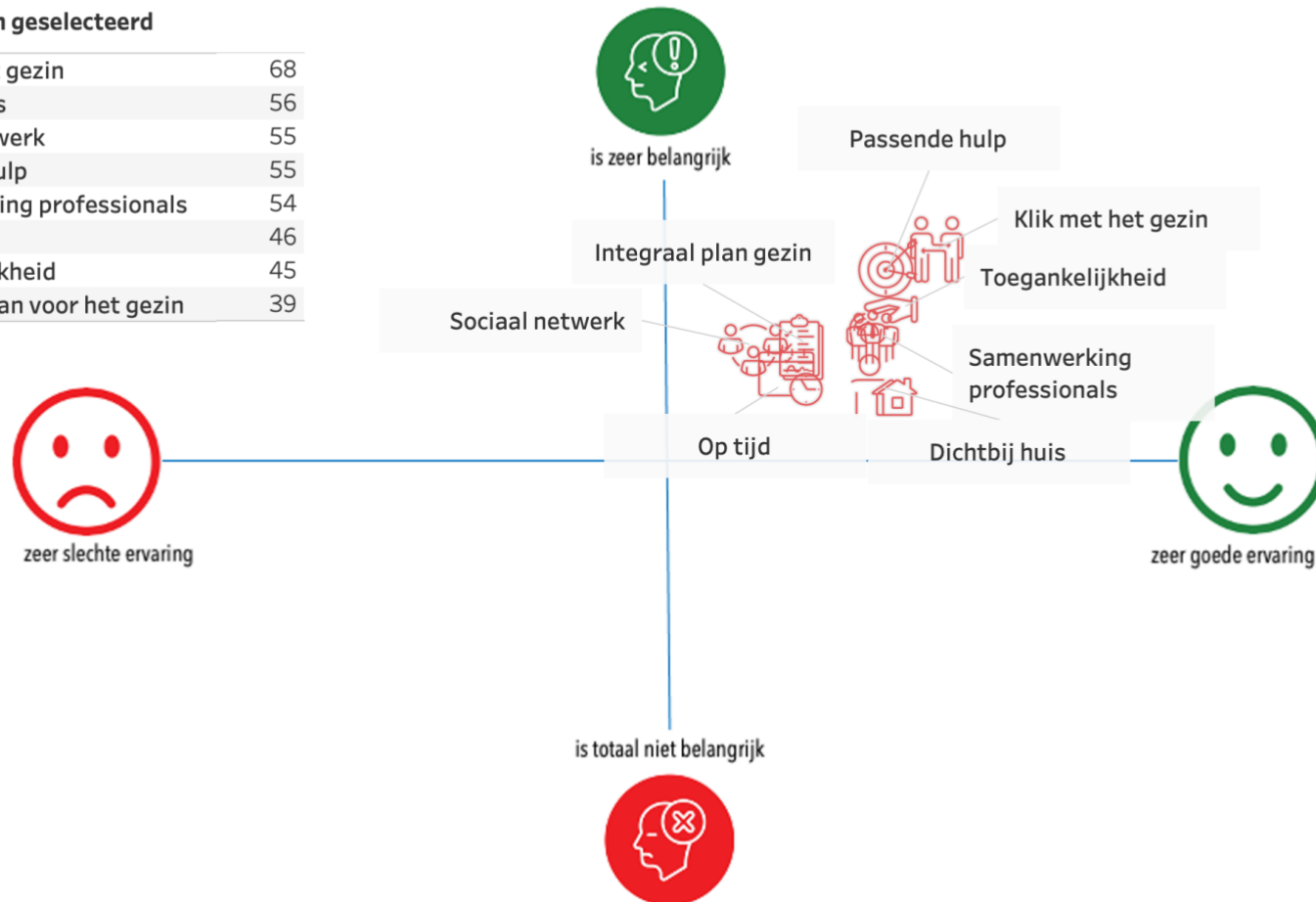

Figuur 16- Soort ondersteuning basisjeugdhulp die medewerkers basis jeugdhulp verlenen

Aspecten ondersteuning

Aantal keren geselecteerd

Klik met het gezin	68
Dichtbij huis	56
Sociaal netwerk	55
Passende hulp	55
Samenwerking professionals	54
Op tijd	46
Toegankelijkheid	45
Integraal plan voor het gezin	39

Figuur 17- Ervaring met en belang van aspecten in de verleende ondersteuning volgens medewerkers basis jeugdhulp

3.3 Overeenkomsten en verschillen gezinnen en medewerkers

Overeenkomsten

Tevredenheid over de ontvangen ondersteuning

Uit het perspectief van de gezinnen blijkt dat de meeste tevreden zijn over de ontvangen ondersteuning. 46 procent van de respondenten geeft aan tevreden te zijn, terwijl 38 procent zelfs zeer tevreden is. Dit hoge tevredenheidsniveau suggereert dat de basis jeugdhulp in grote mate aan de verwachtingen van de gezinnen voldoet en effectief bijdraagt aan hun welzijn. Medewerkers delen dit positieve beeld, waarbij 68 procent aangeeft tevreden te zijn over de verleende ondersteuning en 21 procent zeer tevreden is. Dit wijst erop dat zowel de ontvangers als de verstrekker van de ondersteuning overwegend positief zijn over de kwaliteit van de verleende hulp.

Invloed van de ondersteuning op het gezinsleven

De invloed van de ondersteuning op het gezinsleven wordt door beide groepen als positief ervaren. Volgens de gezinnen heeft 57 procent een positieve invloed ervaren, terwijl 18 procent zelfs een zeer positieve invloed rapporteert. Medewerkers bevestigen dit beeld, met 63 procent die aangeeft dat de ondersteuning een positief effect heeft gehad op het leven van de ouders of verzorgers, en 28 procent die een zeer positief effect ziet. Dit wijst op een consistentie in de waarnemingen van de impact van de ondersteuning op het gezinsleven.

Invloed van de ondersteuning op het leven van jeugdigen

De invloed van de ondersteuning op het leven van jeugdigen wordt ook als overwegend positief beschouwd door beide groepen. Uit de gegevens van de gezinnen blijkt dat 60 procent een positieve invloed en 21 procent een zeer positieve invloed op het leven van de jeugdigen rapporteert. Medewerkers zien dit vergelijkbaar, met 75 procent die een positief effect en 18 procent die een zeer positief effect meldt. Dit benadrukt dat de basis jeugdhulp een significante en positieve impact heeft op de jeugdigen die ondersteuning ontvangen, zoals ervaren door zowel de gezinnen als de medewerkers.

Maatschappelijke bijdrage van de ondersteuning

Wat betreft de maatschappelijke bijdrage van de ondersteuning zijn er ook overeenkomsten in de waarnemingen. Uit de gegevens van de gezinnen blijkt dat 28 procent zonder verdere ondersteuning kan, 19 procent met steun van hun sociaal netwerk verder kan, en 6 procent met basisvoorzieningen verder kan. Dit betekent dat in totaal 53 procent van de gezinnen zelfstandig kan verdergaan, wat in lijn is met de bevindingen van de medewerkers. Zij rapporteren dat 62 procent van de gezinnen zelfstandig verder kan, hetzij met hulp van hun sociale netwerk of zonder verdere ondersteuning. Beide groepen wijzen op de effectiviteit van de basis jeugdhulp in het bevorderen van zelfstandigheid.

Verschillen

Specifieke hulpbehoeften en verwachtingen

Een verschil komt naar voren in de specifieke details van de hulpbehoeften en verwachtingen. Sommige gezinnen rapporteren dat de ondersteuning nog wel een tijdje nodig zal zijn, maar geleidelijk kan worden afgebouwd, terwijl andere gezinnen specifieke intensievere hulp nodig hebben vanwege bijzondere omstandigheden. Medewerkers merken op dat bepaalde gezinnen op termijn zelfstandig verder kunnen met hulp van hun sociale netwerk en vrijwilligers, maar dat er ook gezinnen zijn die nog ondersteuning van gespecialiseerde zorg nodig hebben. Dit verschil in detail benadrukt het belang van passende ondersteuning om aan de diverse en specifieke behoeften van de gezinnen te voldoen.

Ervaring en belang van aspecten van de ondersteuning

Daarnaast is er een verschil in de ervaring en het belang van bepaalde aspecten van de ondersteuning. Gezinnen hechten veel waarde aan de klik met de medewerker, passende hulp, en nabijheid van de hulp. Medewerkers noemen vergelijkbare aspecten als belangrijk, maar geven ook aan dat de samenwerking met professionals en een integraal ondersteuningsplan essentieel zijn. Dit verschil in focus kan erop wijzen dat medewerkers meer aandacht besteden aan de professionele samenwerking en planmatige aanpak, terwijl gezinnen meer waarde hechten aan de persoonlijke relatie en directe toegankelijkheid van de hulp.

Conclusie

In conclusie, de kernindicatoren zoals ervaren door gezinnen en medewerkers vertonen sterke overeenkomsten in de algemene tevredenheid en positieve invloed van de basis jeugdhulp. Er zijn echter ook verschillen in de specifieke details van de hulpbehoeften en de ervaring van bepaalde aspecten van de ondersteuning, wat het belang onderstreept van een flexibele, passende benadering die rekening houdt met de diverse perspectieven en hulpvragen van alle betrokkenen.

4 Kernwaarden basis jeugdhulp

4.1 Kernwaarden ervaren door gezinnen

Kernwaarden zijn de fundamentele principes die dienen als moreel kompas voor de werkwijze van basis jeugdhulp, en ze bieden richting en consistentie bij het nastreven van de doelstellingen en het aanpakken van uitdagingen. Deze waarden vormen de basis voor het evalueren van de kwaliteit van de ondersteuning die wordt geboden.

De histogrammen in Figuur 18 tot en met Figuur 20 op de volgende pagina's geven de volgende kernwaarden weer:

- Eigen regie: de mate waarin gezinnen invloed hebben op de beslissingen die in de ondersteuning worden genomen.
- Verbinding: de mate waarin gezinnen zich gehoord voelen en de mate waarin oordeelloos door medewerker basis jeugdhulp wordt gehandeld.

Een histogram is een staafdiagram dat laat zien hoe vaak verschillende antwoorden voorkomen op een schaalvraag met twee uitersten. De roze balk geeft de gemiddelde score weer.

De driehoeken (triads) in Figuur 21 en Figuur 22 geven weer hoe de volgende kernwaarden worden ervaren:

- Integraal ondersteuningsplan: de verhouding tussen de betrokkenheid van gezin, netwerk en medewerkers basis jeugdhulp in het ondersteuningsplan voor het gezin.

- Vakmanschap: de relatie tussen kennis en kunde, handelingsruimte en beschikbare middelen in de ondersteuning.

Driehoeksvragen, ook triads genoemd, is een vraagvorm waarin antwoorden gepositioneerd worden tussen drie gelijkwaardige variabelen. Deze vragen geven de respondent de ruimte om te laten zien hoe drie gelijkwaardige variabelen zich ten opzichte van elkaar verhouden. Dit zet de respondent zoveel mogelijk aan tot introspectie en nuancering om de juiste balans tussen de variabelen te kiezen. De dichtheid (density) van respons in de driehoek geven de vector van dominerende elementen weer, afwijkingen zijn daarentegen zwakke signalen van potentiële kansen en risico's.

Figuur 23 tenslotte, geeft in één overzicht weer welke factoren en in welke mate belangrijk in de leefomgeving van jongeren. Het is beter om factoren in de omgeving ten opzichte van elkaar te beoordelen omdat het inzicht geeft in de relatieve belangrijkheid en invloed van elke factor, wat helpt bij het prioriteren van interventies.

- Factoren in leefomgeving: de factoren in de leefomgeving van jeugdigen naar mate van belangrijkheid bieden inzicht in hoe preventie, eigen verantwoordelijkheid, normalisering, integrale hulp, samenwerking en de inzet van sociale netwerken het beste kunnen worden benut om

effectieve, passende ondersteuning te bieden en de druk op dure gespecialiseerde hulp te verminderen.

Eigen regie

Figuur 18 toont hoe gezinnen de invloed beoordelen die ze hebben op de beslissingen die in de ondersteuning worden genomen. Het merendeel van de gezinnen (64 procent) bevindt zich op of boven de gemiddelde invloedsscore van 70 (op een schaal van 0-100). Dit wijst op een goede mate van eigen regie binnen de basis jeugdhulp, waarbij de meeste gezinnen het gevoel hebben dat hun stem en voorkeuren serieus worden genomen en meegenomen in het besluitvormingsproces. Het is echter belangrijk om ook aandacht te besteden aan de 11 procent die aangeeft nauwelijks of totaal geen invloed te hebben, om ervoor te zorgen dat iedereen zich gehoord voelt.

Verbinding (oordeellos handelen)

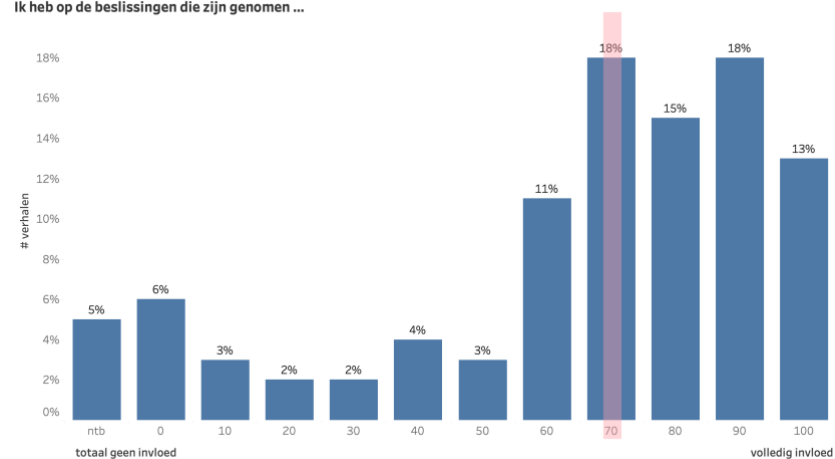
Figuur 19 laat zien hoe gezinnen de mate beoordelen waarin medewerkers van de basis jeugdhulp oordeelloos handelen over hun situatie. Hier is te zien dat 32 procent van de respondenten vindt dat de medewerkers volledig zonder oordeel werken, met een gemiddelde score van 80. Dit betekent dat een groot deel van de gezinnen de medewerkers als onbevooroordeeld ervaart, wat essentieel is voor het opbouwen van vertrouwen en een goede werkrelatie. Toch is er een klein percentage (5 procent) dat enige vorm van vooroordeel ervaart, wat aangeeft dat er ruimte is voor verbetering in het volledig oordeelloos benaderen van alle situaties.

Verbinding (luisteren)

Figuur 20 toont hoe gezinnen de mate beoordelen waarin medewerkers van de basis jeugdhulp naar hen luisteren. Met 34 procent van de respondenten die aangeeft dat de medewerkers volledig naar hen luisteren en een gemiddelde score van 90, is dit de meest positieve van de drie kernwaarden. Dit hoge niveau van ervaren luistervaardigheid suggereert dat de medewerkers van de basis jeugdhulp effectief communiceren en in staat zijn om de behoeften en zorgen van de gezinnen goed te begrijpen. Het is echter belangrijk om ook de 5 procent van de gezinnen die vindt dat er nauwelijks of totaal niet naar hen wordt geluisterd, serieus te nemen en te onderzoeken hoe dit kan worden verbeterd.

Indicatoren interactie met medewerker basis jeugdhulp

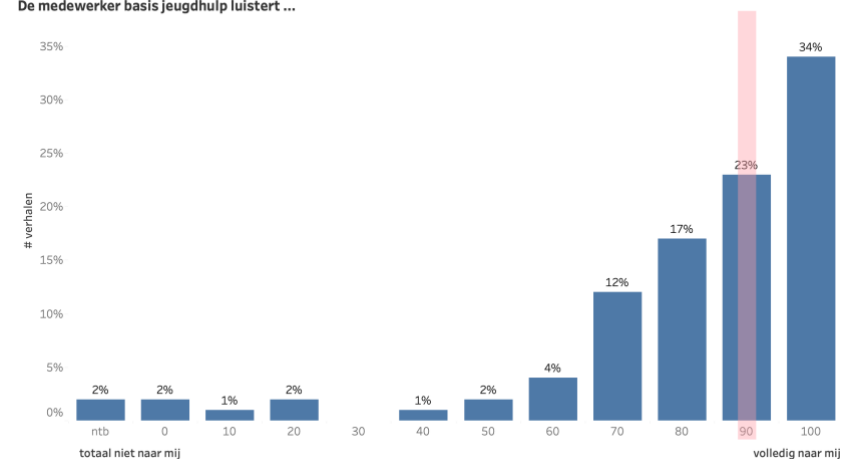
Ik heb op de beslissingen die zijn genomen ...

Figuur 18- Invloed op beslissingen in de ondersteuning volgens gezinnen

Indicatoren interactie met medewerker basis jeugdhulp

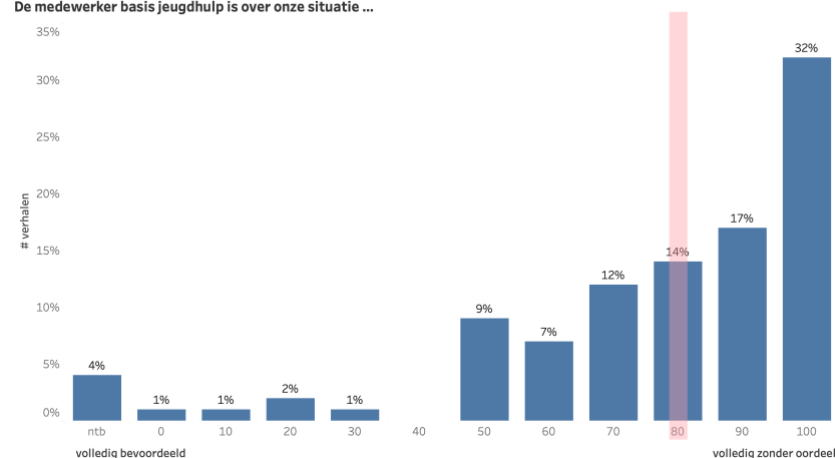
De medewerker basis jeugdhulp luistert ...

Figuur 20- Mate van gehoord worden volgens gezinnen

Indicatoren interactie met medewerker basis jeugdhulp

De medewerker basis jeugdhulp is over onze situatie ...

Figuur 19- Mate van oordeelloos begeleiding medewerker basis jeugdhulp volgens gezinnen

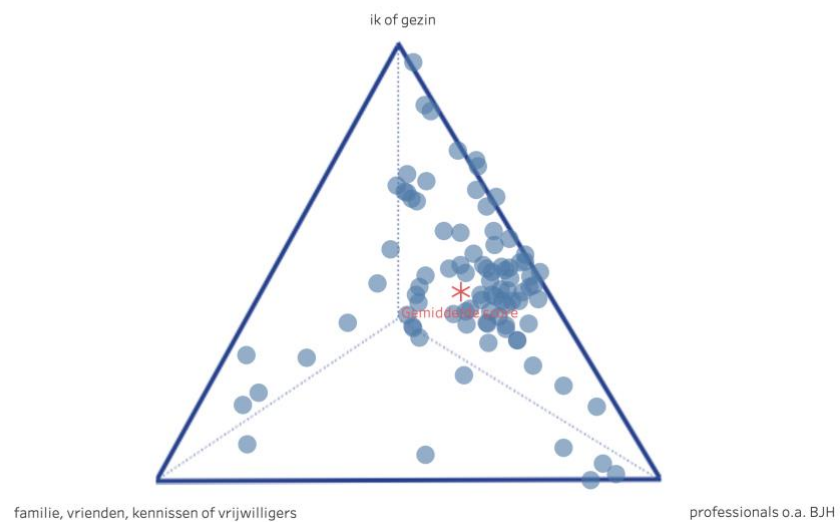
Integraal ondersteuningsplan

De driehoek in Figuur 21 geeft weer hoe de betrokkenheid van het gezin, hun netwerk en de medewerkers van de basis jeugdhulp in het ondersteuningsplan wordt ervaren. De gemiddelde score, aangegeven door de rode ster, ligt dicht bij de middenlijn tussen "ik of gezin" en "professionals o.a. BJH", wat betekent dat de betrokkenheid voornamelijk wordt verdeeld tussen de gezinnen zelf en de professionals. Dit wijst erop dat zowel het gezin als de medewerkers een cruciale rol spelen in het opstellen en uitvoeren van het ondersteuningsplan. De lagere dichtheid van punten in de buurt van "familie, vrienden, kennissen of vrijwilligers" suggereert dat deze groep minder vaak actief betrokken is bij het ondersteuningsplan. Dit kan een aandachtsgebied zijn voor verbetering, aangezien een breder betrokken netwerk de steun en het draagvlak voor de hulpverlening kan versterken.

Vakmanschap

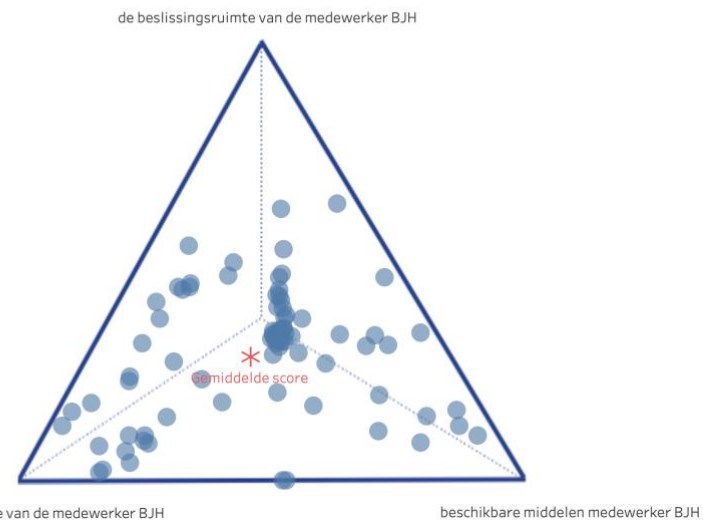
De driehoek in Figuur 22 toont hoe gezinnen de verhouding tussen de kennis en kunde van de medewerkers, hun handelingsruimte, en de beschikbare middelen ervaren. De gemiddelde score, weergegeven door de rode ster, ligt dicht in het midden van de driehoek. Dit betekent dat kennis, handelingsruimte en beschikbare middelen als redelijk gelijkwaardig worden ervaren in hun invloed op de ondersteuning. Dit evenwicht tussen de drie factoren suggereert dat vakmanschap binnen de basis jeugdhulp veelzijdig is en dat de condities waarin medewerkers hun werk kunnen doen over het algemeen door gezinnen als goed worden ervaren.

Betrokken bij het ondersteuningsplan zijn ...

Figuur 21- Betrokkenen bij ondersteuningsplan volgens gezinnen

De ondersteuning die ik krijg wordt beïnvloed door ...

Figuur 22- Factoren van vakmanschap in basis jeugdhulp volgens gezinnen

Factoren in de leefomgeving van jeugdigen

Figuur 23 toont de factoren in de leefomgeving van jeugdigen naar mate van belangrijkheid. Opvang/school en familie worden als de meest belangrijke factoren beschouwd, elk geselecteerd door 83 respondenten. Dit geeft aan dat deze twee elementen een cruciale rol spelen in het leven van jongeren en dat interventies hierop gericht waarschijnlijk het meest effectief zullen zijn.

Opvang/school als een van de meest belangrijke factoren kan opvallend zijn omdat het benadrukt hoe belangrijk gestructureerde en veilige omgevingen zijn voor de ontwikkeling van jeugdigen. Dit onderstreept dat naast de rol van familie, formele educatie en opvang cruciaal zijn in het bieden van stabiliteit, sociale interactie en educatieve ondersteuning. Het laat ook zien dat interventies gericht op preventie en vroegsignalering van problemen bij opvang en scholen een grote impact kunnen hebben op het welzijn en de ontwikkeling van jongeren.

Vrienden (81 keer genoemd) en professionals (76 keer genoemd) volgen nauw, wat aangeeft dat sociale relaties buiten het gezin en professionele ondersteuning ook significant bijdragen aan het welzijn van jeugdigen. Buurtvoorzieningen (75 keer genoemd) en burens (73 keer genoemd) worden ook als belangrijk gezien, wat de waarde onderstreept van een sterke, ondersteunende gemeenschap.

Factoren zoals verenigingen (72 keer genoemd) en geloof (60 keer genoemd) zijn iets minder vaak geselecteerd, maar blijven toch relevant. Dit wijst erop dat jeugdigen ook baat hebben bij

deelname aan georganiseerde activiteiten en mogelijk steun vinden in religieuze gemeenschappen.

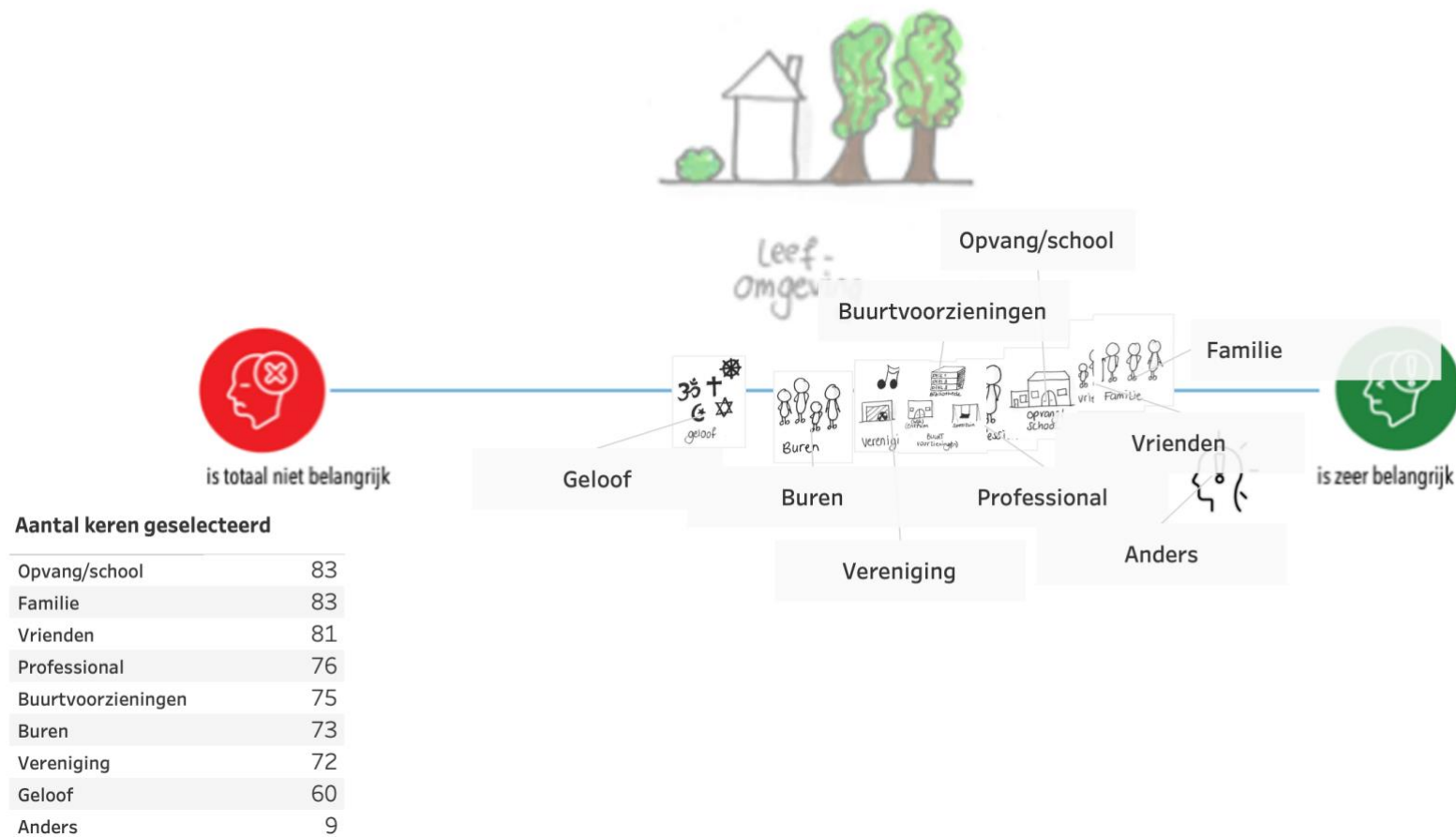
De andere factoren die genoemd worden, zoals de behoefte aan speeltuinen, natuurgebieden, huisdieren, en ruimte en veiligheid om te spelen, onderstrepen het belang van een kindvriendelijke omgeving met voldoende groene ruimte en recreatiemogelijkheden. Deze elementen zijn essentieel voor het bevorderen van een gezonde ontwikkeling, welzijn en het creëren van een veilige en stimulerende leefomgeving voor jongeren.

Contact te blijven met <naam>
Dieren, fruitsoorten, natuurgebied. (Randje Lewenborg)
Er zijn veel te weinig speeltuinen helaas.
Familie is heel belangrijk maar niet in Nederland
Huisdieren
Ruimte en veiligheid om te spelen/ontdekken
Rust, ruimte, dieren en groen
Speeltuin en bos
Speeltuinen afgesloten
Veel wandelroutes en fietsroutes

Tabel 5- Andere factoren belangrijk in de leefomgeving van jeugdigen volgens gezinnen

Deze inzichten helpen bij het begrijpen van hoe preventie, eigen verantwoordelijkheid, normalisering, integrale hulp, samenwerking en de inzet van sociale netwerken het beste kunnen worden benut. Door te focussen op de meest invloedrijke factoren kan effectieve, passende ondersteuning worden geboden en kan de druk op dure gespecialiseerde hulp worden verminderd.

Leefomgeving jeugdigen

Figuur 23- Belangrijkheid van factoren in de leefomgeving van jeugdigen volgens gezinnen (gemiddelde scores)

4.2 Kernwaarden ervaren door medewerkers

De histogrammen in Figuur 24 tot en met Figuur 27 op de volgende pagina's geven weer hoe medewerkers de volgende kernwaarden van basis jeugdhulp ervaren:

- **Eigen regie:** de mate waarin gezinnen invloed hebben op de beslissingen die in de ondersteuning worden genomen.
- **Verbinding:** de mate waarin medewerkers basis jeugdhulp zich door ouders en jeugdigen gehoord voelen.
- **Samenwerking:** de mate van duidelijkheid welke professionals (binnen en buiten basis jeugdhulp) wat doen in de ondersteuning van een gezin.

De roze balk geeft de gemiddelde score weer.

De driehoeken, triads, in Figuur 28 en Figuur 29 gaan over de ervaring van medewerkers met de volgende kernwaarden:

- **Integraal ondersteuningsplan:** de verhouding tussen de betrokkenheid van gezin, netwerk en medewerkers basis jeugdhulp in het ondersteuningsplan voor het gezin.
- **Vakmanschap:** de relatie tussen kennis en kunde, handelingsruimte en beschikbare middelen in de ondersteuning.

Figuur 29 gaat over de factoren in leefomgeving: de factoren in de leefomgeving van jeugdigen bieden inzicht in hoe preventie, eigen verantwoordelijkheid, normalisering, integrale hulp, samenwerking en de inzet van sociale netwerken het beste kunnen worden benut om effectieve, passende ondersteuning te bieden en de druk op dure gespecialiseerde hulp te verminderen. NB. De mate van ervaren belangrijkheid is onder medewerkers niet in kaart gebracht ³.

Eigen regie

Figuur 24 laat zien hoe jeugdigen en hun ouders of verzorgers volgens medewerkers invloed hebben op de beslissingen die in de ondersteuning worden genomen. De meeste medewerkers voelen dat gezinnen aanzienlijke invloed hebben, met de hoogste dichtheid van antwoorden (21 procent) bij een score van 90 op een schaal van 0 tot 100, wat aangeeft dat de betrokkenheid van gezinnen bij besluitvorming over het algemeen sterk wordt ervaren. De gemiddelde score ligt dicht bij 80, wat een positieve indicatie is van de ervaren eigen regie. Toch zijn er enkele medewerkers (2 tot 3 procent) die vinden dat gezinnen weinig tot geen invloed hebben. Dit kan wijzen op situaties waarin de aard van de problematiek of de context van de ondersteuning minder ruimte laat voor inspraak van de gezinnen, wat niet per se een tekortkoming hoeft te zijn, maar eerder een weerspiegeling van de complexiteit van bepaalde gevallen. Het blijft echter een gebied

³ Het nut hiervan is op een later moment, bij de impactmeting onder gezinnen, onderkend

waar verdere aandacht en verbetering mogelijk zijn om te zorgen dat alle gezinnen zich gehoord voelen.

Verbinding: Mate waarin medewerker ervaart door jeugdige gehoord te worden

Figuur 25 toont hoe medewerkers ervaren dat hun inbreng door de jeugdigen wordt gehoord. De meeste medewerkers geven aan dat ze redelijk tot goed worden gehoord, met de hoogste dichtheid van antwoorden (26 procent) bij een score van 50. De gemiddelde score ligt dicht bij 70, wat erop wijst dat medewerkers zich over het algemeen gehoord voelen door de jeugdigen. Er is echter een significant aantal medewerkers (ongeveer 3 procent) dat vindt dat ze totaal niet worden gehoord door de jeugdigen. Dit kan te maken hebben met de leeftijd en ontwikkelingsfase van de jeugdigen, die mogelijk nog moeite hebben om volwassen perspectieven volledig te begrijpen en te integreren.

Verbinding: Mate waarin medewerker ervaart door ouders gehoord te worden

Figuur 26 laat zien hoe medewerkers ervaren dat hun inbreng door ouders of verzorgers wordt gehoord. De hoogste dichtheid van antwoorden (23 procent) ligt bij een score van 90, wat erop wijst dat medewerkers over het algemeen vinden dat ouders goed naar hen luisteren. De gemiddelde score ligt rond de 80, wat positief is en aantoont dat de meeste medewerkers zich gehoord voelen door de ouders. Toch is er een klein percentage (ongeveer 1 procent) dat zich totaal niet gehoord voelt. Dit kan te wijten zijn aan individuele verschillen in communicatie en samenwerking tussen medewerkers en specifieke ouders, wat een indicatie kan zijn voor

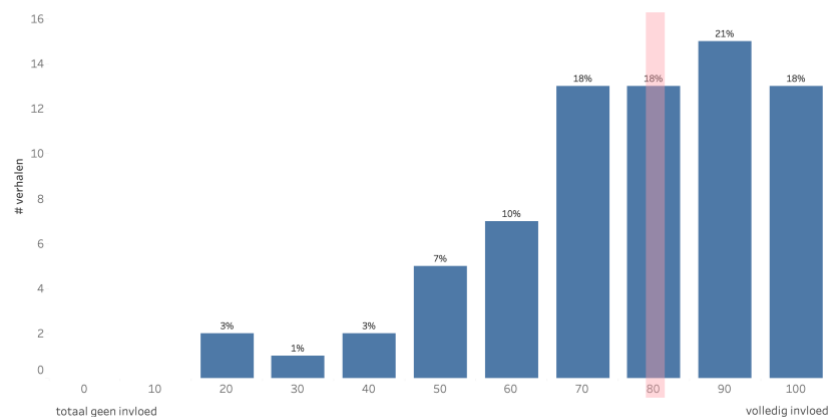
verdere ontwikkeling in communicatiestrategieën om deze relaties te verbeteren.

Samenwerking

Figuur 27 toont de mate van duidelijkheid over welke professionals, zowel binnen als buiten de basis jeugdhulp, welke taken uitvoeren in de ondersteuning van een gezin. De meest voorkomende score is 70 (21 procent), gevolgd door 80 (21 procent), wat erop wijst dat de meeste medewerkers redelijk duidelijkheid hebben over de rolverdeling. De gemiddelde score ligt dicht bij 80, wat aangeeft dat de samenwerking tussen verschillende professionals over het algemeen goed wordt begrepen. Toch is er een kleine groep (4 procent) die vindt dat de rolverdeling volstrekt onduidelijk is, wat aangeeft dat er nog steeds behoefte is aan verbeterde communicatie en roldefiniëring.

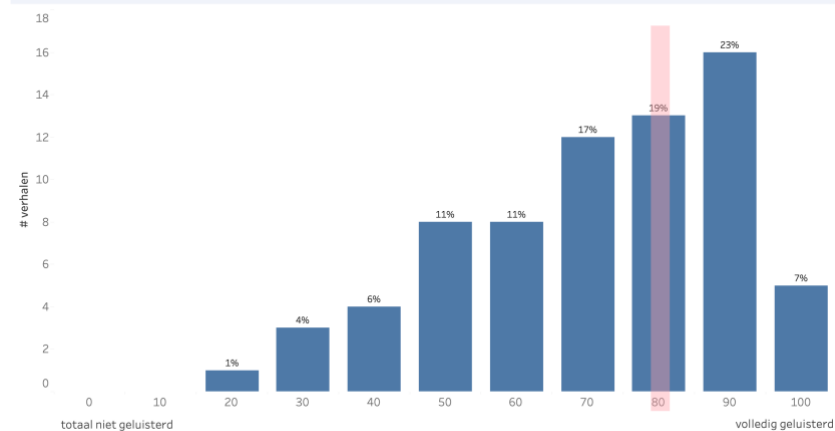
De relatie tussen het ervaren van duidelijkheid en de perceptie van medewerkers over hoe er binnen en buiten de basis jeugdhulp wordt samengewerkt, is cruciaal. Wanneer medewerkers een duidelijke rolverdeling ervaren, voelen ze zich waarschijnlijk meer gesteund en begrijpen ze beter hoe hun taken aansluiten op die van andere professionals. Dit leidt tot een betere samenwerking en coördinatie van hulpverlening, wat essentieel is voor het bieden van effectieve ondersteuning aan gezinnen. Omgekeerd kan een gebrek aan duidelijkheid over rolverdeling en taken leiden tot misverstanden, inefficiëntie en mogelijk zelfs conflicten, wat de kwaliteit van de geboden hulp negatief beïnvloedt.

Jeugdige en ouder/verzorger(s) hebben op de beslissingen die zijn genomen ...

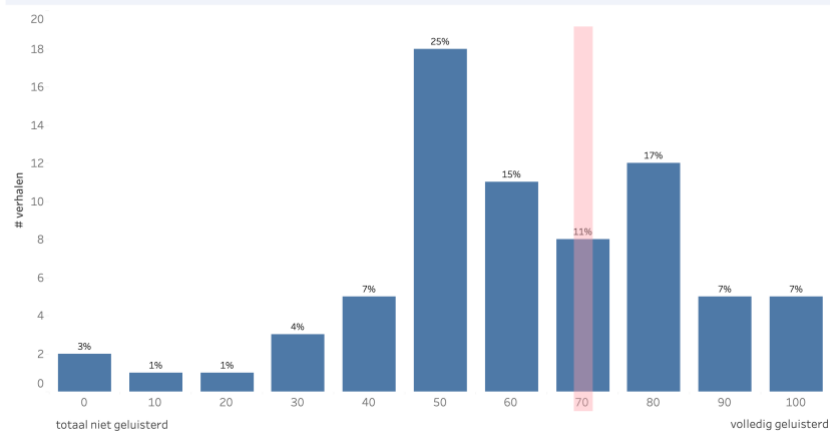
Figuur 24- Invloed op beslissingen in de ondersteuning volgens medewerkers

Naar mijn inbreng wordt door de ouder/verzorger(s) ...

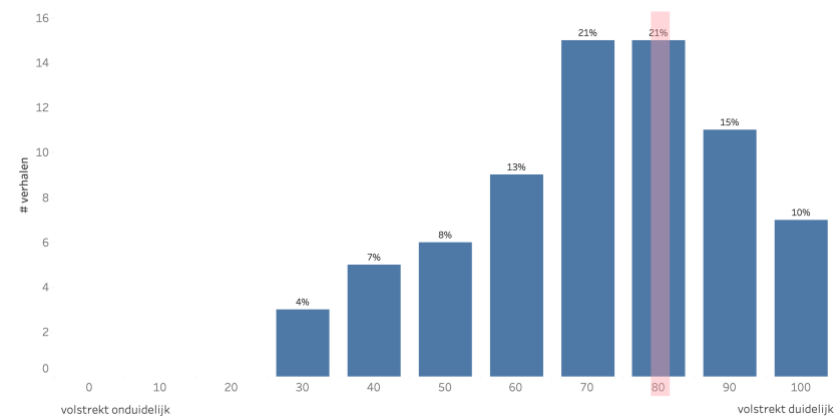
Figuur 26- Mate waarin medewerker ervaart door ouders gehoord te worden

Naar mijn inbreng wordt door de jeugdige ...

Figuur 25- Mate waarin medewerker ervaart door jeugdige gehoord te worden

Welke professionals (zowel binnen als buiten basis jeugdhulp) wat deden bij dit gezin was voor mij ...

Figuur 27- Mate waarin medewerkers duidelijkheid ervaren welke professionals wat doen

Integraal ondersteuningsplan

De driehoek in Figuur 28 toont hoe medewerkers de verhouding tussen de betrokkenheid van het gezin, hun netwerk en de professionals van de basis jeugdhulp in het ondersteuningsplan voor het gezin ervaren. De gemiddelde score, weergegeven door de oranje ster, ligt dicht bij de as tussen "jeugdige en ouder/verzorger(s)" en "professionals zoals bv. van basis jeugdhulp, school, zorg, hulpverlening, sociale dienst." Dit geeft aan dat de meeste medewerkers ervaren dat zowel het gezin als de professionals een significante rol spelen in het opstellen en uitvoeren van het ondersteuningsplan. De betrokkenheid van familie, vrienden, kennissen of vrijwilligers wordt minder vaak als dominant ervaren. Dit kan erop wijzen dat er nog ruimte is om het netwerk rondom het gezin meer te betrekken bij het ondersteuningsproces, wat de effectiviteit en duurzaamheid van de hulp kan versterken.

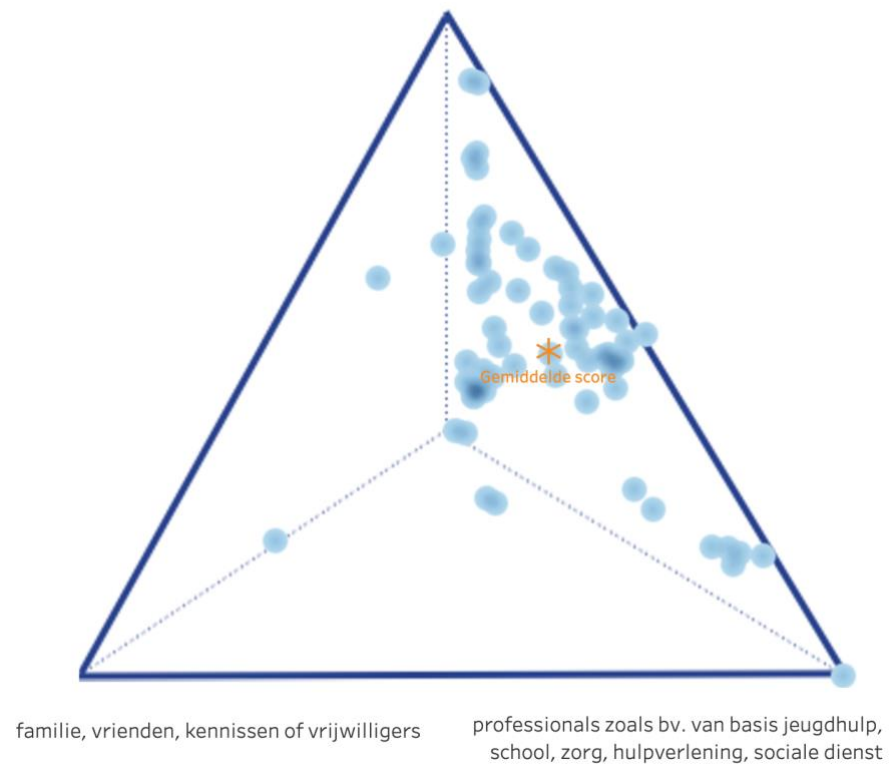
Vakmanschap

De driehoek in Figuur 29 toont de relatie tussen kennis en kunde, handelingsruimte en beschikbare middelen in de ondersteuning door medewerkers. De gemiddelde score, aangegeven door de oranje ster, ligt dicht bij het midden van de driehoek. Dit betekent dat medewerkers de kennis en kunde die ze hebben, de ruimte om beslissingen te nemen en de middelen waarover ze kunnen beschikken, als redelijk gelijkwaardig ervaren in hun invloed op de ondersteuning. Deze balans suggereert dat vakmanschap binnen de basis jeugdhulp veelzijdig wordt benut en dat de condities waarin medewerkers hun werk doen, als goed worden ervaren. Medewerkers voelen zich ondersteund in hun vakmanschap, wat bijdraagt aan een effectieve en kwalitatieve dienstverlening. Het

evenwicht tussen deze drie factoren geeft ook aan dat geen enkele factor dominant is, wat de indruk wekt dat er ruimte is voor verdere optimalisatie en specialisatie om de effectiviteit van de ondersteuning te verhogen.

Betrokken bij het ondersteuningsplan waren ...

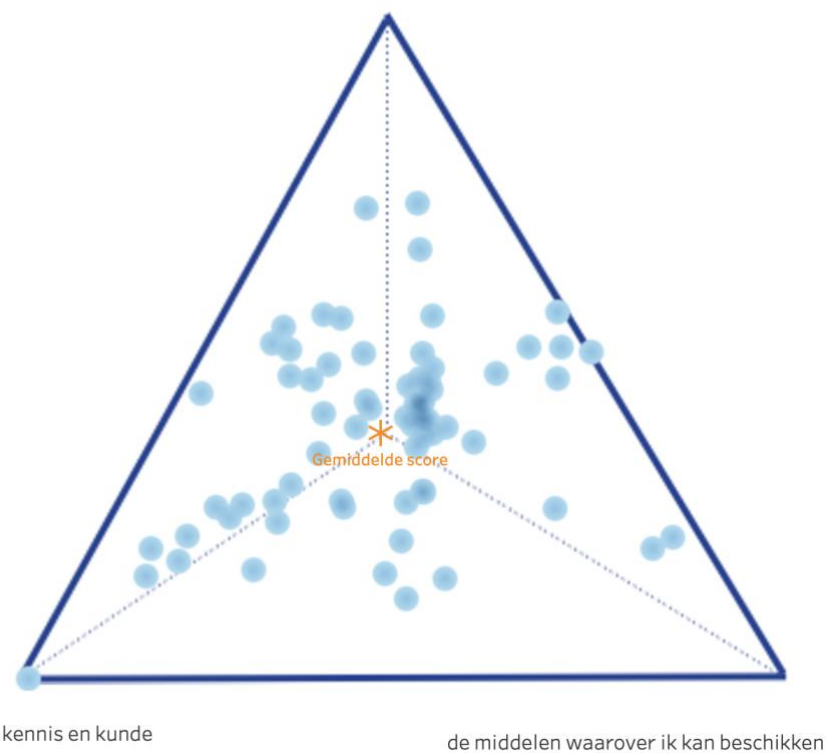
jeugdige en ouder/verzorger(s)

Figuur 28- Betrokkenen bij ondersteuningsplan volgens medewerkers

De ondersteuning die ik geef of gaf wordt beïnvloed door ...

de ruimte die ik heb om beslissingen te nemen

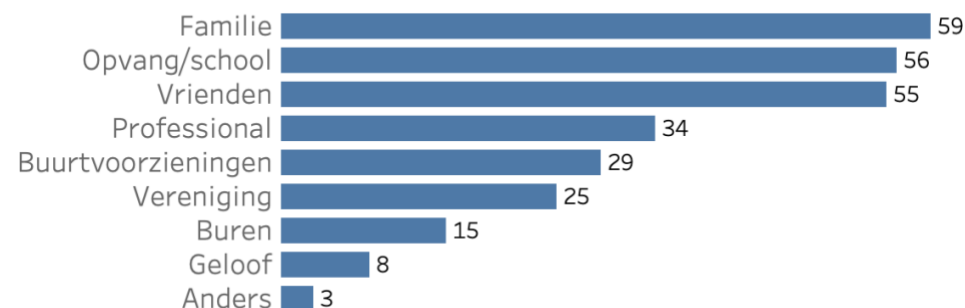
Figuur 29- Factoren van vakmanschap in basis jeugdhulp volgens medewerkers

Belangrijkheid van factoren in de leefomgeving

Figuur 30 geeft een overzicht van de verschillende factoren die belangrijk worden geacht in de leefomgeving van jeugdigen. Familie, opvang/school en vrienden worden als de meest cruciale factoren beschouwd, met respectievelijk 59, 56 en 55 selecties door de medewerkers. Dit benadrukt het belang van een ondersteunende en betrokken omgeving voor de ontwikkeling en het welzijn van jeugdigen.

Het onderzoek onder gezinnen brengt de verhoudingen van de factoren ten opzichte van elkaar in beeld. Een vergelijkbare meting onder medewerkers is echter niet uitgevoerd, aangezien de toegevoegde waarde hiervan pas in een later stadium werd onderkend. Dit betekent dat we een waardevol perspectief missen op hoe deze factoren door medewerkers worden gewaardeerd.

Belangrijk in de leefomgeving

Figuur 30-Factoren in de leefomgeving van jeugdigen volgens medewerkers (NB. De mate van belangrijkheid is onder medewerkers niet in kaart gebracht)

4.3 Overeenkomsten en verschillen gezinnen en medewerkers

Overeenkomsten

Eigen regie:

Zowel gezinnen als medewerkers ervaren dat gezinnen aanzienlijke invloed hebben op de beslissingen die in de ondersteuning worden genomen. Bij beide groepen ligt de gemiddelde score dicht bij 80, wat wijst op een hoge mate van ervaren eigen regie. Dit toont aan dat zowel de gezinnen als de medewerkers het gevoel hebben dat de stem en voorkeuren van de gezinnen serieus worden genomen en meegenomen in het besluitvormingsproces.

Verbinding:

Voor zowel gezinnen als medewerkers is er een sterke ervaring van verbinding. Gezinnen ervaren dat medewerkers goed naar hen luisteren en hen zonder oordeel benaderen. Medewerkers voelen zich op hun beurt gehoord door zowel jeugdigen als ouders. De gemiddelde scores voor deze aspecten liggen dicht bij 80, wat een positieve indicatie is van wederzijds begrip en effectieve communicatie.

Integraal ondersteuningsplan:

Zowel gezinnen als medewerkers ervaren de betrokkenheid van het gezin en de professionals als cruciaal beschouwen in het ondersteuningsplan. De gemiddelde score ligt in beide gevallen

dicht bij de middenlijn tussen "jeugdige en ouder/verzorger(s)" en "professionals zoals bv. van basis jeugdhulp, school, zorg, hulpverlening, sociale dienst." Dit betekent dat beide groepen de betrokkenheid voornamelijk verdeeld zien tussen zichzelf en de professionals. Er is weinig dichtheid van respons in de buurt van "familie, vrienden, kennissen of vrijwilligers," wat suggereert dat deze groep minder vaak actief betrokken is bij het ondersteuningsplan. Dit kan een aandachtsgebied zijn voor verbetering, aangezien een breder betrokken netwerk de steun en het draagvlak voor de hulpverlening kan versterken.

Vakmanschap:

De driehoek met de kernaspecten van vakmanschap van basis jeugdhulp toont de verhouding tussen kennis en kunde, handelingsruimte en beschikbare middelen in de ondersteuning. De gemiddelde score ligt in beide gevallen dicht bij het midden van de driehoek. Dit betekent dat zowel medewerkers als gezinnen de invloed van kennis en kunde, handelingsruimte en beschikbare middelen als redelijk gelijkwaardig ervaren. Deze balans suggereert dat vakmanschap binnen de basis jeugdhulp veelzijdig wordt benut en dat de condities waarin medewerkers hun werk doen, als goed worden ervaren. Medewerkers beschouwen hun expertise, de ruimte die ze hebben om beslissingen te nemen, en de middelen die ze tot hun beschikking hebben allemaal als belangrijk voor effectieve ondersteuning. Deze balans wijst erop dat de medewerkers zich ondersteund voelen in hun vakmanschap en dat de werkomstandigheden als gunstig worden gezien.

Verschillen

Factoren in de leefomgeving

Familie, opvang/school en vrienden worden door gezinnen als de meest cruciale factoren in de leefomgeving van jeugdigen beschouwd. Dit benadrukt het belang van een ondersteunende en betrokken omgeving voor de ontwikkeling en het welzijn van jeugdigen.

Het onderzoek onder gezinnen brengt de verhoudingen van de factoren ten opzichte van elkaar in beeld. Een vergelijkbare meting onder medewerkers is echter niet uitgevoerd, wat betekent dat we een waardevol perspectief missen op hoe deze factoren door medewerkers worden gewaardeerd. Het inzicht in hoe gezinnen deze factoren prioriteren kan helpen om de interventies beter af te stemmen en te optimaliseren.

5 Verdiepende analyses

Volgens het implementatieplan⁴ is voortdurende professionele ontwikkeling essentieel voor het succes van de basis jeugdhulp, met een sterke focus op gezamenlijk leren en verbeteren als kernprincipes in zowel de dagelijkse praktijk als de lange termijnstrategie.

Sensemaking is daarom cruciaal bij de analyse en interpretatie van de data uit de impactmeting. De essentie is om indicatoren en verhalen in samenhang te analyseren, te contrasteren en te vergelijken. Dit proces richt zich op het gezamenlijk identificeren van en reflecteren op patronen en thema's. Sensemaking stimuleert de nieuwsgierigheid om voortdurend te verbeteren.

In de impactmeting starten we dit proces door met de projectgroep de data gezamenlijk te analyseren en te duiden en breiden we het duidingsproces vervolgens uit door alle medewerkers en belanghebbenden bij basis jeugdhulp te betrekken.

Het is belangrijk te realiseren dat de impactmeting een enorme hoeveelheid data genereert en dat we meer verdiepende analyses hebben uitgevoerd dan dat we kunnen rapporteren. Daarom presenteren we in dit hoofdstuk de volgende vijf analyses die

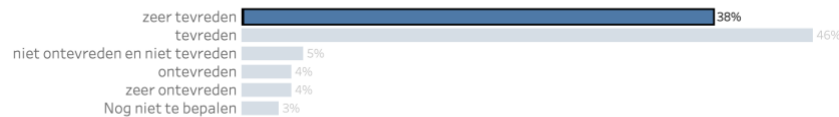
volgens de projectgroep essentieel zijn in het gezamenlijk leren en doorontwikkelen van basis jeugdhulp:

- Tevredenheid over ondersteuning: Wat maakt dat de tevredenheid over het ontvangen en verlenen van ondersteuning hoog is?
- Invloed op beslissingen: Wat maakt dat gezinnen ervaren veel invloed te hebben op de beslissingen die in de ondersteuning worden genomen?
- Integraal plan voor het gezin: Wat zijn successen en wat zijn aandachtspunten in het betrekken van het sociaal netwerk van gezinnen?
- Hulpvragen: Wat zijn veelvoorkomende hulpvragen en hoe staan deze in verhouding tot het type interventies?
- Samenwerking intern en extern: Hoe wordt samenwerking met collega's binnen basis jeugdhulp en professionals buiten basis jeugdhulp ervaren? Wat zijn kenmerken van een goede samenwerking en wat zijn verbeterpunten?

⁴ Implementatieplan De taak Samen: basis jeugdhulp en ondersteuning bij WIJ Groningen. Gemeente Groningen

5.1 Tevredenheid over de ondersteuning

Over het algemeen ben ik over de ondersteuning ...

Figuur 31-Selectie van verhalen van gezinnen die zeer tevreden zijn over de ondersteuning

5.1.1 Analyse en beschouwing op verhalen van zeer tevreden gezinnen

1. Individuele aanpak en aandacht

Analyse: Veel gezinnen waarderen de persoonlijke benadering en aandacht die ze ontvangen van de medewerkers. De medewerkers nemen de tijd om naar de specifieke behoeften van elk gezin te luisteren en passende ondersteuning te leveren.

Beschouwing: Het tonen van empathie en begrip zorgt ervoor dat gezinnen zich gehoord en begrepen voelen. Het vertrouwen dat hierdoor ontstaat, draagt bij aan een positieve ervaring met de ondersteuning.

Voorbeeldverhaal: "Mijn zoon vertoonde agressief gedrag en had driftbuien waar ik geen raad mee wist. Uiteindelijk bleek problematiek bij vader de oorzaak te zijn. Ik heb destijds om hulp gevraagd maar er kwam uiteindelijk zoveel meer achter weg. Vanuit het wijkteam kreeg ik inhoudelijk goede informatie, en af en toe kwam er iemand met mijn zoon spelen. En dat hielp, ook al was het nog steeds erg rommelig."

2. Snelle en toegankelijke ondersteuning

Analyse: Verschillende verhalen benadrukken de snelheid waarmee hulp beschikbaar werd gesteld en de toegankelijkheid van de medewerkers. Gezinnen hoefden niet lang te wachten op ondersteuning, wat cruciaal is in crisissituaties.

Beschouwing: Snelle en toegankelijke hulp vermindert stress en angst bij gezinnen, waardoor ze zich gesteund voelen en sneller vooruitgang kunnen boeken in het aanpakken van hun problemen.

Voorbeeldverhaal: "Wij waren enorm verrast hoe snel alles op gang kwam. Binnen zes weken zaten ze bij ons thuis aan tafel. Niks geen wachtlijsten en dat het gewoon thuis kon voelde met name voor onze dochter als heel fijn en veilig."

3. Praktische en concreet toepasbare adviezen

Analyse: Veel gezinnen ontvingen praktische tips en adviezen die direct toepasbaar waren in hun dagelijkse leven. Dit varieerde van tips voor het omgaan met gedrag tot het creëren van structuur in huis.

Beschouwing: Praktische adviezen helpen gezinnen om snel veranderingen aan te brengen in hun situatie, wat leidt tot tastbare verbeteringen en een gevoel van empowerment bij de ouders en kinderen.

Voorbeeldverhaal: "De ondersteuning die ik voor mijn zoon kreeg heb ik voor mijzelf als heel positief ervaren. Daarin gesprekken en meedenken met de problematiek in onze situatie. Ik had gehoopt dat er een klik zou zijn tussen begeleider en zoon, maar helaas. Ik weet nog niet hoe ik de toekomst zie omdat er nog geen duidelijkheid is over vervolgonderwijs. Maar ik heb goede hoop omdat mijn zoon zich goed aan het ontwikkelen is en zichzelf beter leert begrijpen."

4. Emotionele ondersteuning en zelfreflectie

Analyse: Medewerkers bieden niet alleen praktische hulp, maar ook emotionele steun en begeleiding bij zelfreflectie. Dit helpt gezinnen om beter om te gaan met hun emoties en stress.

Beschouwing: Emotionele ondersteuning is essentieel voor de geestelijke gezondheid van zowel ouders als kinderen. Het helpt hen om beter om te gaan met hun situatie en draagt bij aan een stabielere en positievere gezinsdynamiek.

Voorbeeldverhaal: "Er was onrust tussen mij en de vader van mijn kinderen. Er is heel veel gebeurd. Ik weet niet goed waar ik moet beginnen, het is ook lastig om alles weer te herinneren. De onrust was sinds dat ik besloot van mijn ex-man weg te gaan. Het WIJ-team heeft geholpen met welke stappen ik moest volgen. Zonder het WIJ-team had ik niet goed geweten wat ik moest doen. Nu denk ik dat ik in de juiste fase zit, daarom is het ook nu de rust. Met het advies van WIJ zijn de juiste stappen gezet."

5. Betrokkenheid van het gezin en samenwerking

Analyse: De verhalen laten zien dat medewerkers actief samenwerken met gezinnen en hen betrekken bij het maken van plannen en beslissingen. Dit bevordert een gevoel van samenwerking en partnerschap.

Beschouwing: Wanneer gezinnen betrokken worden bij de ondersteuning, voelen ze zich meer in controle en zijn ze gemotiveerder om samen te werken aan oplossingen. Dit versterkt de effectiviteit van de hulpverlening.

Voorbeeldverhaal: "Onze dochter had hulp nodig bij het reguleren van haar emoties. De hulpverlening kwam snel en was een schot in de roos. Dochter leerde emoties te herkennen en ermee om te gaan en ouders leerden een gezamenlijke aanpak zodat ze weer op één lijn zaten. De rust keerde terug in het gezin. We zijn hier heel dankbaar voor."

6. Continuïteit en vertrouwen

Analyse: Gezinnen waardeerden de continuïteit in de ondersteuning, waarbij ze vaak met dezelfde medewerker te maken hadden. Dit bouwt vertrouwen op en zorgt voor een stabiele relatie.

Beschouwing: Vertrouwen en continuïteit in de hulpverlening zijn cruciaal voor het opbouwen van een effectieve samenwerking. Het helpt gezinnen om zich veilig en ondersteund te voelen, wat de kans op succesvolle interventies vergroot. Het stelt beide partijen in staat om open te communiceren en samen te werken aan oplossingen.

Voorbeeldverhaal: "Sinds 2020 hadden we coaching van een autisme coach aan huis die zag dat onze zoon niet alleen ASS had, maar ook heel jong gedrag. Zij kwam wekelijks en ging mee naar school om mijn verhaal te ondersteunen en uit te leggen wat onze zoon nodig had. Eind 2022 bleek dat deze basis jeugdhulp alleen nog gedaan werd door het basisteam. In eerste instantie was ik niet blij met deze wijziging. Uiteindelijk kwamen er twee coaches kennis maken en had ik meteen een goed gevoel. Zij komen elke week om en om en werken met onze zoon aan de oefeningen vanuit de gedragstherapie van <naam organisatie> en maken dat het wel aansluit bij hem."

Geen significante verband tussen tevredenheid over ondersteuning en leeftijden van jeugdigen

De chi-kwadraat test werd uitgevoerd om te bepalen of er een significante correlatie is tussen de tevredenheid over de ondersteuning en de verschillende leeftijdsgroepen (Figuur 32). De testresultaten laten zien dat er geen sterk verband is tussen tevredenheid en de leeftijdsgroepen. Dit betekent dat de tevredenheid van gezinnen over de ondersteuning niet afhangt van de leeftijd van hun kinderen.

Geen significante verband tussen tevredenheid over ondersteuning en stadsdelen

De chi-kwadraat test werd uitgevoerd om te bepalen of er een significante correlatie is tussen de tevredenheid over de ondersteuning en de verdeling van gezinnen over de verschillende stadsdelen (Figuur 33). De testresultaten laten zien dat er geen sterk verband is tussen tevredenheid en de stadsdelen. Dit betekent dat de tevredenheid van gezinnen over de ondersteuning niet afhangt van waar ze wonen.

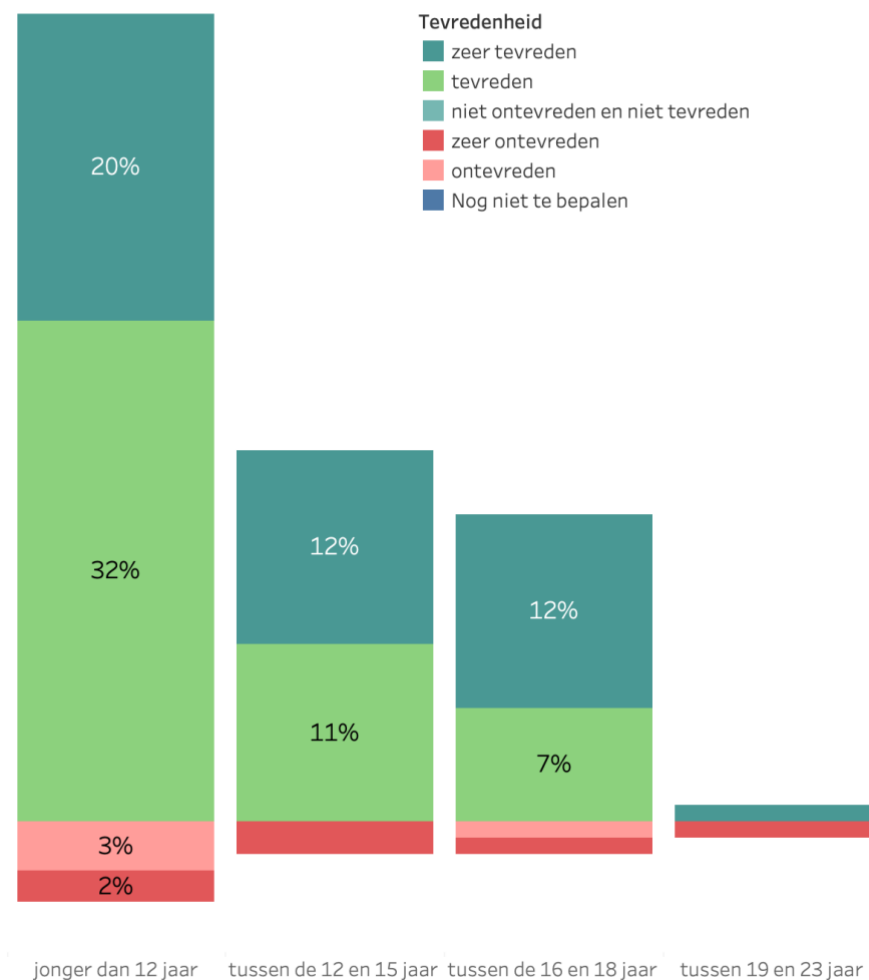
Conclusie

De zeer tevreden gezinnen benadrukken dat de sleutel tot hun tevredenheid ligt in een persoonlijke, toegankelijke en praktische aanpak van de basis jeugdhulp. Snelle ondersteuning, concrete adviezen, emotionele steun en actieve betrokkenheid dragen bij aan positieve ervaringen en effectieve resultaten. Vertrouwen opbouwen en continuïteit bieden zijn eveneens cruciale factoren.

Zowel gezinnen als medewerkers noemen de klik met de medewerker als het belangrijkste en best ervaren aspect van de ondersteuning. Deze persoonlijke klik blijkt een sturende factor in de tevredenheid over de ondersteuning, wat benadrukt hoe essentieel de persoonlijke relatie tussen gezin en medewerker is voor succesvolle jeugdhulpverlening.

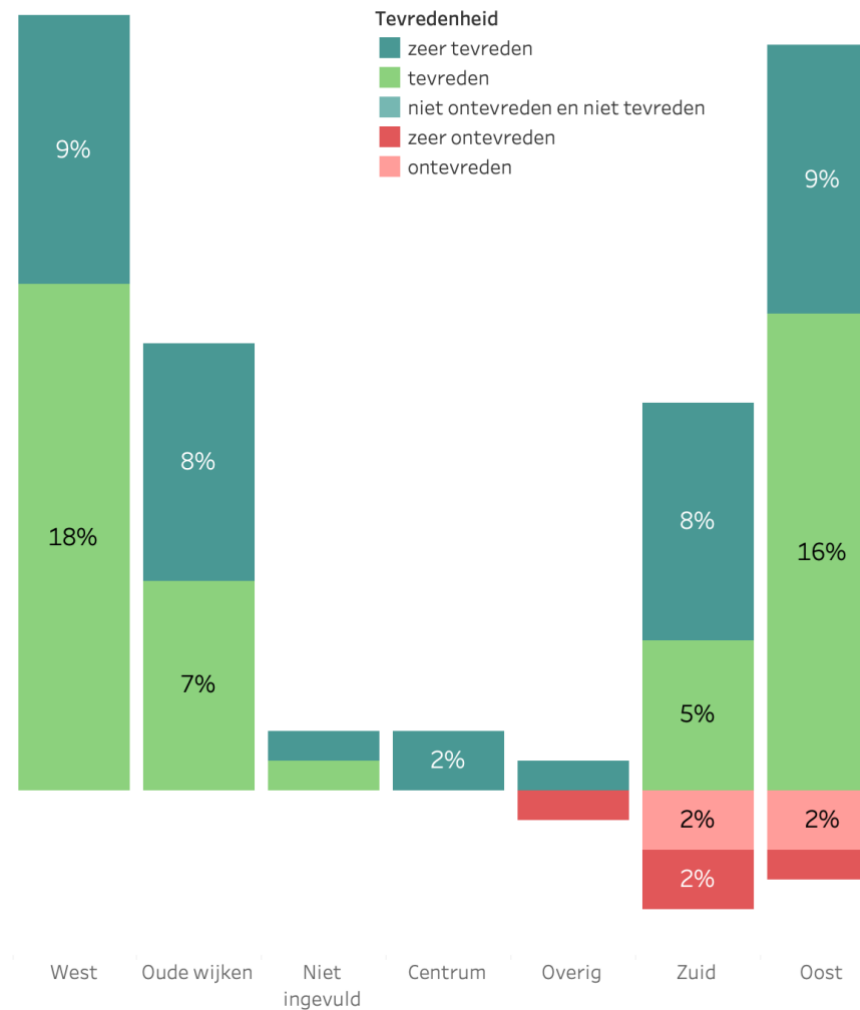
Daarnaast blijkt uit de analyse dat de tevredenheid van gezinnen niet significant beïnvloed wordt door de leeftijd van de jeugdigen of het stadsdeel waarin zij wonen. Dit onderstreept dat de geïdentificeerde factoren van tevredenheid kunnen dienen als criteria in het matching proces, ongeacht waar gezinnen wonen of de leeftijden van de jeugdigen. Hierdoor wordt het belang van een goede match tussen medewerker en gezin extra benadrukt, wat leidt tot effectieve en tevredenstellende jeugdhulp.

Over het algemeen ben ik over de ondersteuning ...

Figuur 32- Tevredenheid over de ondersteuning verdeeld naar leeftijd jeugdigen volgens gezinnen

Over het algemeen ben ik over de ondersteuning ...

Figuur 33- Tevredenheid over de ondersteuning verdeeld naar stadsdelen volgens gezinnen

5.1.2 Kenmerken van een goede klik tussen gezin en medewerker

De persoonlijke klik tussen gezin en medewerker blijkt een sturende factor in de tevredenheid over de ondersteuning, wat benadrukt hoe essentieel de persoonlijke relatie tussen gezin en medewerker is voor succesvolle jeugdhulpverlening.

We gaan in deze paragraaf dieper in op kenmerken van een goede klik tussen gezin en medewerker. Figuur 34 toont de gemiddelde scores van gezinnen met jeugdigen in verschillende leeftijdsgroepen met betrekking tot hun ervaring en het belang van de klik met de jeugdhulpmedewerker. Alle leeftijdsgroepen (jonger dan 12 jaar, 12-15 jaar, 16-18 jaar, en 19-23 jaar) rapporteren een zeer goede ervaring en beschouwen de klik als zeer belangrijk. Opvallend is dat gezinnen met jongere kinderen (jonger dan 12 jaar en 12-15 jaar) de sterkste connectie voelen met hun jeugdhulpmedewerker in verhouding tot de oudere leeftijdsgroepen.

Figuur 35 toont de ervaringen van gezinnen met jeugdigen jonger dan 12 jaar met betrekking tot hun klik met jeugdhulpmedewerkers. De meeste ervaringen bevinden zich in het rechterbovenkwadrant, wat aangeeft dat deze gezinnen een zeer goede ervaring hebben en de klik met de jeugdhulpmedewerker als zeer belangrijk beschouwen. De donkeroranje gearceerde figuren zijn geselecteerd om de verhalen van deze gezinnen te analyseren, wat suggereert dat deze specifieke groep gezinnen de sterkste positieve ervaring en het grootste belang hechten aan de klik met hun

jeugdhulpmedewerker. Uit deze verhalen komen de volgende kenmerken naar voren van een goede klik tussen medewerker en gezin:

Empathie en begrip

Medewerkers die empathisch zijn en een diep begrip tonen voor de situatie en emoties van het gezin, creëren vaak een sterke band. Een verhaal benadrukt bijvoorbeeld hoe de medewerker altijd klaar stond om te luisteren en de behoeften van het gezin goed begreep.

Consistentie en betrouwbaarheid

Gezinnen waarderen medewerkers die consistent zijn in hun bezoeken en betrouwbaar in hun communicatie. Regelmatige en voorspelbare interacties bouwen vertrouwen op, zoals te zien is in het verhaal waar een medewerker consequent op bezoek kwam en duidelijke communicatie handhaafde.

Persoonlijke connectie en rapport

Een persoonlijke connectie en goed rapport zijn essentieel. Verschillende verhalen benadrukken hoe kinderen en ouders een persoonlijke band voelden met de medewerker, wat de ondersteuning effectiever maakte. Bijvoorbeeld, het verhaal waarin een medewerker erin slaagde een goede band op te bouwen met een kind met emotie-regulatieproblemen, toont het belang van persoonlijke connectie aan.

Praktisch advies en uitvoerbare tips

Gezinnen waarderen praktisch advies dat ze in hun dagelijks leven kunnen toepassen. De verhalen vermelden vaak hoe specifieke, uitvoerbare tips hen hielpen situaties beter aan te pakken, zoals

methoden om emotionele uitbarstingen te beheersen of strategieën om de gezinsdynamiek te verbeteren.

Passende ondersteuning

Passende ondersteuning die aansluit bij de unieke behoeften van elk gezin is cruciaal. Een verhaal beschrijft hoe een medewerker zijn aanpak aanpaste aan de specifieke emotionele en ontwikkelingsbehoeften van het kind, wat leidde tot significante verbeteringen.

Samenwerking en partnerschap

Medewerkers die samenwerken met het gezin en hen betrekken bij het beslissingsproces, en hun input respecteren, bereiken vaak betere resultaten. Verhalen waarin de medewerkers fungeerden als partners in plaats van autoritaire figuren, benadrukken dit aspect.

Positieve bekrachtiging en aanmoediging

Positieve bekrachtiging en aanmoediging helpen gezinnen zich erkend en gesteund te voelen. Bijvoorbeeld, medewerkers die de inspanningen en vooruitgang van de ouders erkenden, hielpen hun vertrouwen en motivatie te vergroten.

Flexibiliteit en aanpassingsvermogen

Flexibiliteit in de aanpak en het vermogen om zich aan te passen aan veranderende situaties worden zeer gewaardeerd. Een verhaal wijst erop hoe de medewerker zijn schema en methoden aanpaste om beter aan de behoeften van het gezin te voldoen, wat zeer gewaardeerd werd.

Integrale benadering

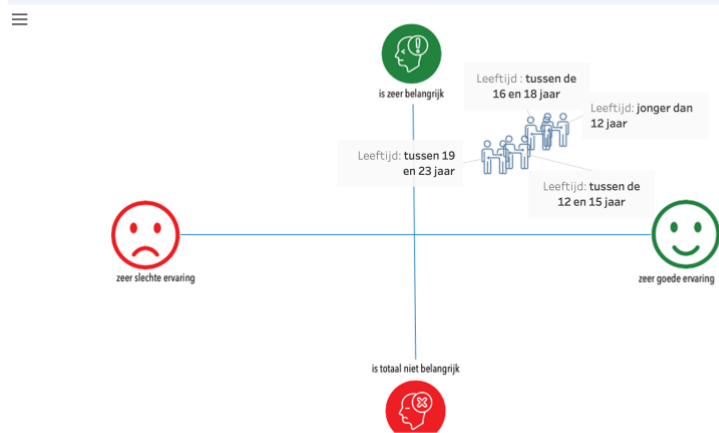
Een integrale benadering die rekening houdt met de gehele gezinsdynamiek, in plaats van alleen te focussen op het kind, blijkt effectiever te zijn. Verhalen waarin medewerkers het welzijn van alle gezinsleden in acht namen, onderstrepen dit punt.

Emotionele ondersteuning en compassie

Het bieden van emotionele ondersteuning en het tonen van compassie tijdens moeilijke tijden is een terugkerend thema. Gezinnen beschrijven hoe zij zich getroost en minder geïsoleerd voelden dankzij de meelevende aanpak van de medewerker.

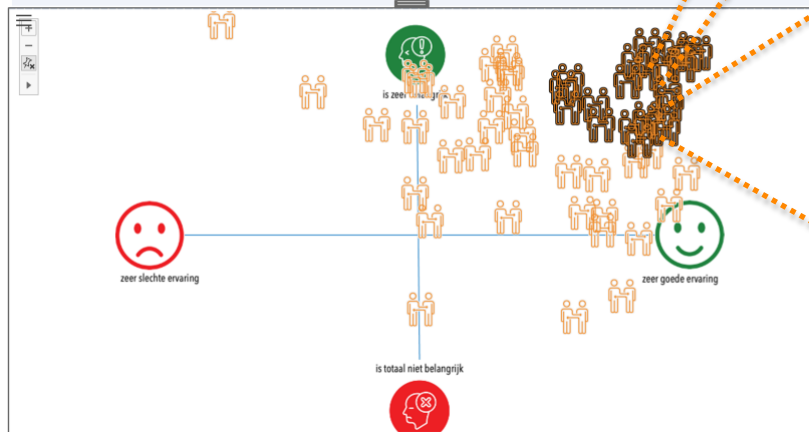
Samenvattend, de belangrijkste kenmerken van een goede klik tussen medewerkers en gezinnen met kinderen jonger dan 12 jaar omvatten empathie, betrouwbaarheid, persoonlijke connectie, praktische en passende ondersteuning, samenwerking, positieve bekrachtiging, flexibiliteit, een holistische benadering en emotionele ondersteuning. Deze eigenschappen helpen vertrouwen op te bouwen, zorgen voor effectieve interventies en verbeteren het algehele welzijn van het gezin.

Aspecten ondersteuning: Klik met medewerker basis jeugdhulp

Figuur 34- Gemiddelde score klik met medewerker per leeftijd jeugdigen (volgens gezinnen)

Aspecten ondersteuning: Klik met medewerker basis jeugdhulp - Leeftijd: jonger dan 12 jaar

Figuur 35- Verdeling van scores klik met medewerker jeugdigen jonger dan 12 jaar

Consistentie en Betrouwbaarheid. Voorbeeldverhaal: "Twee jonge kinderen, vader langdurig psychisch ziek, basis jeugdhulp ingezet ter ontlasting van moeder plus opvoedadviezen. Ook meedenken vanuit school en wijkteam. Fijn om vaste momenten ontlasting te ervaren als opvoeder, dat zelf te kunnen bepalen wat er nodig is. Goede overdrachtsmomenten en duidelijke communicatie."

Persoonlijke Connectie en Rapport. Voorbeeldverhaal: "Zoon heeft door plotseling vertrek van vader een emotie regulatiestoornis d.m.v. trauma. Dit kan zich uiten in woede en verdriet. Hier leert hij nu mee omgaan. Mijn voorkeur ging uit naar een mannelijk maatje. Een mansfiguur wordt door zoon gemist. Ze kunnen het heel goed vinden. En hij voelt zoon goed aan. Grapje grolletje maar ondertussen ook werken aan openstellen en omgaan met woede."

Flexibiliteit en Aanpassingsvermogen. Voorbeeldverhaal: "Kind heeft vaak onrustig en boos gedrag. Wordt snel boos op moeder en broertje en zusje. Schelt uit en roept nare dingen. Laat het gedrag soms ook zien bij klasgenoten of vrienden. Thuis is het gedrag vrijwel dagelijks aanwezig. Ik weet niet goed hoe ik met het gedrag moet omgaan. Wanneer moet ik wel of niet ingrijpen en op welke manier. Boosheid kan ineens opkomen met veel gescheld en slaan met deuren etc. Hoewel het de laatste tijd iets beter gaat blijft dat gedrag."

Emotionele Ondersteuning en Compassie. Voorbeeldverhaal: "Onze dochter is eigenlijk al vanaf haar geboorte erg pittig. Ongeveer rond dat zij 2 was hebben wij voor het eerst hulpverlening gekregen via het WIJ team, en <naam organisatie>. De driftbuien van onze dochter waren ontelbaar en extreem. Aan de hulpverlening toen hebben wij weinig gehad. Vlak voor de geboorte van onze jongste dochter ging het weer mis met onze oudste dochter, extreem gedrag en vooral ná de bevalling was het heftig. Toen kregen wij <naam hulpverleenster> als hulpverleenster. We hebben zelf veel dingen veranderd. Helaas is onze jongste dochter vaak ziek en dit heeft ook weerslag op onze oudste dochter. We vinden het fijn dat <naam hulpverleenster> af en toe even hier is om te kletsen, ons verhaal aan te horen, maar ik denk dat we er van beide kanten over eens zijn dat het vooral het uitwisselen van gedrag van onze oudste dochter, en gebeurtenissen in ons leven is."

Overeenkomsten en verschillen goede klik met medewerker tussen leeftijdsgroepen jeugdigen

De overeenkomsten tussen de leeftijdsgroepen jonger dan 12 jaar, 12-15 jaar, en 16-18 jaar liggen in hun waardering voor empathie, begrip, consistentie, persoonlijke connectie, praktisch advies, en samenwerking met jeugdhulpmedewerkers. Alle leeftijdsgroepen benadrukken het belang van een betrouwbare en ondersteunende relatie met de medewerkers. De verschillen liggen echter in de specifieke behoeften en aanpak van de ondersteuning: gezinnen met jongere kinderen (jonger dan 12 jaar) hebben meer baat bij speelse interacties en dagelijkse routines, terwijl ouders met jeugdigen van 12-15 jaar begeleiding nodig hebben bij het ontwikkelen van zelfredzaamheid en sociale vaardigheden. Voor ouders met jeugdigen in de groep 16-18 jaar ligt de nadruk op toekomstplanning, zelfstandigheid en het omgaan met complexe puberteitsuitdagingen, wat een meer gespecialiseerde en diepgaande benadering vereist. Hierdoor varieert de ondersteuning van directe en speelse begeleiding voor jongere kinderen tot meer complexe en gespecialiseerde hulp voor oudere jeugdigen.

Voorbeeldverhaal van gezin met jeugdige tussen 12-15 jaar: "Er was hulp nodig voor mijn dochter voor de terugkeer naar school en begeleiding op het sociaal-emotionele vlak. En voor activeren en motiveren op verschillende levensvlakken. Wij zijn erg blij met de ondersteuning die zorgt en maakt dat de kinderen eindelijk stappen vooruit maken."

Voorbeeldverhaal van gezin met jeugdige tussen 12-15 jaar: "Woonde bij mijn moeder en dat ging niet goed en nu woon ik al 4 jaar bij mijn vader en zijn huidige vriendin. Ik wil leren praten over moeilijke dingen die ik heb meegemaakt. Ik vind het leuk met de hulpverlener. Zij helpt mij om te praten. Het is goed, gezellig en leuk."

Voorbeeldverhaal van gezin met jeugdige tussen 16-18 jaar: "Vanuit <naam organisatie> of het wijkteam kreeg ik inhoudelijk goede informatie, en af en toe kwam er iemand met mijn zoon spelen. En dat hielp, ook al was het nog steeds erg rommelig. Inhoudelijk gedegen. Weliswaar verwarrend vanwege al die instanties en papieren. Maar de mensen die je helpen zijn geweldig."

Voorbeeldverhaal van gezin met jeugdige tussen 16-18 jaar: "Ik wilde graag ondersteuning bij het plannen, want dat ging soms lastig. Het was prima/helpend. Ik heb tips gekregen en advies waardoor ik nu beter kan plannen."

5.1.3 Kenmerken van een stroeve relatie tussen gezin en medewerker volgens medewerkers

De verhalen van medewerkers onthullen hoe gebrek aan vertrouwen, scepticisme, slechte communicatie en andere factoren de effectiviteit van de ondersteuning kunnen belemmeren.

Gebrek aan vertrouwen

Analyse: Een gebrek aan vertrouwen, vaak voortkomend uit eerdere negatieve ervaringen, belemmert een effectieve samenwerking.

Voorbeeld: "De moeder had weinig vertrouwen in de hulpverlening door nare ervaringen. Na niet serieus genomen worden. Dit dreigde nu ook te gebeuren."

Scepticisme en afhoudendheid

Analyse: Sceptische en afhoudende houdingen van ouders maken het moeilijk om een open en ondersteunende relatie op te bouwen.

Voorbeeld: "Moeder is zorgmijndend en vader sceptisch over hulpverlening."

Slechte communicatie

Analyse: Misverstanden en slechte communicatie leiden tot frustratie en inefficiëntie in de samenwerking.

Voorbeeld: "Door gebrek aan vertrouwen las ze appjes en mailtjes van collega's verkeerd."

Herhaaldelijk afzeggen van afspraken

Analyse: Herhaaldelijk afzeggen van afspraken toont een gebrek aan betrokkenheid en maakt het moeilijk om vooruitgang te boeken.

Voorbeeld: "Ik loop er tegenaan dat ouders veel afzeggen waardoor ik het idee heb continu overnieuw te moeten beginnen."

Vermijden van hulpverlening

Analyse: Moeilijkheden bij het opbouwen van een relatie en het vermijden van hulpverlening vertragen het hulpverleningsproces.

Voorbeeld: "Het heeft erg lang geduurd om ingang te vinden bij moeder."

Emotionele afstand en misverstanden

Analyse: Emotionele reacties en misverstanden kunnen de werkrelatie verslechteren en leiden tot verminderde effectiviteit.

Voorbeeld: "Doordat wij niet de antwoorden geven die moeder verlangt gaat zij soms uit contact of reageert zij kort en boos naar mijn collega."

Gebrek aan openheid voor verandering

Analyse: Een gebrek aan openheid voor verandering en acceptatie van de situatie kan de vooruitgang belemmeren.

Voorbeeld: "Het lastige aan de begeleiding vind ik dat ik weet dat zijn beperkingen thuis niet worden geaccepteerd."

Negatieve houding tegenover hulpverleners

Analyse: Een negatieve houding tegenover hulpverleners belemmert de opbouw van een constructieve relatie

Voorbeeld: "In de melding stond dat moeder niet echt open staat voor hulpverlening."

Conflicten tussen ouders en hulpverleners

Analyse: Conflicten en onenigheid tussen ouders kunnen de hulpverleners in een moeilijke positie plaatsen, wat de relatie kan schaden.

Voorbeeld: "Ik loop er wel tegenaan om tijdens de ondersteuning van ouders in scheiding niet mee genomen te worden in de discussies/onenigheid tussen ouders."

Kenmerken en verhalen van een stroeve relatie tussen gezin en medewerker onthullen de uitdagingen die hulpverleners tegenkomen in hun werk. Deze verhalen illustreren hoe gebrek aan vertrouwen, scepticisme, slechte communicatie en andere factoren de effectiviteit van de ondersteuning kunnen belemmeren. Het opbouwen van een goede werkrelatie tussen gezinnen en medewerkers is essentieel voor succesvolle ondersteuning. Het is belangrijk om te werken aan vertrouwen, openheid en effectieve communicatie om een positieve samenwerking te bevorderen.

5.1.4 Expertise versus persoonlijke relatie

De projectgroep heeft met een thematische analyse twee kernaspecten van de match tussen gezin en medewerker onderzocht: expertise en persoonlijke relatie (klik tussen gezin en medewerker). Hiermee kunnen we bepalen welk aspect een grotere invloed heeft op de effectiviteit van de geboden ondersteuning, gemeten aan de hand van tevredenheid van gezinnen over de ontvangen ondersteuning en het gezinsleven.

De definities voor expertise en klik tussen gezin en medewerker zijn essentieel voor het begrijpen van deze analyse. Expertise verwijst naar de gespecialiseerde kennis, vaardigheden en competenties van medewerkers, die hen in staat stellen om effectief en efficiënt hulp en ondersteuning te bieden. Dit omvat professionele vaardigheden, deskundigheid, bekwaamheid in het omgaan met problemen, aanpassingsvermogen en empathie. Fragmenten gecodeerd als expertise benadrukken deze kwaliteiten en laten zien hoe medewerkers door hun kennis en vaardigheden bijdragen aan de effectiviteit van de hulpverlening.

Klik tussen gezin en medewerker, daarentegen, verwijst naar de positieve en effectieve relatie tussen gezinsleden en medewerkers die ontstaat door wederzijds begrip, vertrouwen en goede communicatie. Een klik impliceert een sterke verbinding en een gevoel van samenhang, waardoor de interactie en samenwerking soepel en bevredigend verlopen. Fragmenten gecodeerd als 'klik' benadrukken positieve ervaringen, tevredenheid, consistentie en betrouwbaarheid van de ondersteuning, persoonlijke groei en

nieuwe inzichten, emotionele band en vertrouwen, en persoonlijke aandacht en aansluiting bij de behoeften van het gezin.

Om de invloed van expertise en klik op de tevredenheid en het welzijn van gezinnen te meten, werden gecodeerde fragmenten uit de thematische analyses vergeleken met de verhalen van gezinnen gerelateerd aan hun tevredenheid over de ontvangen ondersteuning en het gezinsleven. Deze maatstaven werden omgezet in kwantitatieve scores om statistische analyse mogelijk te maken.

In de thematische analyse bleek dat er 127 fragmenten als 'klik' en 74 fragmenten als 'expertise' werden gecodeerd, wat aangeeft dat er meer nadruk werd gelegd op de persoonlijke relatie tussen gezin en medewerker dan op de deskundigheid van de medewerkers. Dit grotere aantal fragmenten voor klik suggereert dat de persoonlijke relatie een belangrijk aspect van de ondersteuning is, zoals ervaren door de gezinnen.

De gemiddelde scores en standaardafwijkingen voor zowel tevredenheid als invloed werden berekend voor beide categorieën (klik tussen gezin en medewerker en expertise). Vervolgens werden t-tests uitgevoerd om te bepalen of er significante verschillen waren tussen de groepen. De resultaten toonden aan dat de gemiddelde scores voor zowel tevredenheid over de ondersteuning als tevredenheid met het gezinsleven iets hoger waren voor expertise dan voor klik. Echter, de verschillen waren niet statistisch significant, zoals blijkt uit de p-waarden van de t-tests, die respectievelijk 0.627926 en 0.644626 waren, beide ruim boven de gebruikelijke drempel van 0.05 voor statistische significantie.

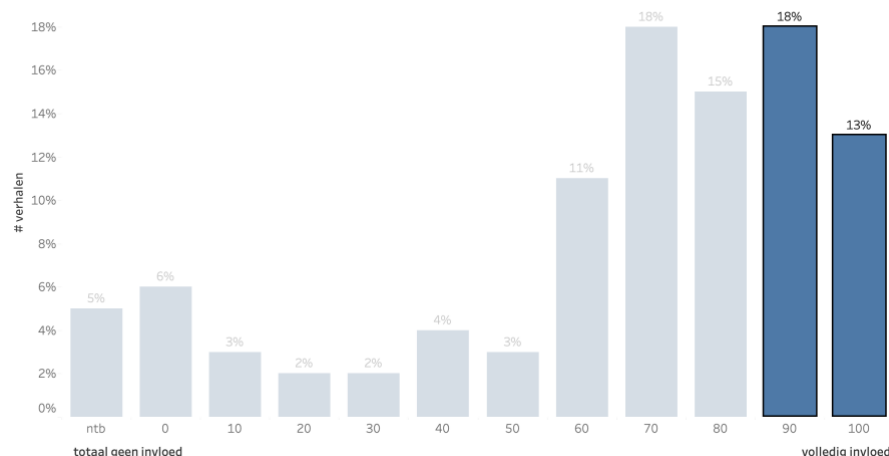
Deze bevindingen impliceren dat er op basis van de thematische analyse geen duidelijk statistisch bewijs is dat een van beide factoren, klik tussen gezin en medewerker of expertise, significant meer invloed heeft op de effectiviteit van de ondersteuning. Het grotere aantal gecodeerde fragmenten voor klik benadrukt echter dat de persoonlijke relatie vaak als belangrijker wordt ervaren door gezinnen in hun verhalen en ervaringen. Dit suggereert dat, hoewel beide factoren belangrijk zijn en bijdragen aan de effectiviteit van de ondersteuning, de persoonlijke relatie wellicht meer gewaardeerd wordt of meer wordt besproken in narratieve contexten.

Gezien het belang van zowel deskundigheid als een sterke persoonlijke relatie in de hulpverlening, zouden interventies idealiter moeten streven naar een balans tussen het opbouwen van een goede persoonlijke relatie en het bieden van deskundige ondersteuning. Het combineren van beide aspecten kan mogelijk leiden tot een integrale en effectievere benadering van hulpverlening, waarbij zowel de technische vaardigheden als de interpersoonlijke connecties worden gemaximaliseerd om de beste resultaten voor gezinnen te bereiken.

Het is belangrijk op te merken dat interpretatie van subjectieve tekstgegevens met thematische analyse kan variëren, wat invloed kan hebben op de nauwkeurigheid van de categorisatie en de daaropvolgende analyses. Dit kan betekenen dat niet alle relevante aspecten structureel zijn meegenomen, en daarom moeten zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens in overweging worden genomen bij het evalueren van de effectiviteit van ondersteuningsinterventies.

5.2 Invloed op beslissingen

Ik heb op de beslissingen die zijn genomen ...

Figuur 36- Selectie van verhalen van gezinnen die aangeven zeer veel tot volledig invloed op beslissingen in de ondersteuning te hebben (scores 90 en 100 op schaal 0-100)

Er zijn duidelijke overeenkomsten tussen de factoren die bijdragen aan tevredenheid over de ondersteuning en de factoren die ervoor zorgen dat gezinnen veel tot volledig invloed ervaren op de beslissingen in de ondersteuning. Persoonlijke betrokkenheid en passende ondersteuning, continuïteit en vertrouwde relaties, actieve betrokkenheid in het proces, praktische ondersteuning en flexibiliteit, en emotionele steun en erkenning zijn cruciale elementen die in beide contexten terugkomen.

Hoge scores voor zowel tevredenheid over ondersteuning als invloed op beslissingen worden vaak door dezelfde gezinnen gegeven, waardoor de verhalen dezelfde patronen vertonen. Het is

ook aannemelijk dat wanneer gezinnen ervaren veel invloed te hebben op beslissingen, zij ook meer tevreden zijn over de ondersteuning. De volgende verhalen onderbouwen deze analyse:

Persoonlijke betrokkenheid en passende ondersteuning

Een gezin ervaart hoge tevredenheid en veel invloed door passende ondersteuning en persoonlijke aandacht:

"We zijn enorm blij met de hulp voor zowel onze dochter als voor onszelf. Het werd zo'n negatieve spiraal binnen het gezin waardoor je elkaar eerder dingen verwijt dan elkaar dingen leert. Dankzij de hulpverlening voelde ieder herkenning, erkenning en leerden we met elkaar. Die "vreemde ogen" waren echt nodig om weer positief te worden terwijl ieder in zijn waarde werd gelaten. Wat wij nu hebben geleerd zal ons ook in de toekomst helpen. Ik denk dat het voor elke opvoeder interessante informatie is, ook voor gezinnen zonder problemen."

Continuïteit en vertrouwde relaties

Het verhaal van een gezin dat steun krijgt van een vaste gezinscoach benadrukt het belang van stabiliteit en vertrouwde relaties:

"Vanuit het wijkteam kreeg ik <naam> als gezinscoach waar ik heel erg blij mee ben. Ik heb een goede band met haar en vind het fijn als ze elke week even langskomt. Dan kan ik de dingen bespreken waar ik tegenaan loop, en ze gaat mee naar gesprekken op school. Als ik ergens hulp bij nodig heb, kan ik bij haar terecht."

Actieve betrokkenheid in het proces

Gezinnen ervaren invloed door open en transparante communicatie met medewerkers:

"Ons contact met de hulpverlener is erg goed en er is veel aandacht voor de materie. Ook is er een goede band ontstaan en kunnen we open en transparant het gesprek aangaan. Wel zien we dat er nu externe hulp nodig is en dat daarvoor procedures gelden, wat het bieden van de juiste hulp vertraagt."

Praktische ondersteuning en flexibiliteit

Een ouder waardeert praktische tips en voelt zich hierdoor ondersteund in het dagelijkse leven:

"Ik vond het fijn om ondersteuning te krijgen. Alles werd me te veel. Alle tips die ik kreeg, pas ik nog steeds toe. Ik heb een tijd hulp gehad van een gezinsondersteuner. Zij heeft mij geholpen om nieuwe structuur aan te brengen bij bijvoorbeeld het slapen van mijn dochter. Veel tips gegeven over scheiden en kinderen en wat dit voor hen betekent."

Emotionele steun en erkenning

Een gezin ervaart emotionele steun en erkenning, wat zowel tevredenheid als invloed vergroot:

"De ondersteuning die ik voor mijn zoon kreeg heb ik voor mijzelf als heel positief ervaren. Gesprekken en meedenken met de problematiek in onze situatie hebben mij enorm geholpen. Ik had gehoopt dat er een klik zou zijn tussen de begeleider en mijn zoon, maar helaas. Toch voel ik mij gesteund en gewaardeerd."

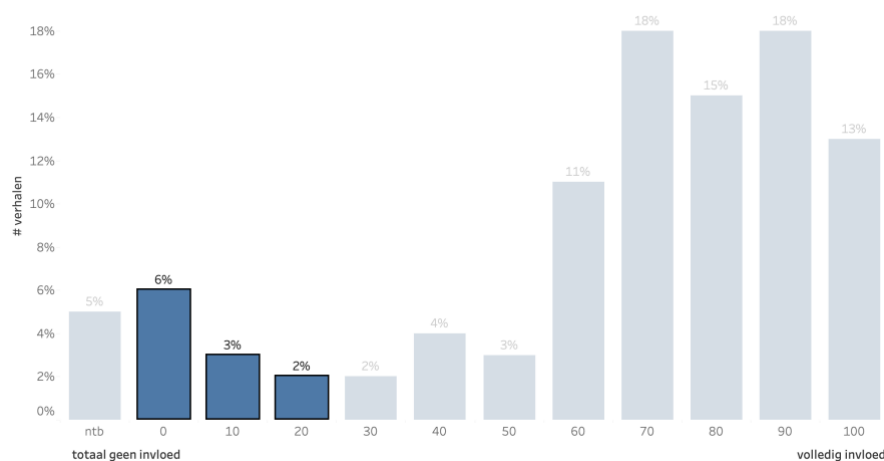
Significante verbanden tussen invloed op beslissingen, gehoord voelen en oordeelloos handelen van medewerkers

De resultaten van Pearson's Goodness of Fit test laten zien dat er significante verbanden bestaan tussen invloed op beslissingen, de mate waarin gezinnen zich gehoord voelen en ervaren dat medewerkers oordeelloos handelen.

Ouders die aangeven veel invloed te hebben op beslissingen in de ondersteuning, vinden ook dat medewerkers goed naar hen luisteren en niet bevooroordeeld zijn. Er zijn duidelijke positieve samenhangen geïdentificeerd: hoe meer invloed ouders ervaren, hoe positiever ze zijn over de houding en het luisteren van de medewerkers. Daarnaast is er een significante negatieve correlatie gevonden: wanneer ouders het gevoel hebben dat medewerkers bevooroordeeld zijn, ervaren ze minder invloed op de beslissingen. Dit betekent dat betrokkenheid en inspraak van ouders in beslissingen direct bijdragen aan hun tevredenheid over de ondersteuning, terwijl vooringenomenheid van medewerkers dit vertrouwen en de ervaren invloed ondermijnt.

Er is geen significante correlatie tussen de doelgroep (jeugdigen en ouders) en de verdeling van de scores op de mate van invloed op beslissingen, gehoord worden, en bevooroordeelung. Eveneens is er geen significante correlatie tussen stadsdelen en de verdeling van de scores op deze indicatoren van interactie. Dit betekent dat zowel de doelgroep (jeugdigen en ouders) als de woonomgeving in verschillende stadsdelen geen invloed hebben op hoe zij de mate van invloed, gehoord worden, en bevooroordeelung ervaren.

Ik heb op de beslissingen die zijn genomen ...

Figuur 37- Selectie van verhalen van gezinnen die aangeven geen of nauwelijks invloed op beslissingen in de ondersteuning te hebben (scores 0,10 en 20 op schaal 0-100)

Figuur 37 laat zien dat 11 procent van de gezinnen geen of nauwelijks invloed ervaart op de beslissingen die worden genomen. Dit is een zorgwekkend signaal, aangezien het wijst op een gevoel van machteloosheid bij deze gezinnen met betrekking tot hun betrokkenheid in het hulptraject.

De verhalen die corresponderen met de lage scores op invloed ondersteunen deze bevindingen. Zo geven gezinnen in deze verhalen aan dat zij zich vaak overweldigd voelen door het systeem, en soms zelfs gemanipuleerd of gedwongen om bepaalde zorgpaden te volgen zonder echt zeggenschap of inspraak te hebben. In sommige gevallen wordt de ondersteuning ervaren als te rigide of te autoritair, waarbij gezinnen zich niet gehoord voelen in hun specifieke behoeften of wensen. Er zijn ook gevallen waarin gezinnen aangeven dat de hulpverlening tekortschiet door een

gebrek aan expertise of door bureaucratische hindernissen, wat het vertrouwen in het beslissingsproces verder ondermijnt.

"Het is een utopie om te streven naar een overname van jeugdhulpinstanties in een veel te korte periode. In mijn geval is mijn gezin in een korte periode alles wat we hadden opgebouwd in de afgelopen jaren met de hulpverlening, lees véél geld, kwijtgeraakt. Dat gaat de komende jaren alleen maar extra kosten zowel voor de gemeente als voor mij en mijn gezin. Ik ben dan ook enorm boos, teleurgesteld én verdrietig; er wordt gewerkt met kwetsbare kinderen.... het lijkt niet te boeien. Erg kwalijk."

"Hoe goed bedoeld basiszorg ook is, het is niet netjes en te agressief bij ouders en kinderen gedropt. Door manipulatie en dreigingen waren we verplicht de juiste zorg in te leveren. Dat hoort nooit zo te gaan. Er zijn te veel fouten gemaakt. Onze dochter heeft geluk met mondige ouders, maar ik vind dat gemeente en managers dit beleid goed moeten evalueren!"

"In algemene zin vind ik de basis jeugdhulp veel te 'vrijblijvend'. Er worden nergens concrete afspraken gemaakt over hoe lang er recht is op hulp, er kan wanneer het uitkomt zonder overleg worden afgeschaald. In tegenstelling tot geïndiceerde hulp heb je als ouders maar weinig rechten wanneer je hulp ontvangt vanuit basis jeugdhulp."

Hoewel de meeste gezinnen aangeven dat ze invloed ervaren op de beslissingen die binnen de basis jeugdhulp worden genomen, zijn er ook gevallen waarin gezinnen weinig tot geen invloed ervaren. Deze situatie onderstreept de noodzaak om ervoor te zorgen dat alle gezinnen gehoord worden en actief betrokken zijn bij de besluitvorming. Het is belangrijk om te blijven evalueren hoe beslissingen worden genomen en om te streven naar een aanpak waarbij gezinnen niet alleen informeel, maar ook structureel en consequent een betekenisvolle rol spelen in hun hulptraject.

5.3 Integraal plan voor het gezin

De verantwoordelijkheid voor het ondersteuningsplan wordt volgens zowel gezinnen als medewerkers (geïllustreerd in Figuur 21 en Figuur 28) vooral gedeeld tussen gezinnen en professionals. Opvallend is de lagere dichtheid van de response rond "familie, vrienden, kennissen of vrijwilligers", wat suggereert dat het sociale netwerk van gezinnen minder actief betrokken is. Dit is een belangrijk aandachtspunt. Het betrekken van sociale netwerken in de omgeving van het gezin is namelijk één van de vijf doelstellingen van de basis jeugdhulp. Dit moet leiden voor meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden en de druk op gespecialiseerde hulp te verminderen.

De inzet van het sociaal netwerk in de ondersteuning van gezinnen blijkt in slechts een klein aantal verhalen onder medewerkers een positieve rol te spelen. Van de vele verhalen waarin de basis jeugdhulp wordt besproken, worden slechts vier verhalen geïdentificeerd waarin familie van vader of moeder een positieve bijdrage leveren.

Deze verhalen van medewerkers benadrukken het belang van het actief betrekken en versterken van het sociaal netwerk rondom gezinnen. Het inschakelen van familieleden, zoals grootouders en tantes, kan helpen bij het bieden van stabiliteit en steun, wat de druk op de ouders vermindert en de structuur in het leven van de kinderen verbetert. Daarnaast tonen de verhalen hoe een breed perspectief en multidisciplinaire samenwerking met andere instanties bijdraagt aan effectieve ondersteuning. Creatieve en flexibele oplossingen, afgestemd op de specifieke behoeften van

het gezin, zijn cruciaal. De verhalen laten zien dat het investeren in het identificeren en activeren van het sociale netwerk van grote waarde is voor het succes van de ondersteuning.

Verhaal van een medewerker: "Maar het betrekken van het netwerk is belangrijk geweest. De zus van moeder is nu nauw betrokken en een vertrouwenspersoon van dochter geworden. De zus van moeder ondersteunt ook in de opvoeding. Wanneer moeder het lastig heeft met dochter, vraagt ze om de bijval van haar zus. Door een sterk netwerk te betrekken en hun op de hoogte te brengen van de problematiek van het gezin denk ik dat het helpend zal zijn om een mogelijke terugval te voorkomen. Maar ook de zorgen te bespreken en concreet te maken, zodat moeder dit zelfstandig kan oppakken."

Verhaal van een medewerker: "Verder is moeder tot inzicht gekomen dat je het opvoeden niet alleen hoeft te doen en hoe ondersteunend het kan zijn dat je support in schakelt. Zo heeft moeder haar ouders benaderd voor support naar aanleiding van meerdere keren te laat op school komen. Als oplossing is bedacht dat opa elke avond met zijn kleindochter doet om na te vragen of het gelukt is om op tijd op school te komen en daarnaast even te kletsen. Dochter is nadien geen enkele keer meer te laat op school gekomen. Ook is er contact gekomen met de familie van vader en heeft dochter in de vakantie bij oma gelogeerd waar zowel moeder als dochter positief op terug kijken. De ondersteuning vanuit de oeg is gestopt en daarvoor is in de plaats gekomen dat dochter bij een collectieve voorziening een aanspreekpunt heeft gekregen om haar verhaal te kunnen delen."

Verhaal van een medewerker: "Ik heb de ondersteuning als een mooi traject ervaren. Door eerst goed te onderzoeken waar de eerste behoefte lag voor de jongere en het gezin waar hij verbleef had ik een duidelijk beeld waar we mee aan de slag konden. Ik heb veel vertrouwen ervaren van de jongere en het netwerk. Soms was het pittig omdat de druk vanuit het netwerk werd opgevoerd. Omdat je te maken hebt met andere instanties en wachtlijsten duurde het soms best lang."

Verhaal van een medewerker: "Ouders hebben na een intensieve periode besloten om uit elkaar te gaan. Vader woonde voor deze beslissing al een paar jaar bij <familielid>, omdat hij de prikkels binnen het gezin niet goed kon verdragen. Het contact tussen ouders is goed gebleven, zij hebben deze beslissing in goed overleg kunnen nemen en samen met de kinderen kunnen delen. Moeder heeft zich inmiddels aangemeld voor een <vereniging> om te kunnen ontspannen. Tijdens onze gesprekken gaf ze aan dat ze hier in het verleden veel plezier aan heeft beleefd. In haar nieuwe woonplaats zijn we op zoek gegaan naar een vereniging. Door moeder in haar kracht te zetten en te verstevigen in haar ouderschap heeft ze meer veerkracht om met de gezinssituatie om te gaan en hierin nieuwe mogelijkheden te bedenken."

Verhaal van een medewerker: De hulpvraag was: Moeder is 14 dagen opgenomen geweest en in die periode is het kindje bij oma geweest. Moeder wil graag weer een goede band met het kind en heeft handvatten nodig voor opvoedondersteuning. Moeder zit in een rolstoel en vind het daarom lastig om kind te corrigeren. Ik heb een goede start kunnen maken door samen met moeder te kijken wat passende handvatten voor haar zijn. Echter is moeder na een aantal weken opnieuw opgenomen waardoor de opvoedondersteuning niet goed van de grond komt. Daarnaast is gebleken dat de vriend van moeder (niet de vader van het kind) gezorgd heeft voor schulden. Hij bleek gokverslaafd. Oma heeft opnieuw de zorg voor het kindje opgenomen. De hulpvraag is nu veranderd in wat hebben moeder en oma nodig om samen de opvoeding te kunnen bieden die dit kindje nodig heeft. Echter is het contact tussen moeder en oma op dit moment minimaal. Ik ga nu in kaart brengen samen met de casemanager wat voor omgangsregeling er kan komen waarin alle partijen zich kunnen vinden dan kan ik daar als gezinscoach bij aansluiten. Daarnaast gekeken wat de mogelijkheden zijn voor extra bso voor dit kindje en dat is nu rond. Op deze manier wordt oma ook ontlast."

Andere verhalen van medewerkers illustreren dat het sociale netwerk van gezinnen soms belemmerend kan werken of zelfs geheel afwezig is.

Beperkt of afwezig netwerk: In verschillende gevallen blijkt dat er geen of nauwelijks netwerk is om de gezinnen te ondersteunen. Vrienden kunnen wel af en toe praktisch helpen, bijvoorbeeld met het brengen van eten, maar hebben geen tijd om structureel bij te dragen aan de zorg. Familie woont vaak te ver weg om echt een helpende hand te bieden

Verhaal van een medewerker: "Wat nog belangrijk te melden is dat we uiteraard hebben gekeken wat het netwerk kon doen. Er bleek niet of nauwelijks netwerk te zijn om iets op te vangen; vrienden brachten wel eten maar konden geen uren vrijmaken om langs te komen. Familie woont te ver weg."

Verhaal van een medewerker: "Het gezin heeft weinig tot geen netwerk en dat maakt dat zij veel tijd met elkaar doorbrengen en spreken in eigen hun moedertaal. Moeder zit in een inburgeringstraject maar ook dit verloopt moeizaam. Ze maakt geen contact met anderen omdat zich alleen veilig voelt bij mensen die haar taal spreken. Hiermee beperkt ze zichzelf en haar gezin tot sociaal contact en netwerkopbouw."

Dit gebrek aan een ondersteunend netwerk maakt het moeilijker voor gezinnen om zelfstandig problemen op te lossen en verhoogt de druk op professionele hulpverleners.

Negatieve invloeden binnen het netwerk: Soms kan het aanwezige netwerk zelfs een negatieve invloed hebben. Een moeder besloot bijvoorbeeld haar netwerk opnieuw te evalueren en afscheid te nemen van mensen die haar negatief beïnvloedden. Dit besluit leidde tot een positieve verandering in haar leven, waarbij ze stabiliteit vond en zich kon richten op positieve relaties.

Verhaal van een medewerker: "Moeder heeft contact gehad met een ervaringsdeskundige maar verbreekt dit contact ook weer. Het past niet bij haar weg, zo komt het over. Ze besluit om haar netwerk meer te betrekken en we hebben het over het toestaan en kunnen aannemen van hulp. Ze breekt met een aantal mensen waarvan ze nu ziet dat ze haar negatief beïnvloeden. Ze solliciteert op een nieuwe baan en wordt aangenomen. Ze is ook open naar haar nieuwe leidinggevende en dit wordt gewaardeerd. Haar werkplezier, opgebouwde vertrouwen in haar omgeving en het niet willen verliezen van de baan geven haar de motivatie om ook de laatste alcohol te kunnen laten staan. Ze kiest voor investeren in haar relatie en stoppen met wisselende contacten. Moeder ervaart stabiliteit en we ronden af."

Verhaal van een medewerker: "Het meisje is iemand die graag wat stoer wil doen, daarbij dingen doet waar haar adrenaline van gaat stijgen maar niet haar grenzen goed kent. Door invloed van haar klasgenoten is ze op een website terecht gekomen waarbij ze seksuele beelden heeft gezien, waarvan ze heel erg is geschrokken. Nu heeft ze vaak beelden in haar hoofd, zoekt ze nog meer beelden op en bevraagt ze haar ouders wat de norm is. Ze is in de war geraakt maar ook vaak over de toeren door te huilen. Dit gebeurt thuis maar ook op school. Door deze impact komt het meisje nu niet meer veel bij vriendinnen over de vloer en is heeft ze niet altijd plezier meer op school."

Dit laat zien dat een netwerk niet altijd ondersteunend is en dat het soms nodig is om negatieve invloeden te herkennen en actie te ondernemen om deze te verwijderen.

Daarnaast kan de invloed van slechte vrienden en een druk gebruikende omgeving ook schadelijk zijn voor jongeren, wat bijvoorbeeld duidelijk werd in het geval van een jongere die zichzelf langzaam verbeterde na het afkappen van slechte contacten.

Verhaal van een medewerker: "De jongere zet zich veelal af tegen autoriteit. Ik heb veel geïnvesteerd in de band en het vertrouwen van de jongere, om haar zo met mij in contact te houden. Zo heb ik ook afspraken gehad samen met de mensen om haar heen die veel voor haar betekenden (vrienden) en was ik betrokken bij school en het hele systeem om haar heen. Uiteindelijk sloopt ze niet meer s 'nachts weg, maar de jongere gleed steeds verder in het schoolverzuim en de slechte contacten om haar heen. Er waren al eerder vermoedens van harddrugs gebruik. De jongere ontkende dit altijd, maar heeft uiteindelijk haar drugsgebruik toegegeven. Alarmbellen gingen rinkelen. Ik merkte, ook al kon ze altijd heel erg zuchten, dat ze het contact fijn vond. We hadden vaak gesprekken over hoe verder en wat er was gebeurd waarin zij lijnrecht tegenover mij stond en volhield het allemaal zelf te willen oplossen. Wel merkte ik dat er iets bij haar bleef hangen en zij dit prettig vond. Je merkte dat ze bewust werd van wat er allemaal gebeurde, wie er goed voor haar waren en wie niet en dat er wel degelijk een verandervraag bij haar zat. In gesloten ben ik 3x langsgelopen. Hier was ze altijd heel blij om mij te zien, tot mijn verbazing. Ze zei dat ze vrienden had afgekapt, dat het drugsgebruik inderdaad dom was en dat ze minder wilde gaan smoken. Dat ze toch maar is gaan sporten (gezien ik hier veel gesprekken met haar over had) en dat dat vriendje van 18 inderdaad niet heel gezond was. Ik zie een meisje dat, mede met het verwijderen uit haar netwerk door gesloten, enorm is opgeknapt. Ik zie ook een meisje, die stiekem wel al mijn gesprekken had opgeslagen en waardeerde. Die ondanks de weerstand en het niet willen vragen om hulp, de hulp uiteindelijk wel waardeerde en hier onbewust ook mee bezig was."

Complexe familiebanden: In sommige verhalen speelt het netwerk een complexe rol. Een moeder die het contact met haar ouders heeft verbroken vanwege huiselijk geweld, staat nu alleen voor de opvoeding van haar dochter. Deze situatie illustreert hoe een belast verleden en negatieve familiebanden kunnen bijdragen aan een gebrek aan steun.

Verhaal van een medewerker: "Moeder heeft een zware jeugd gehad, heeft onder toezicht gestaan, heeft het contact met haar ouders (opa en oma) jaren geleden verbroken vanwege huiselijk geweld, ernstige mishandeling en verwaarlozing. Moeder is tijdens de zwangerschap gevlucht naar een blijf-van-mijn-lijfhuis vanwege huiselijk geweld door vader. Moeder werkt niet o.a. vanwege de zorg voor dochter en heeft vriendinnen die allemaal werken. Moeder staat dus best wel alleen voor de opvoeding van haar dochter."

Inzet van netwerk als onderdeel van interventie: Er zijn ook situaties waarin het netwerk wel wordt ingezet, maar met gemengde resultaten. Bijvoorbeeld, een dochter verbleef bij haar tante, maar dit leidde uiteindelijk tot escalaties en tijdelijke plaatsing in een jeugdzorginstelling. Hoewel het netwerk hier aanvankelijk een opvangmogelijkheid bood, bleek het niet stabiel genoeg om duurzame ondersteuning te bieden.

Verhaal van een medewerker: "Een aantal weken verder werd ik gebeld door moeder dat haar dochter was weggelopen en ze had het vermoeden dat ze bij haar tante zou zijn. In het hele systeem is er ook van alles aan de hand, veel ruzies onderling met familie en ook allemaal veel meegemaakt. Uiteindelijk is dochter een aantal weken bij <familielid> geweest, en heb ik veel telefonisch contact gehad met haar. Na een escalatie bij <familielid> en niet meer terug te kunnen naar huis heb ik samen met de casemanagers geregeld dat ze tijdelijk naar een jeugdzorginstelling kon. Dit had zoveel impact op haar dat ze daar ook is weggelopen en uiteindelijk weer bij moeder terechtkwam."

Deze verhalen laten zien dat hoewel een sterk netwerk ideaal is voor de ondersteuning van gezinnen, de realiteit vaak anders is. Het ontbreken van een netwerk of de aanwezigheid van een schadelijk netwerk maakt het des te belangrijker voor medewerkers om dit aspect zorgvuldig te evalueren en, waar mogelijk, bij te dragen aan het opbouwen of verbeteren van

ondersteunende sociale banden voor de gezinnen die zij begeleiden.

5.4 Hulpvragen

5.4.1 Thematische analyse van verhalen van gezinnen en medewerkers

Uit de thematische analyse van zowel gezinnen (Tabel 6) als medewerkers (Tabel 7) komt duidelijk naar voren dat opvoeding en onderwijs/school de meest voorkomende hulpvragen zijn. Dit wijst op een gemeenschappelijk probleemgebied dat centraal staat in de ondersteuning van zowel gezinnen als hulpverleners.

Andere veelgenoemde hulpvragen zoals sociale vaardigheden, onbegrepen gedrag, psychiatrische problematiek en ASS (autismespectrumstoornis) komen ook in beide tabellen prominent naar voren. Dit duidt op een consistente behoefte aan hulp op deze terreinen en bevestigt dat deze kwesties vaak een belangrijke rol spelen in de dagelijkse uitdagingen van gezinnen.

Gezinnen

Bij de hulpvragen van gezinnen worden daarnaast financiële en praktische zaken (38 keer), scheiding gerelateerde hulp (36), en psychiatrische (33) en medische problematiek (29) vaak genoemd. Dit benadrukt de breedte van de uitdagingen waar gezinnen mee te maken hebben, variërend van economische moeilijkheden tot relationele, psychische en medische problemen.

Medewerkers

Voor medewerkers komt de overbelasting van alleenstaande ouders (25) en huiselijk geweld en agressie (31) als opvallende

thema's naar voren, samen met overbelasting (18) en huisvesting (9). Dit geeft aan dat medewerkers naast de specifieke problemen van kinderen ook geconfronteerd worden met bredere contextuele en sociale problemen binnen gezinnen.

Interessant is dat medewerkers aanzienlijk minder vaak financiële en praktische zaken (7) en huisvesting (9) noemen, wat kan suggereren dat deze kwesties mogelijk onderschat worden of minder zichtbaar zijn in de professionele context. Anderzijds melden medewerkers specifieke problemen zoals thuiszitten (6) en diverse hulpvragen die minder frequent voorkomen (4 of minder keer), wat kan wijzen op een bredere waaier aan problemen die zij signaleren in hun werk.

Overeenkomsten en verschillen

Beide tabellen tonen dat opvoeding, onderwijs/school, sociale vaardigheden, onbegrepen gedrag en psychiatrische problematiek centraal staan in de hulpvragen. Dit wijst op een gedeeld inzicht tussen gezinnen en hulpverleners in de kernproblemen die aangepakt moeten worden.

Echter, de discrepantie in het aantal keren dat financiële en praktische zaken genoemd worden door gezinnen (38) versus medewerkers (7), evenals het verschil in aandacht voor huisvesting, kan erop wijzen dat hulpverleners soms de economische en praktische uitdagingen van gezinnen minder prominent zien of minder prioriteren.

Conclusie

De thematische analyse van hulpvragen uit verhalen van zowel gezinnen als medewerkers laat een duidelijk en consistent beeld zien van de belangrijkste problemen die in de jeugdhulpverlening aangepakt moeten worden. Opvoeding en onderwijs/school worden door beide groepen het vaakst genoemd, wat wijst op hun centrale rol in de dagelijkse uitdagingen van gezinnen. Andere prominente hulpvragen zoals sociale vaardigheden, onbegrepen gedrag, psychiatrische problematiek en ASS benadrukken de breedte van de problemen waarmee zowel gezinnen als hulpverleners te maken hebben.

De verscheidenheid van de hulpvragen, van financiële en praktische zaken tot cultuursensitieve ondersteuning en huiselijk geweld, illustreert de complexiteit van de problemen die gezinnen ervaren. Dit past in het huidige tijdsbeeld, waarin veel jongeren kampen met mentale problemen. Het is duidelijk dat jeugdhulpverlening een multidimensionale aanpak vereist die niet alleen gericht is op de directe zorg voor kinderen, maar ook op bredere sociale en contextuele factoren.

De aanzienlijke overeenkomsten tussen de hulpvragen die door gezinnen en medewerkers worden gemeld, wijzen op een gedeeld begrip van de kernproblemen. Dit betekent dat er een goede afstemming is tussen de percepties van gezinnen en hulpverleners over waar de belangrijkste behoeften liggen. Voor onderzoekers betekent dit dat de verzamelde data robuust is en de werkelijke hulpbehoeften van de doelgroep nauwkeurig weerspiegelt.

Deze bevindingen onderstrepen de noodzaak voor een integrale benadering in de jeugdhulpverlening, waarbij niet alleen acute zorgbehoeften worden aangepakt, maar ook de bredere contextuele en maatschappelijke factoren die gezinnen beïnvloeden. Het belang van een sterke samenwerking tussen gezinnen en hulpverleners wordt benadrukt door de gedeelde inzichten in de hulpvragen, wat bijdraagt aan een effectievere en meer gerichte ondersteuning.

Kortom, de overeenkomsten tussen de gemelde hulpvragen door gezinnen en medewerkers bevestigen de validiteit van de problemen en benadrukken het belang van een geïntegreerde aanpak in de jeugdhulpverlening, waarbij zowel directe als contextuele factoren in ogenschouw worden genomen.

Hulpvraag	Aantal keren genoemd
Opvoeding	64
Onderwijs/school	60
Sociale vaardigheden	42
Financieel/praktische zaken	38
Scheiding gerelateerd	36
Onbegrepen gedrag	34
Psychiatrische problematiek	33
Medische problematiek	29
Weerbaarheid	21
ASS	18
Alleenstaand ouderschap	13
Cultuursensitief	9
Angst	7
Onveiligheid en criminaliteit	6
Huiselijk geweld en agressie	6
Hoogbegaafdheid	4

Tabel 6- Hulpvragen uit thematische analyse verhalen gezinnen

Hulpvraag	Aantal keren genoemd
Opvoeding	93
Onderwijs/school	65
Weerbaarheid	44
Psychiatrische problematiek	44
Onbegrepen gedrag	39
Huiselijk geweld en agressie	31
Sociale vaardigheden	27
ASS	25
Alleenstaand ouderschap	25
Scheiding gerelateerd	24
Overbelasting	18
Cultuursensitief	15
Medische problematiek	12
Huisvesting	9
Financieel/praktische zaken	7
Thuiszitten	6
Diverse hulpvragen 4 keer of minder genoemd (o.a. Angst, hoogbegaafdheid, criminaliteit, ADHD, eetstoornis)	9

Tabel 7- Hulpvragen uit thematische analyse verhalen medewerkers

5.4.2 Type opvoedingsvraagstukken (gezinnen)

De fragmenten uit de verhalen van gezinnen die als 'opvoeding' zijn gecodeerd, tonen de verschillende opvoedingsvraagstukken waarmee gezinnen te maken hebben, variërend van gedragsregulatie en structuur tot communicatie, veiligheid en specifieke levensgebeurtenissen.

Gedragregulatie

Voorbeeldverhaal: "Ons kind had heel veel moeite met emotiebeheersing. Zichzelf slaan, verveeld op de opvang omdat ie eigenlijk klaar was voor school. We wilden hem helpen z'n emoties te controleren en leren begrijpen. Alles emoties zijn oké en mogen er zijn alleen er zijn grenzen aan hoe je die uit. Bijvoorbeeld slaan is niet oké, of spugen. Het gaat nu beter, paar maanden verder op school. Soms nog steeds oncontroleerbare woedeaanvallen maar we weten beter hoe we ermee om moeten gaan."

Structuur en routine

Voorbeeldverhaal: "Mijn zoon is eerst bij <naam organisatie> geweest (8,5 jaar). Zij gaven aan dat mijn zoon geen hulpvraag heeft maar dat ik als moeder opvoedondersteuning nodig heb. Zoon vertoont druk gedrag, is claimend, is op zoek naar veel nabijheid. Moeder (ik) zat zelf in een burn-out waardoor het drukke gedrag van mijn zoon extra vermoeiend was voor mij. Ik merkte dat ik hierdoor wat getriggerd werd en snel boos werd. Ik wilde wat handvatten hoe rustig te blijven en leren hoe hij zichzelf kan vermaken."

Omgaan met specifieke omstandigheden (zoals ASS)

Voorbeeldverhaal: "Vorig jaar is vastgesteld dat mijn kind autisme en ontwikkelingsachterstand heeft. De kinderarts heeft hem vorig jaar doorverwezen naar <naam organisatie>. Wij hebben de coach van <naam organisatie> gezien, zij is iets meer dan 10 keer op huisbezoek geweest. Toen heeft ze gezegd dat zij moet stoppen. Eind vorig jaar heeft ze een melding gedaan bij het WIJ team voor begeleiding voor mijn kind. In mei 2024 heb ik pas gehoord dat wij ondersteuning gaan krijgen van Basis Jeugdhulp."

Communicatie en relatie binnen het gezin

Voorbeeldverhaal: "Hoe kan ik met haar communiceren over dit soort dingen, dat we wat eruit kunnen krijgen? Want ik maakte me wel zorgen iedere keer. Het was altijd gillen en janken en krijsen. Ik had zoiets: ik weet het niet meer, ik zag het niet zitten."

Veiligheid en stabiliteit

Voorbeeldverhaal: "Zorgen over de situatie bij de andere ouder en signalen van onze zoon. Rust en stabiliteit en dat mijn kind zich veilig en fijn voelt."

Zelfzorg en stress management

Voorbeeldverhaal: "Ik wilde wat handvatten hoe rustig te blijven en leren hoe hij zichzelf kan vermaken. Voor mijzelf zou ik meer willen doen aan zelfzorg en wat tools krijgen hoe mijn zoon zich prettig voelt en leren dat claimen niet nodig is."

Ondersteuning bij specifieke levensgebeurtenissen (zoals scheiding)

Voorbeeldverhaal: "Mijn ex-man is een probleemdrinker en bracht bijkomende problemen mee naar huis af en toe. Tevens is hij slachtoffer van ernstige verwaarlozing. Helaas ziet mijn ex-man deze problematiek niet of voor een klein deel, maar hiermee weet hij niet onze zoon goed te verzorgen en te begeleiden. Ik heb de hoop moeten opgeven en een halt te roepen aan een generatie lang probleem in mijn ex zijn familie en wil mijn zoon beschermen en geen slachtoffer te laten zijn van dit probleem."

5.4.3 Opvoedingsvraagstukken in verhalen gezinnen en medewerkers

Zowel de opvoedingsvraagstukken die uit verhalen van gezinnen als uit verhalen van medewerkers naar voren komen, tonen vergelijkbare thema's en uitdagingen. Beide groepen noemen gedragregulatie, structuur en routine, communicatie, veiligheid en stabiliteit als belangrijke punten van aandacht. Dit wijst op een gedeelde perceptie van de centrale problemen binnen gezinnen, wat de consistentie en betrouwbaarheid van de verzamelde data benadrukt. Voorbeeldverhalen uit beide groepen laten zien hoe ouders ondersteuning zoeken bij het omgaan met specifieke omstandigheden zoals ASS, het verbeteren van

gezinscommunicatie en het creëren van een veilige en stabiele omgeving voor hun kinderen.

Er zijn echter ook enkele verschillen in de nadruk en specifieke situaties die worden beschreven. Gezinnen richten zich vaak meer op de emotionele aspecten en zelfzorg, zoals het vinden van rust en manieren om met stress om te gaan. Medewerkers benadrukken daarnaast vaker de systemische aspecten, zoals de noodzaak van consistentie en duidelijke regels, en de impact van ouderschapsgeschiedenis op huidige opvoedingspraktijken. Ook specifieke levensgebeurtenissen, zoals scheiding en de invloed van verslavingen binnen het gezin, komen in beide groepen naar voren, maar worden door medewerkers vaak in bredere contexten geplaatst. Deze verschillen in perspectief kunnen inzicht bieden in hoe ondersteuning nog beter kan worden afgestemd op de behoeften van gezinnen.

Systemische aspecten en consistentie

Voorbeeldverhaal: "Samen met moeder naar dagstructuur gekeken en gezamenlijk oplossingen bedacht voor datgene wat belemmerend was. Zo heeft zowel zij als haar dochter twee keer daags een pauze moment. Voorheen werden ze veel geprikkeld en was er continu hersenactiviteit wat ervoor zorgde dat ze verward raakte over haar dagtaken. Nu ontbijten ze samen evenals het avondeten waarin ze leuke, luchtige gesprekken hebben over wat eenieder heeft beleefd. Ook hebben ze gezamenlijk een agenda om overzicht te creëren voor elkaar. Door gesprekken te voeren met moeder en dochter kunnen zij meer empathie opbrengen voor de situatie van elkaar. Dit zorgt voor een gezamenlijk draagvlak."

Voorbeeldverhaal: "Tijdens het huisbezoek praten we over alledaagse dingen en daar waar ik iets moois zag gaf ik een compliment. Na deze zes weken was ik door de keuring. Op het moment dat we hierover in gesprek gingen kwam moeder meteen met diverse vragen waar ze tegenaan liep in de opvoeding. Dat was heel mooi om te zien. Het was goed dat ik er kwam en ze stond nu letterlijk open voor hulp. Moeder is degene die nu contact met me zoekt als ze vragen heeft, ze heeft helemaal geen schroom qua vragen. Ouders blijken het best heel goed te doen in de opvoeding van hun kind."

Specifieke levensgebeurtenissen en bredere context

Voorbeeldverhaal: "Moeder geeft aan dat zij zich zorgen maakt om de veiligheid wanneer zij bij vader thuis is. Vader heeft een lichamelijke beperking en heeft voorheen een drugsverslaving gehad. De gesprekken tussen vader en moeder verliepen emotioneel. Voornamelijk doordat vader zich aangevallen voelde in de belangrijkste rol van zijn leven; zijn vaderschap."

Voorbeeldverhaal: "Er komt een vraagstuk van ouders binnen waarin er hulp gevraagd wordt van hoe om te gaan met het gedrag van hun kind. Het gedrag van hun zoon is momenteel niet meer te dragen door de slapeloze nachten en de hevige boze buien die uit het niets lijken te ontstaan. We weten het niet meer en zouden graag hulp hierbij willen. Tijdens de eerste weken vertelde vader mij iets in goed vertrouwen wat behoorlijke impact heeft op onze begeleiding maar ook het gezin. De vader heeft een medische diagnose. Doordat de verwachtingen niet fraai zijn, doet dit veel met het gezin maar ook met de gemoedstoestand van vader en direct een appel op zijn vaderschap. Want wanneer de vermoeidheid of klachten extreem zijn kan vader niet beschikbaar zijn voor zijn gezin."

5.4.4 Type interventies

Uit de thematische analyse van verhalen van gezinnen (Tabel 8) blijkt dat de meest genoemde interventies binnen de basis jeugdhulp ouderbegeleiding (49 keer), individuele begeleiding (46 keer) en gezinsbegeleiding (43 keer) zijn. Dit wijst erop dat de ondersteuning zich voornamelijk richt op het bieden van directe, persoonlijke hulp aan zowel ouders als kinderen binnen het gezin. Minder vaak genoemde interventies zoals inzet van eigen netwerk (9 keer), inzet van informeel netwerk (4 keer), groepsgerichte aanpak (3 keer), lichaamsgerichte interventies (1 keer) en basisbehandeling (1 keer) suggereren dat er minder nadruk ligt op bredere en sociaal-omgevingsgerichte benaderingen. Deze focus op directe begeleiding binnen het gezin weerspiegelt een behoefte aan nauwgezette en persoonlijke ondersteuning, die essentieel is voor het aanpakken van de complexe en individuele uitdagingen waarmee gezinnen en jeugdigen worden geconfronteerd.

Interventies	Aantal keren genoemd
Ouderbegeleiding	49
Individuele begeleiding	46
Gezinsbegeleiding	43
Inzet eigen netwerk	9
Inzet informeel netwerk	4
Groepsgericht	3
Lichaamsgericht	1
Behandeling basis	1

Tabel 8- Interventies uit thematische analyse verhalen gezinnen

5.4.5 Aansluiting interventies op hulpvragen

Uit de thematische analyse van zowel gezinnen als medewerkers blijkt dat opvoeding en onderwijs/school de meest voorkomende hulpvragen zijn, gevolgd door sociale vaardigheden, onbegrepen gedrag, psychiatrische problematiek en ASS (autismespectrumstoornis). Deze hulpvragen geven een duidelijk beeld van de kernproblemen waarmee gezinnen en hulpverleners te maken hebben. De interventies die het vaakst genoemd worden, zoals ouderbegeleiding, individuele begeleiding en gezinsbegeleiding, sluiten goed aan bij deze hulpvragen doordat ze directe, persoonlijke ondersteuning bieden.

Aansluiting van interventies op hulpvragen

Ouderbegeleiding: Deze interventie is cruciaal voor het aanpakken van opvoedingsproblemen en het ondersteunen van ouders in hun rol. Het biedt ouders de nodige tools en inzichten om effectief om te gaan met de uitdagingen die hun kinderen ondervinden, wat direct aansluit bij de veelgenoemde hulpvragen rondom opvoeding.

Individuele Begeleiding: Individuele begeleiding helpt bij het verbeteren van sociale vaardigheden en het omgaan met psychiatrische problematiek en ASS. Individuele begeleiding kan inspelen op de specifieke hulpvragen van het kind, wat essentieel is gezien de variëteit aan hulpvragen.

Gezinsbegeleiding: Deze interventie richt zich op de dynamiek binnen het gezin en helpt bij het verbeteren van de communicatie en samenwerking tussen gezinsleden. Dit is vooral relevant voor

hulpvragen die te maken hebben met onbegrepen gedrag en sociale vaardigheden.

Behoefte aan bredere, sociaal-omgevingsgerichte Interventies

Hoewel de bovengenoemde interventies goed aansluiten bij de directe hulpvragen, geven de hulpvragen van gezinnen aan dat er ook een behoefte is aan bredere, sociaal-omgevingsgerichte interventies. Deze interventies zijn minder vaak genoemd, wat suggereert dat er mogelijk een lacune is in de huidige jeugdhulpverlening.

Financiële en praktische zaken: Gezinnen noemden financiële en praktische hulp veel vaker dan medewerkers. Dit verschil kan erop wijzen dat economische moeilijkheden een onderliggende factor zijn die veel van de gedrags- en opvoedingsproblemen verergeren. Interventies zoals inzet van eigen en informeel netwerk kunnen hierop inspelen door sociale steun te mobiliseren en praktische hulp te bieden.

Scheiding gerelateerde hulp en huiselijk geweld: De frequentie waarmee deze hulpvragen worden genoemd, benadrukt de noodzaak van interventies die zich richten op het herstellen en versterken van de gezinsstructuur en het bieden van een veilige omgeving. Dit vereist een bredere aanpak waarbij ook juridische en maatschappelijke ondersteuning wordt betrokken.

Conclusie

De huidige interventies in de basis jeugdhulp sluiten goed aan bij de directe hulpvragen van gezinnen, zoals opvoeding, sociale vaardigheden en gedragsproblemen. Echter, de thematische

analyse van de hulpvragen wijst ook op de noodzaak van bredere, sociaal-omgevingsgerichte interventies die zich richten op economische moeilijkheden, scheidingsproblematiek en huiselijk geweld. Deze bredere interventies zouden niet alleen de acute zorgbehoeften aanpakken, maar ook de contextuele factoren die bijdragen aan de problemen binnen gezinnen, wat zou leiden tot een meer integrale en effectieve jeugdhulpverlening. Het is essentieel dat jeugdhulpverleners zich bewust blijven van de bredere sociale context waarin gezinnen functioneren en interventies daarop afstemmen om de algehele effectiviteit van de hulpverlening te verbeteren.

5.5 Samenwerking tussen professionals

5.5.1 Kenmerken van goede samenwerking tussen professionals in de jeugdhulp

Figuur 38 laat zien hoe duidelijk het voor medewerkers is welke rol iedere professional (binnen en buiten basis jeugdhulp) speelt in de ondersteuning van gezinnen. De mate van duidelijkheid varieert, maar een significant deel van de verhalen bevindt zich in het bereik van zeer tot volstrekte duidelijkheid. Dit suggereert dat er over het algemeen een goede mate van begrip is over de verantwoordelijkheden binnen het stelsel van jeugdhulp, wat essentieel is voor effectieve samenwerking. Kenmerken van goede samenwerking zijn:

Transparante communicatie

Transparantie en open communicatie tussen professionals en gezinnen zorgt voor een duidelijke rolverdeling en vergemakkelijkt samenwerking.

Ondersteuning en sparring met collega's

Regelmatige ondersteuning en de mogelijkheid om te sparren met collega's bevorderen een consistente aanpak en vergroten het vertrouwen in het team.

Gezamenlijke doelen en betrokkenheid

Het hebben van gezamenlijke doelen en de betrokkenheid van alle partijen zorgen voor een effectieve samenwerking en betere resultaten.

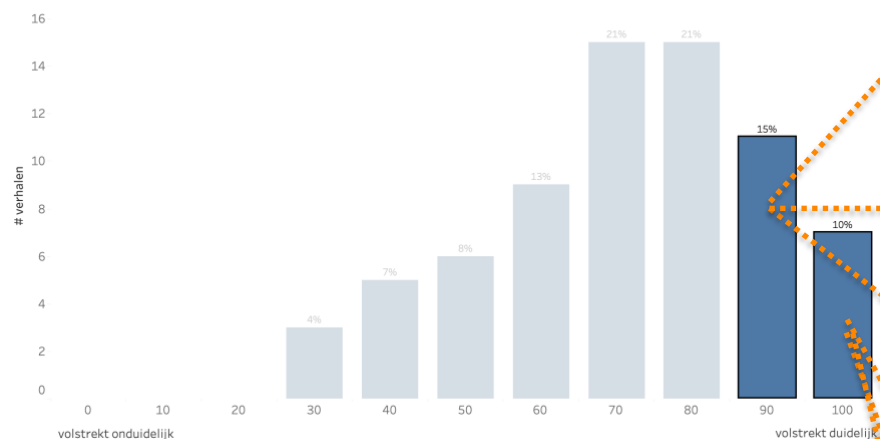
Professionele ondersteuning en training

Continue professionele ontwikkeling en training zorgen ervoor dat medewerkers goed uitgerust zijn om effectieve ondersteuning te bieden.

Conclusie

Deze selectie van verhalen laat zien dat goede samenwerking wordt gekenmerkt door transparante communicatie, flexibiliteit, ondersteuning van collega's, gezamenlijke doelen, professionele training, en respect. Deze elementen zorgen voor een effectieve en coherente benadering van de ondersteuning, wat leidt tot betere resultaten voor de gezinnen.

Welke professionals (zowel binnen als buiten basis jeugdhulp) wat deden bij dit gezin was voor mij ...

Figuur 38- Selectie van verhalen van medewerkers die aangeven dat zeer tot volstrekt duidelijk is welke professional wat doet in de ondersteuning

Voorbeeld transparantie en open communicatie: "Door onze eerste stappen qua openheid, transparantie en eerlijkheid heb ik me kunnen positioneren in het gezin als een kennis en niet als hulpverlener. Dit maakte dat gesprekken makkelijker en soepeler verliepen dan andere."

Voorbeeld flexibiliteit en geduld: "Doordat er geen druk vanuit productie of urenverantwoording bij Basis Jeugdhulp is, kon ik de tijd nemen om te wachten totdat moeder toe was aan een tweede gesprek. Rekeninghoudend met wat het gezin allemaal heeft meegemaakt, gunde ik moeder de tijd die zij nodig had."

Voorbeeld ondersteuning en sparring met collega's: "Wat mij helpt is de steun die ik ontvang van casemanagers, praktijkbegeleiders en gedragswetenschapper. Vooral de gedragswetenschapper begeleidt mij hier erg goed in. Door mijn ervaring in de verschillende zorginstellingen lukt het mij goed om aan te sluiten bij de jeugdigen."

Voorbeeld gezamenlijke doelen en betrokkenheid: "Het fijne binnen deze casus was dat er vanuit moeder en zoon de bereidheid was om te veranderen. Beide stonden open voor feedback en adviezen waardoor de samenwerking soepel verliep."

Voorbeeld professionele ondersteuning en training: "Door de diversiteit van de collega's heb ik tips en tricks meegekregen die ik kan inzetten. Door de training van bokscoaching heb ik hem tools geleerd."

Voorbeeld respect en erkenning: "Ik heb aan het begin geïnvesteerd in een goede relatie met moeder. Door haar voornamelijk aan te horen en erkenning te tonen, kregen we al snel een band en merkte ik dat ze mij meer begon te vertrouwen."

5.5.2 Aandachtspunten voor versterken samenwerking

Uit de verhalen van medewerkers die aangeven dat het niet echt duidelijk is welke professional wat doet in de ondersteuning (Figuur 39) komen de volgende aandachtspunten voor verbetering van samenwerking naar voren:

Duidelijke rolverdeling

Vaak is er onduidelijkheid over wie welke taken op zich neemt binnen een team van hulpverleners. Het implementeren van duidelijke taakomschrijvingen en verantwoordelijkheden voor elke professional kan helpen bij het verminderen van verwarring en overlap in de werkzaamheden.

Communicatie

Gebrek aan effectieve communicatie tussen de verschillende professionals kan leiden tot misverstanden en inefficiëntie. Regelmatige teamvergaderingen en het gebruik van gedeelde communicatieplatforms kunnen helpen om de communicatie te stroomlijnen en ervoor te zorgen dat iedereen op de hoogte is van de laatste ontwikkelingen en plannen.

Coördinatie en samenwerking

Een gebrek aan coördinatie kan resulteren in dubbele inspanningen of gemiste kansen voor interventies. Aanstelling van een coördinator of teamleider die verantwoordelijk is voor het overzicht en de coördinatie van de verschillende activiteiten en interventies.

Transparantie in procedures

Onbekendheid met of onduidelijkheid over procedures en protocollen kan de samenwerking belemmeren. Het verstrekken van duidelijke, gemakkelijk toegankelijke documentatie over procedures en protocollen aan alle teamleden kan helpen om iedereen op één lijn te krijgen.

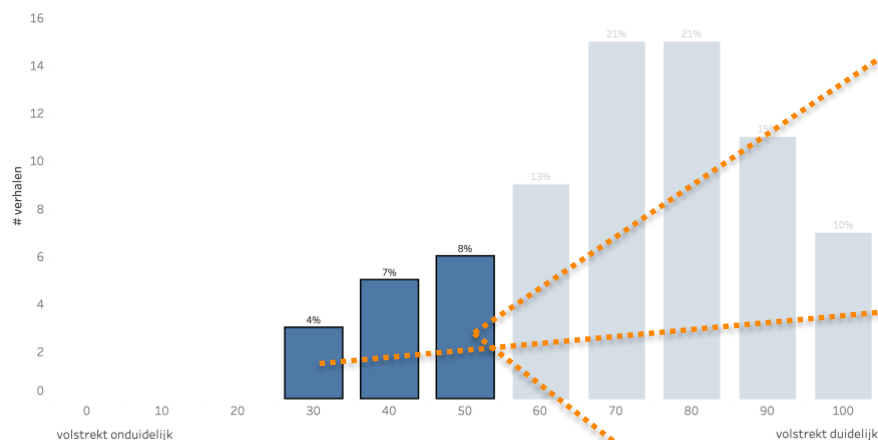
Feedbackmechanismen

Een gebrek aan feedbackmechanismen kan ervoor zorgen dat problemen in de samenwerking niet worden geïdentificeerd of aangepakt. Regelmatige feedbacksessies onder teamleden kunnen waardevolle inzichten bieden en helpen bij het voortdurend verbeteren van de samenwerking.

Training en ontwikkeling

Soms ontbreekt het aan training in samenwerkingsvaardigheden en kennis van elkaars vakgebieden. Het organiseren van gezamenlijke trainingssessies en workshops kan helpen om de kennis te vergroten en de samenwerking te verbeteren.

Welke professionals (zowel binnen als buiten basis jeugdhulp) wat deden bij dit gezin was voor mij ...

Figuur 39- Selectie van verhalen van medewerkers die aangeven dat niet echt duidelijk is welke professional wat doet in de ondersteuning (score lager dan 60 op schaal van 0-100)

Voorbeeldverhaal duidelijke rolverdeling: "Moeder is lang slachtoffer geweest van huiselijk geweld, en is hiervoor gevlucht met haar kinderen uit haar woonplaats. Is in een opvang geplaatst en heeft hierna een huis toegewezen gekregen in een andere gemeente. Via de casemanagers ben ik met collega's in het gezin betrokken geraakt. In deze casus is het vooral belangrijk aan onze ondersteuning dat het gezin stabiliseert. Wat mij hierbij helpt is het onderlinge contact met collega's. Waar ik hierbij tegenaanloop is dat er veel mensen betrokken zijn, en dit contact niet altijd goed verloopt. "

Voorbeeldverhaal communicatie: "Wat mij helpt, maar op hetzelfde moment ook lastig is, is dat je op een school met veel verschillende partijen samen werkt. School, BJH, ouders en eventuele andere zorgaanbieders. Hierin heeft ieder een eigen werk en zienswijze. Dit zorgt voor een breed perspectief, maar soms kan dit ook botsen wanneer de perspectieven over de ondersteuning verschillen."

Voorbeeldverhaal coördinatie en samenwerking: "Moeder heeft een bijstand, zorgt op dit moment alleen voor haar zoons. Vorig jaar is er een veilig thuis melding geweest over vader, waar de kinderen om het weekend naar toe gingen. De moeder had weinig vertrouwen in de hulpverlening door nare ervaringen. Na niet serieus genomen worden. Dit dreigde nu ook te gebeuren. Door gebrek aan vertrouwen las ze appjes en mailtjes van collega's verkeerd. Gelukkig liet ze me dat lezen zodat ik kon uitleggen hoe ze het ook kon opvatten. En zo kreeg ze steeds meer vertrouwen in het WIJ-team. Doordat ze meer vertrouwen kreeg liet ze ons ook meer toe. Ik ging haar zoon Spelbegeleiding geven, daarin liet haar zoon zien welke traumatische ervaring hij had opgedaan door het letterlijk na te spelen met mij als hem. Op de school gaat het nu niet goed, de aanpak vanuit school is niet passend bij haar zoon, hij zit op speciaal basisonderwijs. Samen gaan we kijken naar scholen en samen hebben we gesprekken of de gebeurtenissen op de school die ervoor zorgen dat hij geschorst wordt onterecht. Ik merk meer vertrouwen in moeder dat ik meekijk bij ieder stap die ze neemt en meega. Ook zie ik haar zoon elke week. Het zorgt ervoor dat ze zich gesteund voelt en de weg weet te bewandelen die er voor zorgt dat het weer goed gaat. "

5.5.3 Samenwerking binnen basis jeugdhulp

Uit de thematische analyse van verhalen van medewerkers binnen de basis jeugdhulp komen vier belangrijke kenmerken van samenwerking naar voren: een sterk teamgevoel, het sparren met collega's, de sfeer in het team, en de bereidheid om elkaar te helpen. Deze kenmerken vormen de ruggengraat van een effectieve en ondersteunende werkomgeving en dragen bij aan de kwaliteit van de geboden jeugdhulp.

Teamgevoel: Een sterk teamgevoel is essentieel in de basis jeugdhulp. Medewerkers voelen zich ondersteund en vertrouwd door hun collega's, wat bijdraagt aan een gevoel van gezamenlijkheid en solidariteit. Dit zorgt ervoor dat medewerkers zich gewaardeerd voelen en gemotiveerd zijn om samen te werken aan de gemeenschappelijke doelen van het team.

"Ik denk dat het een klus wordt en hulp nodig heeft om alles in goede te kunnen vormgeven. Ik heb daar alle vertrouwen in want mijn ervaring hoe kort ook bij de basisjeugdhulp is zeer positief. Ze kijken in alle vertrouwen mee en iedereen wil je altijd wel helpen. Het voelt heel goed!"

Sparren met collega's: Actieve samenwerking en het delen van ideeën en oplossingen zijn cruciaal voor het succes van jeugdhulpteams. Het regelmatig sparren met collega's biedt de mogelijkheid om verschillende perspectieven te horen en samen tot de beste aanpak voor diverse casussen te komen. Deze open communicatielijnen verbeteren niet alleen de kwaliteit van de hulpverlening, maar zorgen er ook voor dat medewerkers zich gehoord en gesteund voelen.

"Het helpt me om te sparren met een directe collega maar ook met moeder te prioriteren wat voor nu de belangrijkste gebeurtenis of vraag is waar we mee aan de slag gaan."

Sfeer in het team: Een positieve en ondersteunende sfeer binnen het team is van groot belang. Een goede werkomgeving waarin medewerkers zich op hun gemak voelen, leidt tot meer voldoening en een hogere productiviteit. Positieve interacties en een aanmoedigende omgeving helpen bij het opbouwen van sterke, duurzame werkrelaties.

"Gelukkig is er een hele mooie samenwerking ontstaan tussen casemanagers, gezinsondersteuner, gezinscoach en gedragswetenschappers. Erg waardevol!"

Elkaar helpen: De bereidheid om elkaar te helpen en samen te werken aan gemeenschappelijke doelen is een fundamenteel kenmerk van een effectief team. Medewerkers die klaarstaan om elkaar te ondersteunen, dragen bij aan een cultuur van samenwerking en wederzijdse hulp. Dit zorgt ervoor dat iedereen binnen het team kan vertrouwen op de steun van collega's, wat de effectiviteit en het welzijn van het hele team bevordert.

"De ondersteuning die ik heb gekregen heb tot nu toe van mijn team is erg waardevol. Ze geven mij veel vrijheid en zelfvertrouwen om mijn eigen te ontwikkelen."

De aanwezigheid van deze kenmerken in ongeveer de helft van de verhalen van medewerkers wijst erop dat, hoewel er een aanzienlijke basis is voor goede samenwerking en ondersteuning, er ook nog ruimte is voor verbetering om deze positieve ervaringen uniform te maken voor alle medewerkers.

6 Leren en ontwikkelen

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste leeropbrengsten die de projectgroep heeft verkregen uit de gezamenlijke analyse van de data uit de impactmeting en welke inzichten en vervolgvragen hieruit voortkomen. Deze inzichten en vervolgvragen kunnen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de basis jeugdhulp.

Betekenisgeving (sensemaking) is in de impactmeting primair een gezamenlijke taak van medewerkers, beleidsadviseurs en andere belanghebbenden in het werkveld. Mensen zijn minder geneigd te handelen op advies van een buitenstaander en willen liever zelf patronen in data ontdekken, interpreteren en beslissingen nemen.

Een standaard onderdeel van het proces van monitoren, leren en evalueren zijn daarom sensemaking-sessies met alle medewerkers van basis jeugdhulp en met belanghebbenden. We geven de belangrijkste leeropbrengsten van de projectgroep weer met als doel om ook samen met anderen in het werkveld in dialoog de resultaten en leeropbrengsten te valideren en te vertalen naar concrete acties en verbeteringen in de basis jeugdhulp.

6.1 Matching van medewerker en gezin

De consensus van de gezamenlijke analyse is dat de matching tussen medewerker en gezin de meest bepalende factor is voor effectieve ondersteuning van gezinnen. Een goede match zorgt ervoor dat de medewerker niet alleen qua expertise en ervaring,

maar ook op persoonlijk vlak aansluit bij de behoeften en verwachtingen van het gezin. Dit vergroot de kans op het opbouwen van een vertrouwde en effectieve werkrelatie, wat uiteindelijk leidt tot betere ondersteuning en meer tevreden gezinnen. De geïdentificeerde factoren van tevredenheid, zoals persoonlijke aandacht, toegankelijkheid, praktische ondersteuning, emotionele steun, vertrouwen en continuïteit, kunnen dienen als criteria in het matchingproces. Door deze factoren mee te nemen bij het koppelen van medewerkers aan gezinnen, wordt de kans op een succesvolle samenwerking en tevredenheid over de geboden ondersteuning aanzienlijk vergroot.

Uit de statistische analyse blijkt dat het in de matching niet uitmaakt waar gezinnen wonen en wat de leeftijden van de jeugdigen zijn. Dit betekent dat de criteria voor een goede match universeel toepasbaar zijn, ongeacht de geografische locatie van het gezin of de leeftijd van de kinderen. Hierdoor kan de focus volledig liggen op de persoonlijke klik en de inhoudelijke aansluiting tussen medewerker en gezin, wat de kwaliteit van de ondersteuning ten goede komt.

Een belangrijke vraag om met alle medewerkers op te reflecteren is of de basis jeugdhulp in de huidige vorm optimaal is georganiseerd om, gezien de hulpvragen die er leven, de juiste ondersteuning te bieden. Wat is nodig voor een efficiënt en effectief jeugdhulp en –zorgsysteem? Hoe worden gezinnen het beste in hun kracht gezet? Is dit door een goede match van medewerker en gezin of door nabijheid en beschikbaarheid van ondersteuning binnen leefomgeving en woonwijk?

6.2 Doorleven doelstellingen basis jeugdhulp

Hoewel de tevredenheid met de ondersteuning over het algemeen positief is en zowel gezinnen als medewerkers de effectiviteit van de basis jeugdhulp in het bevorderen van zelfstandigheid erkennen, brengt het tempo van groei binnen de basis jeugdhulp met het aantal nieuwe medewerkers uitdagingen met zich mee.

Het bewust en bekwaam integreren van de doelstellingen in het dagelijks werk kan hierdoor bemoeilijkt worden. De resultaten uit de impactmeting kunnen hiervoor een vertekend beeld geven. Dit komt doordat nieuwe medewerkers mogelijk nog niet volledig ondergedompeld zijn in de doelstellingen van de basis jeugdhulp en nog niet volledig begrijpen hoe deze in de leefwereld van gezinnen kunnen worden toegepast. Hierdoor kunnen er verschillen ontstaan tussen de intenties van de basis jeugdhulp en de daadwerkelijke uitvoering.

De impactmeting maakt duidelijk hoe belangrijk het is dat de doelstellingen van de basis jeugdhulp bekend en doorleefd zijn onder de medewerkers om gezinnen effectief te ondersteunen. Dit benadrukt de noodzaak van voortdurende training en ondersteuning, zodat alle medewerkers de doelstellingen goed begrijpen en effectief kunnen toepassen.

Kernvragen voor reflectie:

- Hoe pas je de doelstellingen van de basis jeugdhulp toe in je dagelijkse werk, en welke uitdagingen kom je daarbij tegen?

- Welke ondersteuning en training heb je nodig om de doelstellingen van de basis jeugdhulp beter te integreren in je praktijk?

Deze vragen kunnen helpen om inzicht te krijgen in de huidige knelpunten en mogelijkheden voor verbetering, en om strategieën te ontwikkelen die bijdragen aan het bewust en bekwaam integreren van de doelstellingen basis jeugdhulp in de leefwereld van gezinnen.

6.3 Versterking van gemeenschapsgerichte jeugdhulp

Uit de impactmeting blijkt dat de basis jeugdhulp zich vooral richt op individuele en passende ondersteuning gezinnen. Hoewel deze benadering waardevol is en door gezinnen als positief wordt ervaren, kunnen ook andere manieren worden verkend om gezinnen efficiënter en effectiever te ondersteunen. Dit thema richt zich op het benutten van de mogelijkheden en voordelen van het versterken van de pedagogische en sociale basis in onze gemeenschap. Het doel is om een balans te vinden tussen individuele hulpverlening en gemeenschapsgerichte ondersteuning, en gezinnen te versterken door gebruik te maken van informele en eigen netwerken. Deze aanpak verbetert niet alleen de kwaliteit van de jeugdhulp, maar vergroot ook de veerkracht en zelfredzaamheid van gezinnen.

Hoewel de huidige interventies in de basis jeugdhulp goed aansluiten bij de directe hulpvragen van gezinnen, zoals opvoeding, sociale vaardigheden en gedragsproblemen, wijzen de hulpvragen van gezinnen ook op een behoefte aan bredere, sociaal-omgevingsgerichte interventies. Zo werd financiële en

praktische hulp veel vaker door gezinnen genoemd dan door medewerkers. Dit verschil kan erop wijzen dat economische moeilijkheden een onderliggende factor zijn die veel gedrags- en opvoedingsproblemen verergeren.

Daarnaast wordt hulp gerelateerd aan scheiding en huiselijk geweld vaak genoemd, wat de noodzaak benadrukt van interventies die zich richten op het herstellen en versterken van de gezinsstructuur en het bieden van een veilige omgeving. Deze bredere aanpakken zouden juridische en maatschappelijke ondersteuning moeten omvatten.

Kernvragen voor reflectie:

Om deze balans te bereiken en de ondersteuning van gezinnen te verbeteren, is het belangrijk om na te denken over verschillende aspecten van gemeenschapsgerichte jeugdhulp. Hieronder staan enkele kernvragen die kunnen helpen bij het reflecteren op en vormgeven van een sterkere gemeenschapsgerichte aanpak.

Verminderen van de belofte van individuele ondersteuning: Wat zou er gebeuren als we de belofte van individuele zorg wat kleiner maken en ons richten op het versterken van de pedagogische en sociale basis in onze gemeenschap? Hoe kunnen we dit realiseren zonder de kwaliteit van individuele hulpverlening uit het oog te verliezen?

Versterking van informele en eigen netwerken: Hoe kunnen we informele en eigen netwerken van gezinnen versterken?

Kennisdeling met lokale partners: Hoe kan effectiever worden samengewerkt met lokale partners om kennis te delen en een

breder collectief aanbod te creëren? Wat zijn de barrières en hoe kunnen deze worden overwonnen?

Deze vragen kunnen helpen om inzicht te krijgen in hoe we de gemeenschapsgerichte jeugdhulp kunnen versterken. Door te reflecteren op deze vragen, kunnen we strategieën ontwikkelen die niet alleen de individuele ondersteuning verbeteren, maar ook de sociale cohesie en steun binnen de gemeenschap vergroten. Dit kan uiteindelijk leiden tot een meer veerkrachtige en zelfredzame gemeenschap, waar gezinnen beter in staat zijn om zelf de regie te voeren over hun leven.

7 Nabeschuwing en vooruitblik

Leren door monitoren

Leren en ontwikkelen in de basis jeugdhulp is essentieel voor het verbeteren van ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen. Het proces richt zich op continue verbetering door reflectie en aanpassing aan veranderende behoeften. Dit leren vindt plaats op individueel en organisatorisch niveau, waarbij de focus ligt op het beter aansluiten bij de leefwereld van de gezinnen.

Leren door monitoring betekent dat het verzamelen en analyseren van data wordt gebruikt als een middel om te leren en te verbeteren, niet alleen om prestaties te meten. Het concept houdt in dat we systematisch zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens vastleggen en analyseren om inzichten te verkrijgen die leiden tot verbeteringen in de hulpverlening.

Leren door monitoring houdt in dat gegevens over basis jeugdhulp actief worden gebruikt om de aanpak te verbeteren. Door systematisch ervaringen en resultaten vast te leggen, kunnen we patronen en trends identificeren. Belanghebbenden, zoals jeugdigen, ouders, hulpverleners, managers en bestuurders, worden actief betrokken bij het reflectie- en evaluatieproces. Deze benadering maakt monitoring tot een cyclisch en interactief leerproces, waarin gegevensverzameling, analyse, reflectie en actie elkaar continu opvolgen. Dit zorgt ervoor dat monitoring een krachtig hulpmiddel wordt voor voortdurende verbetering en innovatie in de basis jeugdhulp.

Monitoring als verantwoording

Monitoring als verantwoording binnen de basis jeugdhulp in Groningen betekent dat het proces van verantwoording niet alleen administratief van aard is, maar een integraal onderdeel van het leerproces vormt. In plaats van dat degene die verantwoording vraagt de vorm en inhoud van de rapportage bepaalt, wordt dit gedaan door degene die de verantwoording aflegt. Dit creëert een wederkerige relatie tussen beleid en praktijk, waarbij ruimte is voor kritische vragen en reflectie.

Het monitoringsproces richt zich op het begrijpen van hoe afwegingen worden gemaakt, hoe men leert en zich verbetert, en hoe kernwaarden in de praktijk worden nageleefd. Door zelfreflectie, dialoog met cliënten en hun naasten, en interne en externe stakeholders, wordt verantwoording afgelegd op een manier die niet alleen inzicht biedt in de resultaten, maar ook in de processen en beslissingen die daaraan ten grondslag liggen.

Hierdoor wordt monitoring een levendig en betekenisvol onderdeel van de dagelijkse praktijk, gericht op het versterken van de maatschappelijke impact en het verbeteren van de kwaliteit van zorg en ondersteuning. Het zorgt ervoor dat leren en verantwoorden elkaar versterken, met als doel een gezamenlijke visie op en uitvoering van monitoren, leren, verbeteren en verantwoorden.

Beschouwing op het doorlopen proces van de impactmeting

Het proces van de narratieve impactmeting basis jeugdhulp is doorlopen met een focus op leren door monitoren en monitoring als verantwoording. Traditioneel ligt de nadruk in monitoringsprocessen op het gebruik van methoden, maar de geloofwaardigheid van de uitkomsten hangt af van het nut, de context en de toepassing ervan. Mensen leren, verbeteren en verantwoorden; niet programma's, organisaties of instellingen. Het proces van monitoren, leren, verbeteren en verantwoorden is mensenwerk, waarbij de persoonlijke betrokkenheid van degenen uit het werkveld, die met de uitkomsten aan de slag moeten, cruciaal is. Voor de projectgroep, medewerkers van basisjeugdhulp, WIJ Groningen en gemeente Groningen is dit een nieuwe manier om via monitoren te werken aan leren, verbeteren en verantwoorden. De organisatorische inpassing hiervan heeft vooral tijd en ruimte nodig.

We kijken tevreden terug op het proces van gezamenlijke analyse en betekenisgeving, waarin we samen op zoek zijn gegaan naar opvallende patronen en verhalen en hier betekenis aan hebben gegeven. De projectgroep was nieuwsgierig en open om met cijfers én verhalen te werken, en er was een gezonde dosis zelfreflectie en relativering aanwezig. Dit bevorderde de wederkerigheid in de dialoog tussen de projectgroepleden, waardoor we gegevens konden duiden en overeenkomsten en verschillen in interpretatie konden verkennen. De projectgroepleden richtten zich niet alleen op het bekende (doen we de dingen goed?), maar stonden ook open voor nieuwe informatie (doen we de goede dingen?). Hierdoor ontstonden katalyserende vragen en nieuwe

perspectieven op de doelstellingen en kernwaarden, die het leren en verbeteren in beweging zetten.

Vooruitblik

Dit rapport is bedoeld om de bevindingen van de projectgroep te delen met alle medewerkers en belanghebbenden van de basis jeugdhulp, en daarmee het gezamenlijke bewustzijn van de doelstellingen en de praktische uitwerking ervan te vergroten. We moedigen iedereen aan om de verhalen te lezen en de data van de impactmeting grondig te bestuderen.

In de nazomer organiseren we sensemakingsessies met alle medewerkers en belanghebbenden om te reflecteren op de belangrijkste bevindingen. Een jaarlijkse impactmeting kan een centralere rol spelen in de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) van de basis jeugdhulp, gericht op consistent handelen tussen monitoren, leren, ontwikkelen en opnieuw monitoren. De opvolging van actiepunten uit de analyse en sensemaking kan leiden tot een meer gestructureerde en doelgerichte aanpak.

Hierdoor wordt de impactmeting een waardevol instrument om de vinger aan de pols te houden en continu en consistent te werken aan de opgave om jeugdigen te laten opgroeien in een gezonde en veilige leefomgeving, op hun eigen manier en naar hun eigen mogelijkheden. De uitdaging ligt er vooral in om niet op een bijzondere manier 'anders' te doen, maar het bijzondere gewoon maken, als een normale manier van werken.

Bijlage 1 Methodische verantwoording

Methodologie

De narratieve impactmeting is gebaseerd op de volgende theoretische concepten en praktische richtlijnen:

Samenhang tussen kwantitatieve en kwalitatieve data

We gebruikten een vorm van narratief onderzoek dat verhalen combineert met beantwoording van gesloten (duidings)vragen. Het geheel resulteerde in een samenhangende set van kwantitatieve indicatoren en kwalitatieve verhalen. De essentie van de onderzoeksmethode is om deze data in samenhang te analyseren, te contrasteren en te vergelijken.

Kwantitatieve analyse

Het analyseproces ving aan met het vinden van patronen, verbanden en zwakke signalen in kwantitatieve data. Er werden in deze fase nog geen verhalen gelezen. Het idee erachter was om eerst de nieuwsgierigheid op te wekken en invalshoeken te vinden voor de analyse van verhalen.

Analyseren van verhalen

Het analyseren van verhalen is vooral een proces van menselijke analyse. Hierbij gaat het om de beeldvorming en interpretatie van meerdere verhalen achter een bepaalde indicator of patroon.

Thematische analyse

Aanvullend hebben we een thematische analyse van verhalen verricht. In dit proces werden verhaalfragmenten die in context, taal- en woordgebruik overeenkomen gecodeerd. Hierbij werd

een open en flexibele manier van coderen toegepast (reflexive thematic analysis). Codes uit de thematische analyse werden samengevoegd met de kwantitatieve data. Zo werden thema's en onderlinge verbanden vanuit verschillende invalshoeken geanalyseerd.

Complexiteitsdenken en spelend redeneren

In de complexe leefwereld van mensen is er meestal niet één waarheid of een direct antwoord op een vraag te vinden. Het kwam er in de impactmeting vooral op aan om abductief te redeneren: zoeken naar de meest aannemelijke uitleg (niet de enig mogelijke uitleg) op basis van de beschikbare informatie.

Sensemaking sessies

Het analyseren en duiden van data uit de impactmeting is bij uitstek een groepsproces, bedoeld voor de mensen die aan de slag moeten met de uitkomsten. Het faciliteren van dit groepsproces noemen we 'sensemaking'. Sensemaking en narratief onderzoek gaan goed samen omdat beide benaderingen zich richten op het begrijpen en construeren van betekenis in complexe situaties en gebeurtenissen.

Narratief onderzoek richtte zich op het onderzoeken van verhalen en hoe ze betekenis geven aan ervaringen en gebeurtenissen. Verhalen zijn een belangrijk middel voor het structureren, organiseren, delen en bespreken van ervaringen met anderen. Sensemaking richtte zich op het identificeren van en reflecteren op patronen en thema's. Door het samenbrengen van deze

benaderingen, ontstond een dieper begrip van hoe gezinnen en medewerkers betekenis construeren en communiceren in complexe situaties.

Ontwerpproces

Het doel van de narratieve impactmeting was om de effecten van de ondersteuning door de basis jeugdhulp op inwoners en medewerkers in kaart te brengen, te achterhalen welke factoren het verschil maken in de ondersteuning en een vertaling te maken naar de doelstellingen van de basis jeugdhulp. Om deze factoren in beeld te brengen hebben we met de projectgroep allereerst een aantal specifieke aandachtsgebieden en aspecten van de basis jeugdhulp belicht; de onderzoeksthema's. Deze thema's zijn door de projectgroep herleid uit de doelstellingen van de basis jeugdhulp. Dit proces ging als volgt:

Werksessie 1 (23 september 2023)

- De doelstellingen uit het implementatieplan zijn aan de projectgroep voorgelegd. Vastgesteld is dat de doelstellingen het uitgangspunt zijn voor de impactmeting.
- De projectgroep heeft een inventarisatie gemaakt van onderwerpen vanuit de volgende vragen: wat willen we gegeven de doelstellingen uit het implementatieplan waarnemen? En waarop willen we voortgang (laten) zien?
- De onderwerpen zijn daarna door de projectgroep gegroepeerd in thema's.

Werksessie 2 (2 november 2023)

- De projectgroep heeft de thema's uit de eerste werksessie aangescherpt vanuit de volgende vragen:

- Sluiten de onderwerpen in elk thema goed aan op het thema?
- Is er overlap tussen onderwerpen, passen onderwerpen wellicht onder een ander thema, moeten er thema's worden samengevoegd of uitgesplitst?
- Welke onderwerpen en thema's vragen om vereenvoudiging en/of eenduidige definitie?
- De projectgroep heeft daarna alle thema's herzien.
- De projectgroep heeft voor elk thema kort beschreven waar de basis jeugdhulp voor staat (wat zijn de kernwaarden?)
- De projectgroep heeft alle thema's geplot op de doelstellingen basis jeugdhulp uit het implementatieplan. Er werden geen thema's gemist. Zie hoofdstuk Informatiemodel voor de plot tussen doelstellingen en onderzoeksthema's.

Met dit ontwerpproces stelden we thema's vast die begrijpelijk en herkenbaar zijn voor degene die met de uitkomsten van de impactmeting aan de slag moeten. De thema's zijn vertaald naar kwantitatieve indicatoren voor de impactmeting (zie bijlage 2).

Dataverzameling

Uit het bestand van gezinnen die een basis jeugdhulptraject volgen, zijn 465 trajecten geselecteerd die in aanmerking kwamen voor de impactmeting. De selectiecriteria waren dat het traject minimaal vier maanden duurde of inmiddels was afgesloten.

Vanuit dit bestand zijn 291 gezinnen benaderd voor deelname aan de impactmeting⁵. De belangrijkste methode voor dataverzameling was het 'ophalen van verhalen': proactieve, willekeurig geselecteerde huisbezoeken door medewerkers van de basis jeugdhulp die niet betrokken waren bij de directe ondersteuning van de gezinnen. Deze medewerkers, als zogenaamde verhalenbegeleiders, kregen een korte training van de onderzoekers om hen voor te bereiden op het vastleggen van verhalen en de omgang met stimuleringsvragen.

Verhalenbegeleiders werden geïnstrueerd om met een beperkt aantal vragen verhalen van ouders en jeugdigen vast te leggen. Hun voornaamste taak was ervoor te zorgen dat het verhaal voor analyse en betekenisgeving bruikbare elementen bevatte. Daarnaast gaven zij, waar nodig, toelichting bij het beantwoorden van de duidingsvragen. In geen geval was het de bedoeling dat de verhalenbegeleiders het verhaal of de beantwoording van de duidingsvragen inhoudelijk stuurden of beïnvloedden.

De onderzoekers hebben vastgesteld dat er van structurele sturing en beïnvloeding door de medewerkers geen sprake is geweest. Verhalen zijn met audio-opname op een mobile device door medewerkers vastgelegd, waarna ouder of jeugdige zelf de duidingsvragen kon beantwoorden. Hiervoor is gebruik gemaakt van de app SenseMaker. Audio-opnames zijn via een erkend en gekwalificeerd transcriptiebureau woordelijk uitgeschreven. De

tekstbestanden zijn vervolgens samengevoegd met de data uit de duidingsvragen.

Naast het 'ophalen van verhalen' konden ouders en jeugdigen ook via het internet deelnemen aan de impactmeting. Zij kregen hierbij exact dezelfde vragen voorgelegd als via de verhalenbegeleiders. Ook medewerkers van basis jeugdhulp deelden hun ervaringen over het verlenen van ondersteuning. De keuze voor een gemengde vorm van dataverzameling, via internet en via een verhalenbegeleider, was bepaald om zoveel mogelijk gezinnen aan de impactmeting mee te laten doen.

De onderzoeksmethode combineert elementen van zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek, met een bijzondere focus op het narratieve aspect. Dit stelde ons in staat om diepgaand inzicht te verkrijgen in persoonlijke ervaringen en de achterliggende motivaties, overwegingen en gedragingen van individuen. Binnen de kwalitatieve onderzoekstraditie is er een consensus dat, vanwege het verschijnsel van dataverzadiging (saturatie), een omvangrijke steekproef niet noodzakelijk is.

Voor de kwantitatieve data-analyse hadden we een steekproefgrootte bepaald van 75 gezinnen. Op een caseload van 465 trajecten is de foutmarge van deze steekproefomvang 10 procent bij een betrouwbaarheidsniveau van 95 procent. Deze iets ruimere foutmarge dan de standaard 5 procent maakt de steekproefgrootte zowel beheersbaar als betrouwbaar.

⁵ Bron: Basis jeugdhulp WIJ Groningen

Voor het onderzoek was de uiteindelijke steekproef van 100 gezinnen daarom meer dan voldoende voor een kwalitatief betrouwbaar beeld en is de verdeling over de stadsdelen en leeftijden van jeugdigen representatief te noemen.

De voornaamste redenen voor niet-deelname waren bereikbaarheidsproblemen (15 procent van de gevallen), waarbij personen niet bereikbaar waren of geen telefoonnummer hadden, en expliciete weigering om deel te nemen (20 procent van de gevallen), vaak vanwege gebrek aan interesse of persoonlijke en gezinsomstandigheden, zoals "te veel onrust in het gezin". Daarnaast werd in 10 procent van de gevallen aangegeven dat het traject nooit is opgestart of dat de timing van het onderzoek niet geschikt werd bevonden⁶. In de overige gevallen was niet bekend waarom gezinnen niet wilden deelnemen.

Hoewel er sprake was van non-respons, lijkt dit geen significante invloed te hebben gehad op de representativiteit van de steekproef. De verdeling van de deelnemers naar leeftijd en stadsdeel bleef representatief, waardoor het beeld dat uit de steekproef naar voren kwam betrouwbaar wordt geacht.

Persoonsgegevens in dit onderzoek zijn niet herleidbaar tot namen en adressen en geanonimiseerd. Persoonskenmerken zijn op geaggregeerd niveau gerapporteerd. Inwoners hadden daarbij de mogelijkheid om persoonlijke vragen niet te beantwoorden. Alle audio-opnames zijn na transcriptie vernietigd.

⁶ Bron: Basis jeugdhulp WIJ Groningen

Analyse- en betekenisgevingsproces

Nadat de fase van het verzamelen van data was afgerond volgde een proces van analyse van de data. Dit werd in eerste instantie gedaan door een onafhankelijke onderzoeker van SenseGuide.

De onderzoeker gebruikte geavanceerde datavisualisatie- en data-analysetools om relevante statistieken en patronen in de kwantitatieve data te identificeren. Voor het zoeken naar significante verschillen werden de Pearson's Goodness of Fit test en de Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid toegepast. Bij het bepalen van significantie werd gekeken naar verbanden die zowel duidelijk genoeg waren als statistisch betrouwbaar, wat wil zeggen dat de gestandaardiseerde residuen groter dan 4 waren en de p-waarde kleiner dan 0,05. Door verschillende datavisualisatietechnieken en statistische analyses toe te passen, verkregen en verfijnde de onderzoeker inzichten, en werden significante resultaten en verschillen onthuld.

De projectgroep aangevuld met enkele medewerkers basis jeugdhulp voerden een thematische analyse uit op alle verzamelde verhalen, een techniek om thema's en relaties binnen kwalitatieve gegevens te identificeren. In dit proces werden fragmenten van verhalen die overeenkwamen in context, taalgebruik en woordkeuze gecodeerd. Er werd gebruik gemaakt van een open en flexibele coderingsmethode, bekend als reflexieve thematische analyse, ondersteund door tekstanalysesoftware. Thematische analyse biedt niet alleen een diepgaand inzicht in de diverse

verhalen, maar het helpt ook patronen en relaties te onthullen die het analyseproces verfijnen.

Een belangrijk principe in het analyseproces is om interpretatie en betekenis zo lang mogelijk uit te stellen om ruimte te geven voor nieuwe inzichten. De thema's uit de thematische analyse werden daarom geïntegreerd met kwantitatieve data voor een samenhangende analyse. Dit proces omvatte het clusteren van verhalen en codes die correspondeerden met kwantitatieve resultaten, waarbij thema's en relaties werden geïdentificeerd vanuit verschillende perspectieven.

Door actief met de data te werken, ontwikkelde de onderzoeker samen met de projectgroep unieke inzichten en nieuwe vragen. Deze analyses werden met elkaar in werksessies gedeeld en van duiding voorzien. Samen bespraken zij de belangrijkste resultaten en conclusies, die uiteindelijk zijn samengevoegd tot een coherent geheel voor dit rapport. Een conceptrapport is voorgelegd aan de projectgroep, die op hun beurt de bevindingen evalueerden.

Validiteit

- De impactmeting maakte gebruik van een indirecte en hypothesevrije bevragsingsmethode, wat de kans op sociaal wenselijke antwoorden verminderde.
- De steekproef omvatte een willekeurige selectie van gezinnen uit de caseload van de basis jeugdhulp en was voldoende groot om een betrouwbaar beeld te geven.
- Methodetriangulatie: de impactmeting hanteerde een *mixed method* benadering, waarbij kwalitatieve en kwantitatieve data gelijktijdig worden verzameld en thematisch geanalyseerd. Dit versterkte de validiteit van de

bevindingen door een rijker en meer omvattend beeld te geven van de onderzochte indicatoren en kernwaarden.

- Datatriangulatie: om de maatschappelijke impact van het ondersteuningsproces beter te begrijpen, werden contextuele en relationele inzichten uit de impactmeting (warme data) vergeleken met telinformatie van gemeente Groningen (koude data).
- Onderzoekstriangulatie: de inzichten kwamen tot stand vanuit participatieve analyse en betekenisgeving (sensemaking).

Beperkingen

De kwantitatieve data die voortkomen uit gesloten vragen in narratief onderzoek zijn vooral subjectieve antwoorden. Deze bieden context bij de leefsituatie en ervaringen die mensen beschrijven of vertellen. De resultaten moeten daarom worden beschouwd als relatieve weergaven, niet als absolute feiten. Ze laten zien hoe mensen hun situatie ervaren en interpreteren, maar vormen geen harde, objectieve metingen. De resultaten zijn vooral bedoeld om richting te geven in het begrijpen van trends en patronen, en niet om exacte, eenduidige conclusies te trekken.

Een narratieve impactmeting brengt verhalen en gesloten vragen samen, maar directe samenhang tussen beide is niet altijd te verwachten. Mensen communiceren en denken vaak op een complexe, niet-lineaire manier, waarbij emotie en context een belangrijke rol spelen. Dit zorgt voor een discrepantie tussen hoe mensen verhalen vertellen en hoe ze op analytische vragen reageren. Persoonlijke verhalen zijn doorgaans subjectieve ervaringen, terwijl antwoorden op gesloten vragen objectiever

lijken, maar toch door persoonlijke interpretaties beïnvloed kunnen worden.

Hoewel de methode sociaal wenselijke antwoorden probeert te minimaliseren, kunnen deze niet volledig worden uitgesloten. Daarnaast kunnen geheugen en recall bias ervoor zorgen dat herinneringen afhankelijk van de situatie en emotionele staat variëren. Ook de interpretatie van onderzoekers kan leiden tot verschillen in hoe verhalen worden begrepen en verwerkt. Ondanks de inspanningen om consistentie te waarborgen, zijn deze discrepanties inherent aan narratief onderzoek.

Bijlage 2 Thema's en indicatoren impactmeting basis jeugdhulp

Thema's voor narratieve impactmeting

De onderstaande thema's en definities zijn uit de werksessies naar voren gekomen.

Eigen regie en eigen kracht

Eigen regie en eigen kracht komen als één thema uit de werksessies naar boven. Eigen kracht is ook een thema die in de doelstellingen uit het implementatieplan wordt genoemd. Voor de impactmeting was het echter van belang deze begrippen van elkaar te onderscheiden.

Een beknopte literatuurverkenning (zie bijlage 3) biedt de volgende aanknopingspunten:

Eigen regie, eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid zijn centrale begrippen in de transities en transformatie van het sociale domein. Het zijn ook de kernbegrippen die in wetgeving worden gehanteerd. Echter, ze worden niet in alle wetten identiek gebruikt en hebben steeds een net iets andere invulling⁷. In de praktijk leidt dit vaak tot begripsverwarring.

⁷ SCP (2016). Overall rapportage sociaal domein 2015. Rondom de transitie. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.

Onderstaand tabel geeft het verschil tussen de begrippen in het kort weer.

Begrip	Kern	Kernvraag
Eigen regie	Zelf bepalen	Wat wil ik
Eigen kracht	Zelf kunnen	Wat kan ik
Eigen verantwoordelijkheid	Zelf moeten of mogen	Wat moet of mag ik zelf doen?
Zelfredzaamheid	Zelfstandig mee kunnen doen	Is compensatie nodig?

Bron: Brink, C. (2013)⁸

Eigen regie, eigen kracht en zelfredzaamheid zijn verschillende begrippen. Eigen regie gaat om kiezen en bepalen en zelfredzaamheid gaat om zelf doen. Eigen kracht zegt vooral iets over de mogelijkheden die iemand heeft om het leven, dat hij of zij zou willen leven, ook zelf te regelen en te organiseren.

Om de impact van de basis jeugdhulp op eigen regie en eigen kracht in beeld te brengen is een eenduidige invulling van de drie begrippen essentieel. Voor de impactmeting basis jeugdhulp hanteren we de volgende begrippen:

⁸ Brink, C. (2013) Zelfregie, eigen kracht, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. De begrippen ontward. Utrecht: Movisie

Eigen regie: Bij zelfregie gaat het erom zelf te beslissen over het leven en eventuele ondersteuning daarbinnen. De kernvraag is 'wat wil ik?'. Het verwijst dus naar zelf kiezen en zelf bepalen. Het gaat om zelf bepalen niet om zelf doen. Ouders en meerderjarige jeugdigen hebben zelf de regie over hun leven en het oplossen van hun problemen. Zij kunnen zelf bepalen wat er gebeurt, maar hebben daarbij soms ondersteuning nodig omdat ze onvoldoende zelfredzaam zijn. In relatie tot de hulp betekent dit dat een professional de mogelijkheid schetst, maar dat de cliënt bepaalt welke keuze hij daarin maakt.

Eigen kracht: de Jeugdwet spreekt over de mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van jeugdigen en hun ouders.

Zelfredzaamheid: Zelfredzaamheid verwijst naar het zelf kunnen, al dan niet met ondersteuning van anderen uit het sociale netwerk. Als zich problemen voordoen in de opvoeding of bij het opgroeien, dan zijn ouders en jeugdigen in staat deze zoveel mogelijk (eventueel met hulp van hun sociale netwerk) zelf op te lossen.

Verbinding

Verbinding is het kunnen aansluiten van WIJ-medewerker met jeugdigen en hun ouder(s). Hierbij hoort dat ouders en jeugdigen zich gehoord voelen en dat de WIJ-medewerker zonder oordeel luistert naar ouders en jeugdige.

Passende hulp en dichtbij huis

Passende hulp is de mate van aansluiting tussen de hulpvraag van ouders en jeugdige en de ondersteuning die geboden wordt. De ondersteuning sluit aan bij het leven van jeugdigen en is altijd in de

buurt beschikbaar (dichtbij huis). Ouders en jeugdige zijn tevreden met de geboden hulp.

Tijdigheid en toegankelijkheid

Tijdigheid (op tijd) is de mate waarin ervaren wordt hoe snel professionals reageren op de hulpvraag van ouders en jeugdigen. Het is belangrijk dat deze reactie snel genoeg is om te voldoen aan de urgentie van de behoeften van de jeugdige en diens ouder(s).

Toegankelijkheid is de mate waarin ouders en jeugdigen moeite moeten doen om ondersteuning te krijgen.

Vakmanschap

Vakmanschap gaat over de kennis en kunde van de professional, de handelingsruimte en de middelen die de professional krijgt om ouders en jeugdigen adequaat te kunnen ondersteunen.

Samenwerking binnen basis jeugdhulp

Samenwerking gaat over de mate van duidelijkheid voor ouders, jeugdigen en professionals wie wat doet. En over de mate waarin gewerkt wordt aan één integraal plan voor het gezin.

Indicatoren impactmeting

Narratieve informatiebehoefte

De impactmeting basis jeugdhulp richtte zich enerzijds op de verandering die ouders en jeugdigen wel of niet in hun leven ervaren door ondersteuning die zij vanuit de basis jeugdhulp krijgen of hebben gekregen. Anderzijds waren we geïnteresseerd in hoe ouders en jeugdigen de ondersteuning hebben ervaren.

Het narratieve deel van de impactmeting moest een beeld geven van:

- De leefsituatie van ouders en jeugdigen en aanleiding (de hulpvraag) voor vragen om ondersteuning
- Hoe het met ouders en jeugdigen gaat en hoe zij naar de toekomst aankijken
- Welke verandering ouders en jeugdigen in hun leven ervaren door ondersteuning vanuit de basis jeugdhulp te krijgen
- Hoe ouders en jeugdigen de ondersteuning van WIJ-medewerkers ervaren

We vroegen zowel ouders en jeugdigen als (uitvoerende) medewerkers basis jeugdhulp een verhaal te delen. Voor de medewerkers richtte het verhaal zich op de ervaring met een ouder en/of jeugdige die zij ondersteunen of hebben ondersteund. Ook vroegen we medewerkers te reflecteren op hun ondersteuning van de ouder en/of jeugdige uit hun verhaal.

Kwantitatieve informatiebehoefte

De onderzoeksmethodiek maakt het mogelijk om de verhalen van te verrijken met indicatoren aan de hand van duidingsvragen. De kern van de narratieve impactmeting is om de beleving en leefwereld van ouders, jeugdigen en medewerker basis jeugdhulp centraal te stellen aan de hand van hun verhalen. Om verhalen te groeperen en vanuit diverse invalshoeken te analyseren gebruikten we enkele indicatoren gerelateerd aan de doelstellingen uit het implementatieplan en de thema's uit de werksessies met de projectgroep. We maakten hierbij onderscheid tussen kernindicatoren en kernwaarden. Kernindicatoren zijn specifieke meetpunten die ons helpen te begrijpen of de basis jeugdhulp effectief is en of we de dingen goed doen. Kernwaarden zijn de fundamentele principes die dienen als moreel kompas voor de werkwijze van basis jeugdhulp, en ze bieden richting en consistentie bij het nastreven van de doelstellingen en het aanpakken van uitdagingen. Deze waarden vormen de basis voor het evalueren van de kwaliteit van de ondersteuning die wordt geboden.

Het was niet de intentie om met de indicatoren in deze impactmeting een wetenschappelijk gevalideerd concept te ontwikkelen. Het doel was om de impact van de basis jeugdhulp in (voor de projectgroep en belanghebbenden) begrijpelijke en herkenbare indicatoren in beeld te brengen.

Doelstelling implementatieplan	Thema's uit werksessies	Indicatoren
Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden (eigen kracht) van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk	Eigen regie Eigen kracht	Eigen regie = de mate waarin ouder en jeugdige, binnen de wettelijke kaders, invloed hebben op de ondersteuning die nodig is Eigen kracht = de verhouding tussen het zelfstandig verder leven zonder of met hulp netwerk, zelfstandig verder leven met hulp uit voorveld (preventie) en verder leven met gespecialiseerde zorg (via indicatie)
Demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren, door onder andere het opvoedkundig klimaat	Impact op het leven van het gezin /zelfredzaamheid	Tevredenheid met het leven ⁹ Zelfredzaamheid = de mate waarin ouder en jeugdige door

⁹ Het CBS meet het subjectief welzijn van de Nederlandse bevolking vanaf 2012 in het onderzoek Sociale samenhang & Welzijn (S&W) onder andere middels een vraag over geluk en een vraag over de tevredenheid met het leven. Een score van 7 of hoger wordt geclassificeerd als 'gelukkig' dan wel 'tevreden met het leven', een score van 5 of 6 als 'niet gelukkig, niet ongelukkig' dan wel 'niet tevreden, niet ontevreden' en een score van 1 tot en met 4 als 'ongelukkig' dan wel 'ontevreden' (Van Beuningen, Van der Houwen en Moonen, 2014).

te versterken in gezinnen		ondersteuning voor zichzelf kunnen zorgen
Eerder de juiste hulp bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen	Passende hulp en dichtbij huis Tijdigheid en toegankelijkheid	Effect ondersteuning op tevredenheid met het leven ¹⁰ Passende hulp = de mate waarin ondersteuning aansluit bij behoefte ouder en jeugdige Dichtbij huis = de mate waarin ondersteuning dichtbij huis beschikbaar is Tijdigheid = de mate waarin op tijd op de hulpvraag wordt gereageerd Toegankelijkheid = de mate waarin moeite moet worden gedaan om ondersteuning te krijgen

¹⁰ Het CBS meet het subjectief welzijn van de Nederlandse bevolking vanaf 2012 in het onderzoek Sociale samenhang & Welzijn (S&W) onder andere middels een vraag over geluk en een vraag over de tevredenheid met het leven. Een score van 7 of hoger wordt geclassificeerd als 'gelukkig' dan wel 'tevreden met het leven', een score van 5 of 6 als 'niet gelukkig, niet ongelukkig' dan wel 'niet tevreden, niet ontevreden' en een score van 1 tot en met 4 als 'ongelukkig' dan wel 'ontevreden' (Van Beuningen, Van der Houwen en Moonen, 2014).

Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen	Samenwerking binnen basis jeugdhulp	Tevredenheid over de ondersteuning Samenwerking = de mate van duidelijkheid wie wat doet Één plan = de verhouding tussen de betrokkenheid van gezin, netwerk en medewerkers basis jeugdhulp in het ondersteuningsplan voor het gezin
Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en hun kracht weten te benutten	Vakmanschap Verbinding	Vakmanschap = de relatie tussen kennis en kunde, handelingsruimte, beschikbare middelen Verbinding = de mate waarin ouders en jeugdigen zich gehoord voelen en de mate waarin oordeelloos door medewerker basis jeugdhulp wordt gehandeld

Tabel 9- Indicatoren narratieve impactmeting basis jeugdhulp

Sociaal-demografische kenmerken

Met sociaal-demografische kenmerken brachten we op macroniveau kenmerken van de doelgroep in kaart om a) vast te stellen in hoeverre de doelgroep in het onderzoek was bereikt en b) eventueel onderscheid te maken tussen verschillende subgroepen.

Variabele	Indeling
Woonwijk	CBS wijknamen
Leeftijd jeugdige	Jonger dan 12 jaar 12-16 jaar 16-18 jaar 18-23 jaar
Gezinssituatie	1 ouder/verzorger 2 ouders/verzorgers 1 huis Meerdere huizen 1 kind 2 kinderen 3 kinderen 4 of meer kinderen Huisdieren
Factoren in leefomgeving	Familie Vrienden Buren Geloof Opvang/school Vereniging Buurtvoorzieningen Professional Anders

Functie medewerkers basis jeugdhulp (alleen in vragenconcept medewerkers basis jeugdhulp)	Gezinscoach Gezinsondersteuner
---	-----------------------------------

Tabel 10- socio-demografische kenmerken respondenten

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

Associatie Wijkteams (2022). Kwaliteit moet je doen.
Kwaliteitsstatuut wijkteams versie 1.0

Associatie Wijkteams (2024). Over-nut-noodzaak-en-nonsens-van-monitoring.

Brink, C. (2013) Zelfregie, eigen kracht, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. De begrippen ontward. Utrecht: Movisie

Gemeente Groningen (2022). Implementatieplan De taak Samen: basis jeugdhulp en ondersteuning bij WIJ Groningen.

Gemeente Groningen (2022) Implementatieplan SAMEN., kaders opdracht en financiën wensen en bedenkingen. Brief aan de Raad.

Nederlands Jeugdinstituut (2017). Eigen kracht versterken jeugd en ouders Wat weten we? Literatuuronderzoek naar de stand van zaken.

<https://www.movisie.nl/artikel/eigen-regie-wat-weten-we-waar-staan-we>

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/2023-07-01> (Jeugdwet)

senseguide

www.senseguide.nl